

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Από το βιβλίο του Ιάκωβου Φιλίππου Φαλμεράιερ «**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ (ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ)**» - Εκδόσεις «Μεγάλη Πορεία», 2014 /Αναδημοσίευση –www.oakke.gr

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΦΑΛΜΕΡΑΪΕΡ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΣΑΡΩΝ

Όταν πριν από 12 χρόνια είχε εκδοθεί ο α' τόμος της *Ιστορίας της Χερσονήσου του Μοριά κατά το Μεσαίωνα*, είχαμε, ως εκδότες, καταπιαστεί -ιδιαίτερα στο εισαγωγικό μας σημείωμα- με το να δώσουμε μια εξήγηση γιατί αυτό το σπουδαίο έργο, που έστω αρνητικά έπαιξε τόσο καίριο ρόλο στη διαμόρφωση της ιστορικής συνείδησης που έχει το νεοελληνικό έθνος για τον εαυτό του, δεν είχε ποτέ μεταφραστεί στα ελληνικά, δηλαδή γιατί έμεινε κρυμμένο από τη μεγάλη μάζα του ίδιου του έθνους, ακόμα και της όποιας εθνικής διανοήσής του, επί 180 ολόκληρα χρόνια. Είχαμε τότε δώσει την εξήγηση ότι μόνο τώρα παρουσιάζονται παγκόσμιες και τοπικές πολιτικές συνθήκες ανάλογες με εκείνες που ουσιαστικά είχαν οδηγήσει το δημοκράτη γερμανό σοφό στη συγγραφή του. Δηλαδή ότι μόνο τώρα, όπως και τότε, μια γενικά προοδευτική Ευρώπη βρίσκεται κάτω από την έντονη απειλή και τη δραστήρια διείσδυση μιας πανίσχυρης υπεραντιδραστικής Ρωσίας, που χρησιμοποιεί την Ελλάδα μέσω της άρχουσας τάξης της και σε μεγάλο βαθμό ερήμην της μεγάλης μάζας του λαού της σαν βασικό διπλωματικό εργαλείο της ενάντια στην Ευρώπη.

Ωστόσο αυτή η ιστορικά και πολιτικά αρκετά απομακρυσμένη από την άμεση εμπειρία του μέσου αναγνώστη ερμηνεία για το πανεθνικό θάψιμο αυτού του έργου ήταν και τότε πολύ δύσκολο να γίνει κατανοητή στους περισσότερους Έλληνες αναγνώστες, ώστε το βιβλίο να αρχίσει να αποικιά πρακτική χρησιμότητα, δηλαδή πρακτική αποτελεσματικότητα σε επίπεδο γενικής πολιτικής κουλτούρας, όπως ήθελε να λειτουργήσει το έργο ο ίδιος ο συγγραφέας του, που γι' αυτό το 'γραψε.

Όμως η έκδοση στα ελληνικά αυτού εδώ του β' και τελευταίου τόμου έρχεται την πιο κατάλληλη ώρα, γιατί τώρα δα, πάνω στη μεγαλύτερη οικονομική, κοινωνική και πολιτική κρίση και οπισθοδρόμηση από τη γέννηση του νεοελληνικού κράτους, η οποία δεν είναι συνέπεια ξένης στρατιωτικής κατοχής, μπορεί να γίνει πιο κατανοητό στον ελληνικό λαό, αλλά και στους λαούς της Ευρώπης, το ιδεολογικό και πολιτικό μήνυμα που κουβαλάει αυτό το έργο. Οπότε μόνο τώρα μπορεί να γίνει και πιο κατανοητός ο λόγος για τον οποίο το έργο αυτό θάφτηκε -και μάλιστα κατασυκοφαντήθηκε- επί δύο, σχεδόν, αιώνες από την ελληνική άρχουσα τάξη σε όλη την ιστορική της διαδρομή.

Εδώ λοιπόν ξεδιπλώνεται με τη χαρακτηριστική ευρυμάθεια και βαθύτητα της σκέψης τού πιο διεισδυτικού και τολμηρού από τους διαφωτιστές του έθνους μας -γι' αυτό και του πιο μισητού ως τώρα- μια από τις βασικές αιτίες της καταστροφής που ζούμε σήμερα. Σ' αυτό το β' τόμο ξετυλίγεται μέσα από συγκεκριμένα γεγονότα άγνωστα στον πολύ κόσμο, και πιο πολύ στο λαό μας, η ζωντανή ανάσα, το πνεύμα του ύστερου βυζαντινού Μεσαίωνα, ο οποίος κληροδότησε στο νεοελληνικό έθνος, κυρίως στην άρχουσα τάξη του, τα περισσότερα από τα ψυχολογικά και πολιτιστικά αρνητικά στοιχεία που στέκονται ακόμη βαθιά εμπόδια στο δρόμο της κοινωνικής και πολιτικής του απελευθέρωσης.

Ο Φ., σαν μεγάλος επιστήμονας, δεν ήταν μακριά μόνο από κάθε προκατάληψη και κάθε μεροληψία απέναντι στο αντικείμενο της έρευνάς του, αλλά και από κάθε σχολαστική αντίληψη, δηλαδή δεν έβλεπε την Ιστορία σαν ικανοποίηση απλά της ανάγκης για περισσότερη και ακριβέστερη γνώση του παρελθόντος, αλλά σαν οδηγό για τη βαθιά κατανόηση του ζωντανού, του πολιτικού παρόντος. Αυτό λοιπόν που ανακάλυψε ο Φ. μελετώντας τις πηγές και τα ζωντανά εθνολογικά στοιχεία της Πελοποννήσου, δηλαδή το ότι δεν υπάρχει ούτε φυλετική, αλλά ούτε και πολιτιστική συνέχεια ανάμεσα στους αρχαίους και στους νέους Έλληνες και ότι πρακτικά αυτοί οι δεύτεροι είναι ένας νέος λαός που η φυσιογνωμία του έχει διαμορφωθεί μέσα στο βυζαντινό Μεσαίωνα κυρίως κάτω από την ιδεολογική επίδραση της ορθόδοξης θρησκείας, δεν είναι μια ανακάλυψη που ήρθε από το πουθενά για να υπηρετήσει το τίποτα. Ήρθε για να τεκμηριώσει ένα πρακτικό πολιτικό συμπέρασμα του συγγραφέα: Ότι το σύγχρονό του νεοελληνικό έθνος είχε τον πολιτιστικό του πυρήνα όχι στο δυτικό Διαφωτισμό, αλλά στην ανατολική ορθοδοξία της Κωνσταντινούπολης και της Μόσχας, και ότι αυτή η πολιτιστική σχέση θα έφερνε μοιραία και για μεγάλο διάστημα τη χώρα κάτω από τη ρώσικη φεουδαρχική επιρροή, μακριά από τις πολιτικοκοινωνικές εξελίξεις της αστικής δυτικής Ευρώπης και από τον ευρωπαϊκό Διαφωτισμό. Αυτό το πολιτικό συμπέρασμα, που το καταθέτει ο ίδιος με ακρίβεια και γλαφυρότητα

στον τρομακτικής οξύδερκειας και βαρύτητας πρόλογο που έχει γράψει γι' αυτόν εδώ τον τόμο και που είναι ουσιαστικά πρόλογος για όλο του το βιβλίο, είναι αναπόσπαστα δεμένο με την πολιτική δημοκρατική δράση και τις ιδέες του Φ. Αυτές είναι που έφεραν το έργο του και τον ίδιο σε έντονη σύγκρουση με την απολυταρχική βαυαρική Αυλή. Και τούτο γιατί η βαυαρική Αυλή έβλεπε ένα αιώνιο πολιτιστικό φωτοστέφανο και μια πρακτική πολιτική δικαίωση για τον εαυτό της στο ότι μέσω του Όθωνα, γιου του βαυαρού μονάρχη Λουδοβίκου Α', αναλάμβανε, τάχα, τον κρίσιμο ιστορικό ρόλο να γίνει η αναγεννήτρια και η προστάτιδα του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, το οποίο τότε θεωρούνταν ότι για αιώνες κοιμόταν μέσα στο νεοελληνικό λαό, που μόλις είχε απελευθερωθεί από την οθωμανική κυριαρχία. Η επιστημονική λοιπόν κατεδάφιση του μύθου της φυλετικής και πολιτιστικής συνέχειας της νέας και της αρχαίας Ελλάδας έφερε τον Φ. σε πλήρη σύγκρουση με την απολυταρχική αυλή της Βαυαρίας, η οποία τον συνέτριψε ακαδημαϊκά.

Η βαυαρική Αυλή είχε αναπτύξει εκείνη την εποχή προνομιακούς διπλωματικούς δεσμούς με τη φεουδαρχική Μόσχα, δηλαδή με το μεγαλύτερο εχθρό των αστικοδημοκρατικών επαναστατικών ανέμων που τότε φυσούσαν σε όλη την Ευρώπη, και χάρη σ' αυτούς τους δεσμούς ανταμείφθηκε με ένα δηλητηριασμένο δώρο του τσάρου, τη φαινομενική της κυριαρχία στην Ελλάδα. Τη χαρακτηρίζουμε *φαινομενική* επειδή ήταν τόσο ξένη προς τα ελληνικά πολιτικά πράγματα και τις αληθινά κυρίαρχες εσωτερικές πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις, δηλαδή τόσο αδύναμη πολιτικά, ώστε ονομάστηκε από το νεοελληνικό έθνος Βαυαροκρατία, ενώ την ίδια ώρα στο βάθος της νεοελληνικής πολιτικής αλώνιζε το ρώσικο αντιβαυαρικό, το κολοιστρωνέικο κόμμα, σαν το δήθεν πιο πατριωτικό κόμμα της χώρας. Πρόκειται για μια πολύ κοντινή αναλογία μ' αυτό που γίνεται σήμερα, όπου το ευρωπαϊόφιλο ρεύμα, που εμφανίζεται να έχει την πολιτικοοικονομική εξουσία στη χώρα, κατηγορείται σαν ξενόδουλο κόμμα της «ευρωκρατίας», ενώ στην ουσία τη χώρα κυβερνά, και μάλιστα εντελώς καταστροφικά, το πραγματικά πολύ πιο ξενόδουλο, αυτή τη φορά διακομματικά διακλαδωμένο νέο «ρώσικο κόμμα», το οποίο κρύβεται πίσω από τις φιλοευρωπαϊκές -στη μορφή και μόνο στη μορφή- κυβερνήσεις του, όπως θα δούμε και παρακάτω.

Όσοι προοδευτικοί μεταρρυθμιστές της Αντιβασιλείας πήγαν κόντρα στο ρώσικο κόμμα προσπαθώντας να κάνουν την Ελλάδα δυτικοευρωπαϊκή χώρα, με πρώτο τον φωτισμένο Μάουρερ, συνετρίβησαν και εκδιώχθηκαν κακήν κακώς από τη βαυαρική Αυλή χάρη στις ρώσικες μηχανορραφίες, που περνούσαν κυρίως μέσα από τον Άρμανσμπεργκ και τη φιλορώσικη διπλωματία του Πάλμερστον και των άγγλων πρεσβυτών του στην Ελλάδα.

Το ιστορικό του λοιπόν και πολιτικό συμπέρασμα για την Ελλάδα έφερε τον Φ. σε σύγκρουση όχι μόνο με το βαυαρικό απολυταρχικό κράτος, αλλά και με την αστικοδημοκρατική, τότε, αγγλογαλλική δυτική Ευρώπη, που έστησε τη διπλωματία της στην Ελλάδα από το '21 και μετά πάνω σε μια ανοιχτή συμμαχία με τον τσαρισμό. Στην πραγματικότητα ο τελευταίος κυριαρχούσε πολιτικά, ιδεολογικά και οργανωτικά με τους πράκτορες που είχε στην ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας, οπότε ηγεμόνευε από τα μέσα την αντιοθωμανική ελληνική εξέγερση, αφήνοντας τη Δύση να αισθάνεται εκείνη ηγεμόνας με το να δανείζει στον αγύριστο, κυρίως στην ηγεσία της «κλεφτουριάς», τα αγγλικά λεφτά. Όμως κανένας τσάρος δε θα μπορούσε να σύρει πίσω του την αστικοδημοκρατική Ευρώπη στη στήριξη μιας εξέγερσης που ευνοούσε πρακτικά το χειρότερο εχθρό της, αν δε χρησιμοποιούσε ένα ακαταμάχητο ως τότε προπαγανδιστικό δέλεαρ: το ιδεολόγημα του εκκλησιαστικού και τελικά ρωσόφιλου ψευτοδιαφωτισμού ότι η Ελλάδα του '21 ήταν η ιστορική συνέχεια της αρχαίας κλασικής Ελλάδας και ότι μια τέτοια χώρα, σαν λίκνο τάχα της σύγχρονης ευρωπαϊκής κουλτούρας, δεν μπορούσε και δεν επιτρεπόταν να μένει κάτω από την κυριαρχία του μισοβάρβαρου ανατολίτη σουλτάνου. Αυτόν τον προπαγανδιστικό ισχυρισμό τον αποδεχόταν ως τότε σύσσωμη η δημοκρατική ευρωπαϊκή διανοήση στη βάση όχι μιας οποιασδήποτε ιστορικής έρευνας ή σοβαρής ταξιδιωτικής εμπειρίας, αλλά μιας ρομαντικής ιδεοληψίας. Χάρη σ' αυτό το τσαρικό δέλεαρ, ότι δηλαδή θα απελευθέρωναν την ψυχή της αρχαίας Ελλάδας από τα οθωμανικά δεσμά της, η Αγγλία και η Γαλλία μπήκαν ενθουσιωδώς στο διεθνή πόλεμο για την ελληνική ανεξαρτησία στο πλευρό του τσάρου και με τους πολιτικούς όρους του τσάρου. Βέβαια, οι ελάχιστοι τότε πραγματικοί δημοκράτες νεοέλληνες Διαφωτιστές, όπως ο σπουδαίος Κοραής, κατάλαβαν, αλλά και αυτοί περισσότερο εκ των υστέρων, ότι χάρη σ' αυτήν την επέμβαση η Ελλάδα κέρδισε, μεν, τυπικά την ανεξαρτησία της από το σουλτάνο, αλλά στην ουσία την έχασε, και μάλιστα ακόμα περισσότερο, από τον τσάρο και από την κλεφτο-επτανησιακο-φαναριωτική ακρίδα, που έπεσε πάνω στο νεαρό δύσμοιρο έθνος την ώρα που αυτό έβγαζε τα νεαρά αστικά βλαστάρια του και, σε συνδυασμό με τη βάρβαρη εκδίκευση της Πύλης, τα κατέφαγε. Η καλύτερη απόδειξη για το ότι η ιδεοληψία περί συνέχειας χρησίμευε από τότε μόνο σαν

προπέτασμα, κάτω από το οποίο οι έλληνες αντιδραστικοί, και κυρίως η τσαρική διπλωματία, έβρισαν από τη Δύση την πραγματική ιδεολογία του νεοελληνικού κράτους ήρθε όταν ο Λουδοβίκος Α' της Βαυαρίας θέλησε να κρατήσει ο γιος του την καθολική του θρησκεία σαν βασιλιάς της Ελλάδας. Τότε επενέβη οργισμένος ο τσάρος και επέβαλε στο νεαρό βασιλιά να βαφτιστεί χριστιανός ορθόδοξος, ειδάλλως η Ρωσία θα ερχόταν σε πλήρη ρήξη με τις δύο άλλες προστάτιδες δυνάμεις Αγγλία και Γαλλία.

Το ζήτημα είναι ότι από τότε ως σήμερα η θέση περί ιστορικής πολιτιστικής συνέχειας μεταξύ αρχαίας και βυζαντινής Ελλάδας, που στο βάθος είναι η απόπειρα να θεμελιωθεί η αδύνατη συνύπαρξη δύο ασυμβίβαστων πραγμάτων, του δυτικού Διαφωτισμού και του βυζαντινού ορθόδοξου Μεσαίωνα, έγινε το θεμέλιο της ιδεολογικής ύπαρξης του νεοελληνικού έθνους. Το ότι την εθνική αυτή ψευδο-«συνθετική» απάντηση στον Φ. προσπάθησε να την τεκμηριώσει επιστημονικά ένας με υποτροφία του τσάρου σπουδαγμένος στη Ρωσία ιστορικός, ο Παπαρρηγόπουλος -που έγινε ο εθνικός ιστορικός- δεν είναι κάτι το τυχαίο. Ποτέ η τσαρική -και αργότερα και κάθε άλλη αντιδραστική- εξουσία δε θα είχε πρόβλημα από μια νεοελληνική κουλτούρα που θα ήταν φιλοαρχαιοελληνική στη μορφή της, εφόσον στο περιεχόμενό της παρέμενε πάντα κυρίαρχη η ορθόδοξη χριστιανική, δηλαδή η φεουδαρχική -και μάλιστα καθυστερημένου, βυζαντινού τύπου φεουδαρχική- πολιτιστική της παράδοση. Δεν είναι τυχαίο το ότι η ελληνική άρχουσα τάξη, με επικεφαλής την Εκκλησία, χτύπησε πολύ αργότερα και αριετά αποτελεσματικά εκείνο το τμήμα της εθνικής αστικοδημοκρατικής διανόησης (με χαρακτηριστικό λογοτεχνικό εκφραστή το Σικελιανό) που, παίρνοντας κατά γράμμα το μύθο της ιστορικής συνέχειας, κοίταζε να εγκαταστήσει στο κέντρο της νεοελληνικής κουλτούρας όχι τον τύπο, αλλά τη δημοκρατική, την αναγεννησιακή έκφραση της αρχαιοελληνικής κουλτούρας. Γενικά καμιά πολιτική αντίδραση στη χώρα μας δεν έχει ποτέ ανησυχήσει από την πολύωρη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στα σχολεία, εφόσον έχει εξασφαλίσει ότι οι μαθητές από τη μια θα χασμουριούνται και θα βασιανίζονται από αυτήν στερημένοι από κάθε ζωντανή επαφή με το διαφωτιστικό μήνυμα των αρχαίων κλασικών, ενώ από την άλλη θα συμμετέχουν κάθε χρόνο μαζικά στις τελετές της πασχαλινής ανάστασης όχι μόνο από τη δύναμη του εθίμου, αλλά επειδή οι πιο πολλοί μαθαίνουν από τους γονείς τους να πιστεύουν ότι η αερομεταφερόμενη φλόγα που παίρνουν στα κεριά τους είναι πραγματικά προϊόν ενός αιώνια επαναλαμβανόμενου θαύματος στα Ιεροσόλυμα.

Το κακό είναι ότι η ιστορική ανάλυση του Φαλμεράιερ, ενώ με τα χρόνια γινόταν όλο και πιο αποδεκτή στους κύκλους των πιο έγκριτων δυτικοευρωπαϊών ιστορικών (όπως π.χ. των Τζέκινς, Χομπσμπάουμ κ.ά.) και επιβεβαιωνόταν από τα νέα ιστορικά στοιχεία που έρχονταν στο φως, δεν μπήκε ποτέ στην επίσημη διδασκαλία των δυτικοευρωπαϊκών λαών. Αυτό έγινε με ευθύνη των κρατικών ηγεσιών τους, που δεν ήθελαν να αποσταθεροποιήσουν την ελληνική αντιδραστική κρατική ιδεολογία, ιδιαίτερα από την ώρα που απέναντί της υψώθηκε μια πραγματικά επαναστατική, μια κομμουνιστική Αριστερά, που αντιστάθηκε στο μύθο της ιστορικής φυλετικής και πολιτιστικής συνέχειας του ελληνικού έθνους. Επειδή αυτή η Αριστερά νικήθηκε από τα μέσα, όπως θα δούμε παρακάτω, και μετατράπηκε στο αντίθετό της, όλη η Ευρώπη, όλος ο πλανήτης και πάνω απ' όλους ο ίδιος ο ελληνικός λαός έχει μείνει ακόμα και σήμερα να ακούει ύμνους από παντού για τη σπουδαία καταγωγή του και να πιστεύει ακράδαντα ότι η νέα Ελλάδα, σαν πολιτιστικός κληρονόμος της αρχαίας Ελλάδας, είναι πραγματικά και παραμένει το λίκνο του ευρωπαϊκού και του παγκόσμιου σύγχρονου πολιτισμού.

Η Ελλάδα, όπως και τότε, μέσα στην Ευρώπη ενάντια στην Ευρώπη

Έτσι, σαν γενέτειρα τάχα της δημοκρατίας και του ευρωπαϊκού διαφωτιστικού πνεύματος, το ορθόδοξο νεοελληνικό κράτος, 180 χρόνια μετά τις προειδοποιήσεις του Φ., μπήκε σχεδόν δικαιωματικά όχι μόνο στην ΕΕ, αλλά ακόμα και στην Ευρωζώνη (ΕΖ), στην καρδιά της πρώτης και βαθύτερης ιστορικής απόπειρας για εθελοντική, δηλαδή για ειρηνική και δημοκρατική ενοποίηση των δυτικών ευρωπαϊκών χωρών. Ήταν και αυτός ένας από τους λόγους που οι δυτικοευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν πολυεξέτασαν τα πλαστά οικονομικά στοιχεία που τους παρέδωσε η πρωθυπουργία του ψευτοευρωπαϊού Σημίτη, και έτσι δεν προήθησαν από το πόσο ήταν καθυστερημένες οι παραγωγικές της δομές σε σχέση με την κατανάλωσή της, ούτε από το πόσο έντονη ήταν η κρατική της διαφθορά και πόσο απέραντη η σε μεγάλο βαθμό άεργη γραφειοκρατία της. Ακόμα χειρότερα, οι ευρωπαϊκές μισοδημοκρατίες, κάτω από την ηγεσία των μονοπωλιστών

ηγετών τους, ιμπεριαλιστών δεύτερης γραμμής, δεν ενοχλήθηκαν από το πόσο φασισμό ειδήλωνε η επίσημη Ελλάδα στις εξωτερικές της σχέσεις στα Βαλκάνια τη δεκαετία του '90 πριν μπει στην ΕΖ, όταν στη βάση της υποτιθέμενης αρχαιοελληνικής κληρονομιάς της απαιτούσε από μια γειτονική χώρα να αλλάξει το εθνικό όνομα που είχε επιλέξει ο λαός της, όνομα που το αποδεχόταν όλη η ανθρωπότητα, ή όταν λίγο μετά, στο όνομα της ορθόδοξης θρησκείας της, επενέβαινε σύσσωμη διπλωματικά στο πλευρό μιας Σερβίας που έκανε ναζιστικού τύπου εθνοκαθάρσεις σε βάρος των γειτόνων της¹. Η απόλυτη αδιαφορία και, τελικά, η συμμόρφωση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων μ' αυτήν την τερατώδη στάση σύσσωμου του ελληνικού πολιτικού κόσμου είναι αποτέλεσμα της ιμπεριαλιστικής, δηλαδή της αντιδημοκρατικής χοντροπετσιάς, από την οποία ποτέ δεν απαλλάχθηκαν οι ευρωπαϊκές μεγαλοαστικές τάξεις. Αυτή η χοντροπετσιά είναι δεμένη με τον ιμπεριαλιστικό τους φιλελεύθερο οικονομισμό, δηλαδή με το ότι επιτρέπουν ή απαιτούν την πολιτική δημοκρατία μόνο όσο αυτή δε βλάπτει τα βραχυπρόθεσμα κρατικομονοπωλιακά οικονομικά τους συμφέροντα και τους δεσμούς τους με τους ανατολικούς φασισμούς, κυρίως το ρώσικο και τον κινέζικο.

Αυτή η στάση οδηγεί σήμερα την ΕΕ και τον πυρήνα της, την Ευρωζώνη, στην οικονομική ύφεση και την πολιτική διάσπαση. Μία μάλιστα από τις αιτίες που τροφοδοτούν αυτή τη διάσπαση είναι το ότι οι χώρες που την αποτελούν δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν την οικονομική και πολιτική βόμβα που αναδύεται μέσα τους, δηλαδή το μικρό σε οικονομικό όγκο, αλλά πελώριο σε πολιτική βαρύτητα πρόβλημα της αυξανόμενης υπερχρέωσης του ελληνικού κράτους. Δε θέλουν να καταλάβουν ότι αυτό που προκαλεί σήμερα στο βάθος την ελληνική οικονομική καταστροφή και τη μετατρέπει σε οικονομικό και πολιτικό πρόβλημα πρώτου μεγέθους για όλη την ΕΕ είναι το ελληνικό πολιτικό σύστημα, που στην κορυφή του έχει ταυτιστεί με τη ρώσικη στρατηγική στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη και υπηρετεί αυτή τη στρατηγική. Από αυτήν την άποψη έχουμε σήμερα μια αναβίωση της Ελλάδας της εποχής του Φαλμεράιερ, αλλά σε μια πολύ ανώτερη κλίμακα: τώρα στην άκρη της Ευρώπης δεν έχουμε μια περιθωριακή Ελλάδα που δουλεύει για τον τσάρο μόνο σε ό,τι αφορά το Ανατολικό Ζήτημα. Τώρα έχουμε μια Ελλάδα, για την ακρίβεια δύο Ελλάδες (μαζί με την επίσης ρωσοκρατούμενη ως προς την ηγεσία της Κύπρο), που όμως λειτουργούν και οι δύο σαν δούρειοι ίπποι της Ρωσίας στην οικονομική και πολιτική καρδιά της Ευρώπης και με τη στάση τους καθορίζουν όχι μόνο τη βαλκανική πολιτική όλης της Ευρώπης, αλλά με αρνητικό τρόπο και σε καίριο βαθμό καθορίζουν το ίδιο το ευρωπαϊκό νόμισμα και μέσα από αυτό την ύπαρξη της ΕΕ σαν μιας ενωμένης διακρατικής οντότητας².

Έτσι, χάρη στη συμμετοχή της στο ευρώ η σε μεγάλο βαθμό ρωσοκρατούμενη Ελλάδα είναι

¹ Δε νοιάστηκαν μάλιστα ούτε όταν σύσσωμο το ελληνικό καθεστώς έστειλε στη μαρτυρική Βοσνία να συμμετέχει στην εθνοκάθαρση τη ναζιστική συμμορία της Χ. Αυγής, την οποία λίγο αργότερο το ίδιο καθεστώς πάλι σύσσωμο έμπαζε στην ελληνική Βουλή.

² Το ελληνικό πρόβλημα δεν είναι ο απόλυτος όγκος του ελληνικού κρατικού χρέους, που είναι ακόμα μέτριος σύμφωνα με τα συνολικά ευρωπαϊκά οικονομικά δεδομένα. Άλλωστε ούτε το ιρλανδικό ούτε το πορτογαλικό χρέος προκάλεσαν ή προκαλούν ανάλογους πελώριους τριγμούς στην Ευρωζώνη. Το πρόβλημα είναι η διαρκής, σχεδόν γεωμετρική, αύξηση αυτού του χρέους παρά τις περιοχές και αναδιαρθρώσεις του, πράγμα που δημιουργεί μια διαρκή απειλή για χρεωκοπία της Ελλάδας και από κει μια διαρκή κρίση πιστωτικής αναξιοπιστίας, οπότε και αύξησης του χρέους, για όλες τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου. Επειδή το ελληνικό χρέος μπορεί να κλείνει μόνο με «κουρέματα» από τον ευρωπαϊκό Βορρά, η αύξησή του οξύνει τις σχέσεις Βορρά-Νότου ή Γερμανίας-υπόλοιπης Ευρώπης και προκαλεί εσωτερική κρίση στην ίδια τη Γερμανία. Έτσι όλη η ευρωπαϊκή πολιτική διεξάγεται τελευταία με κέντρο το ελληνικό χρέος. Όμως το ελληνικό χρέος δημιουργήθηκε και συνεχίζει να μεγαλώνει όχι γιατί φταίνει τα μνημονιακά μέτρα, όπως ισχυρίζεται σύσσωμο το ελληνικό πολιτικό καθεστώς και μια σειρά δυτικών οικονομολόγων. Αυτά τα μέτρα παντού όπου εφαρμόζονται εξαθλιώνουν τη φτωχολογία και τα μεσοστρώματα της χρεωμένης χώρας, αλλά ποτέ από μόνα τους δεν καταστρέφουν συνολικά την παραγωγή και δεν αυξάνουν απόλυτα και κατακόρυφα το χρέος της χώρας αυτής, γι' αυτό και η χρεωμένη χώρα κάποια όχι μακρινή στιγμή βγαίνει από την κρίση υπερχρέωσης. Κι αυτό γίνεται ήδη με την Ιρλανδία και την Πορτογαλία. Το ελληνικό υπερχρέος, αντίθετα, μεγαλώνει διαρκώς με ανώτερους ρυθμούς, αφού έχει καταπεί τα περισσότερα δανειακά και δωρεάν λεφτά που δόθηκαν ποτέ σε χώρα, γιατί οι ρωσόφιλες πολιτικές δυνάμεις, που είναι κυρίαρχες στην κορυφή των κυβερνήσεων και των «καρσιτερόν» αντιπολιτεύσεων εδώ και πάνω από 15 χρόνια, σαμποτάρουν ασταμάτητα, συνειδητά και με χίλιους τρόπους τις σύγχρονες παραγωγικές δυνάμεις και συνεχίζουν να το κάνουν με μεγαλύτερη ευκολία πάνω στην κρίση, εκμεταλλευόμενες τώρα και τα οικονομικά και πολιτικά κοντόφθαλμα μνημονιακά μέτρα. Οι μόνες παραγωγικές δυνάμεις που επιτρέπεται να αναπτυχθούν είναι εκείνες που ανήκουν στο ρώσικο κεφάλαιο, στο σύμμαχό του κινέζικο και στους φιλορώσους έλληνες κρατικοκαθεστωτικούς ολιγάρχες.

σήμερα στο κέντρο της Ευρώπης και, επειδή η Ευρώπη είναι στο κέντρο της παγκόσμιας οικονομίας, η μικρή μας Ελλάδα είναι εδώ και δυόμισι χρόνια οικονομικά στο κέντρο του κόσμου. Η τραγωδία για τη χώρα μας είναι ότι μπήκε στο κέντρο του κόσμου όχι από το πολύ φως που κουβαλούσε από την αρχαία Ελλάδα, αλλά από το πολύ βυζαντινό σκοτάδι που η άρχουσα τάξη της διατηρεί ακόμα ισχυρό.

Είναι δυνατόν αυτό το σκοτάδι να μας επηρεάζει σήμερα τόσο αποφασιστικά; Ισχύει ακόμα αυτό που επισήμανε εδώ και 180 χρόνια ο Φ., όταν έγραφε στην εισαγωγή του β' τόμου τα παρακάτω τρομερά λόγια και τα έριχνε με απaráμιλλη τόλμη κατάμουτρα στη διανόηση της Δύσης, και κυρίως στην Αυλή του δικού του, του βαυαρού βασιλιά;

«Η αληθινή όμως ζωή των Ελλήνων συνίσταται στην ανεξάλειπτη αποστροφή και περιφρόνηση που νιώθουν για τους Δυτικούς, για τα δόγματά τους, για τα χαρακτήρα και τις συνήθειές τους. Ανάμεσα σ' αυτούς τους ανθρώπους και στους Ευρωπαίους η ίδια η φύση ύψωσε ένα αιώσιο φράγμα και, για να ζήσει κανείς μ' αυτό το λαό, πρέπει, κατά κάποιο τρόπο, να αφανίσει τον ίδιο τον εαυτό και να γίνει ο ίδιος Έλληνας στην πίστη και στο ήθος, στο μίσος και στην αγάπη. (...)

«Στην ανεκτική μας Ευρώπη, που πολύ καιρό ταλαιπωρήθηκε από τις θρησκευτικές αντιπαραθέσεις, το νόημα μιας τέτοιας φράσης δε θα το καταλάβουν όλοι εύκολα και αυτό το ζήτημα πρέπει απλώς και μόνο ν' αφήσουμε να το κρίνει ο χρόνος, που όλα τα αποκαθιστά στις σωστές τους διαστάσεις και ήταν ανέκαθεν μοναδικός δάσκαλος των ασυλλόγιστων. Ούτε κατακρίνουμε τον ελληνικό λαό γι' αυτό που είναι· αντίθετα, θέλουμε να επιστήσουμε την προσοχή εκείνων από τους οποίους εξαρτάται η υπόθεση αυτή στη διεσδοτική δύναμη της θρησκείας, δύναμη που μέχρι τώρα δεν έχει εκτιμηθεί όσο θα 'πρεπε, και να δείξουμε ότι ένας λαός, ακόμη κι αν είναι πολιτικά διχασμένος, αστοιχειώτος σαν βάρβαρος και ηθικά κακός, παρ' όλ' αυτά είναι ανεπίτρεπτο να περιφρονείται, μόλις, ενθουσιασμένος από μια δογματική ιδέα, τη διαχειρίζεται, κατά κάποιο τρόπο, ως ιδεολογικό επίκεντρο και εστία ζωής. Αυτή όμως η εστία ζωής του ελληνικού λαού αισθητοποιήθηκε στις πόλεις Ισταμπούλ και Μόσχα· εκεί αναπνέει και σκέφτεται ο Έλληνας, εκεί είναι το θυσιαστήριο και το πραιτώριό του, εκεί στρέφονται τα αισθήματα όλων των πιστών της ανατολικής Εκκλησίας από το Μοριά, τον ποταμό Νείλο, την Ιορδανία, τον Ορόντη, την έρημο της Παλμύρας, την Κύπρο και την Καραμανία· εκεί συναθροίζονται οι σφυγμοί όλων των Ρωμών και από κει εκπορεύονται. (...)

«Πόσο γρήγορα οι Βαταβοί και οι Βορειοαμερικάνοι επαναστάτες απέκτησαν στο παρελθόν πλούτο, αίγλη και δύναμη! Αντίθετα, πόσο άθλια και ατροφική είναι αυτή η Ελλάδα μετά από πολλά χρόνια ειρήνης! Ο πληθυσμός της φθίνει και οι πόροι της δεν αυξάνονται, αν και η Ευρώπη έχωσε ποταμούς από το χρυσάφι της στον κενό πίθο των Δαναΐδων» (...) Μια δίκαιη και σύμφωνη με τη χριστιανική αυστηρότητα, αλλά απόλυτα εθνική εξουσία, πρέπει να αποκαθάρει αυτήν την ex aethiopo ξεχαρβαλωμένη Ελλάδα και να την προετοιμάσει επί μακρόν, ώστε στο μέλλον να εισέλθει στην κοινότητα των ευρωπαϊκών κρατών και να υιοθετήσει τη δική τους μορφή διακυβέρνησης. Αν όμως το θεωρεί κανείς περιττό να δώσει στην ελληνική πολιτική αυτήν την κατεύθυνση και αισθάνεται ήδη αρκετά ευτυχής που έχει μια εξουσία όπως αυτή είναι τώρα, τότε για το ατομικό του συμφέρον απαξίσι και να εξασφαλίσει τα μέσα θεραπείας και όσα με αγώνες έχουν αποκτηθεί. «Να κυβερνάτε όπως οι Τουρκο-Ρώσοι, αλλά να ντύνεστε και να έχετε πίστη όπως οι Έλληνες», θα ήταν, μ' αυτό το πνεύμα, το μικρό, μοναδικό και πλήρες εγκόλπιο γι' αυτούς που θέλουν να υφίστανται ως εξουσία στην Ελλάδα. Η παγκόσμια, μάλιστα, κατάσταση έχει ρυθμίσει έτσι τα πράγματα, ώστε από τον Αρχάγγελο μέχρι το ακρωτήριο Ματαπά να κυριαρχεί μία πίστη, ένας νόμος, μία πρακτική, μία και η αυτή κινήτρια δύναμη. Κι όποιος εναντιώνεται σ' αυτή την τάξη πραγμάτων μαραζώνει ο ίδιος ή βουλιάζει στη δίνη. Καμιά ενεργεσία -να είστε πεπεισμένοι γι' αυτό- δεν πρόκειται να συμφιλώσσει ειλικρινά τους Έλληνες με τους αλλόθρησκους λαούς· και όλα όσα έκαναν και ακόμη κάνουν οι Ευρωπαίοι γι' αυτούς, οι ανατολίτες αυτοί -που, σύμφωνα με την ιδέα που έχουν για τον εαυτό τους, είναι οι μοναδικοί αληθινού χριστιανοί και, όπως άκουσαν από μας, νόμιμοι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων- τα βλέπουν ως φόρο τον οποίο πληρώνει εν είδει οφειλής στους δασκάλους της η αρετικής και ηλίθια Δύση. Σύμφωνα με την εικόνα που έχουν σχηματίσει αυτοί οι άνθρωποι, η Ελλάδα είναι κάτι σαν ευρωπαϊκό ίδρυμα αναπήρων, ένα γενικό παγκόσμιο Πρωτανείο, στους κατοίκους του οποίου όλοι οι λαοί της γης που διαβάζουν την Ιλιάδα έχουν την υποχρέωση να στέλνουν τρόφιμα και επαίνους, παρέχοντάς τους έτσι μια γεμάτη τιμές, αλλά σκληρή και ξέγνοιαστη ζωή».

Θα πρέπει να είναι τυφλός κανείς για να μη δει σ' αυτές τις φράσεις ένα πνεύμα αντίστοιχο μ' αυτό που και σήμερα διαπερνά τη χώρα μας. Αναφερόμαστε στην πλειοψηφική πεποίθηση ότι για τη χρεωκοπία και την πείνα δεν έφταιζε κυρίως αυτή η ίδια, όσο οι δυτικοί πιστωτές της, που για τους πιο πολλούς «ζούσαν στα δέντρα όταν το αιώσιο έθνος μας σκόρπιζε στον πλανήτη το φως». Σύμφωνα δηλαδή μ' αυτή την αντίληψη, για τη χρεωκοπία της χώρας δε φταίει η καταστροφή της σύγχρονης βιομηχανίας της ούτε η αντιπαραγωγική κατασπατάληση των εκατοντάδων δισεκατομμυρίων των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων και των δανείων από τη χούφτα των ανατολικών

κρατικοολιγαρχών εργολάβων και μεσαζόντων και -ακόμη περισσότερο- από τα εκατομμύρια μικρομεσαίων κρατικοδίαιτων ακριδών της πόλης και της υπαίθρου. Όχι. Για το έθνος σήμερα φταίνε κυρίως οι «φράγκοι τοιογλύφου». Στην πραγματικότητα οι μεν ιδιώτες «τοιογλύφου», αριετοί από τους οποίους είναι άτυχοι Έλληνες, ήδη έχασαν τα περισσότερα λεφτά τους επειδή έκαναν το αντίθετο απ' ό,τι κάνουν οι πραγματικοί τοιογλύφοι: δάνεισαν για δυο δεκαετίες πελώρια κεφάλαια και με ασήμαντα επιτόκια σε μια χώρα που σκότωνε την παραγωγή της, κι αυτό επειδή είχαν μάθει από τους δασκάλους και τους πολιτικούς τους να την περνάνε για κανονική δυτικοευρωπαϊκή χώρα. Στη συνέχεια, για να μη χρεωκοπήσει ανοιχτά και τους πάρει στο λαιμό της καταστρέφοντας το κοινό νόμισμα που της εμπιστεύτηκαν, συνεχίζουν να τη δανείζουν, σαν κράτη πλέον, με ακόμη μεγαλύτερα κεφάλαια, να παρατείνουν την αποπληρωμή και να μειώνουν διαρκώς τα επιτόκια δεκάδες φορές πιο κάτω σε σχέση μ' αυτά που αντιστοιχούν στη χρεωκοπία της. Ως χθες μάλιστα τη δάνειζαν τόσο πανικόβλητα, ώστε δε νοιάζονταν που το έθνος έξω από τη Βουλή σήκωνε στα ύψη σαν ήρωες όσους λένε ότι η χώρα δεν πρέπει να πληρώσει τίποτα, γιατί δε χρωστάει τίποτα στην «άπληστη και ανθελληνική Δύση», ιδιαίτερα στην καρδιά της οικονομικής και στο βάθος πολιτικής της ενότιας, που είναι η Γερμανία. Αλλά το αποτέλεσμα όλου αυτού του ανανεούμενου ποταμού φτηνών κεφαλαίων ήταν και συνεχίζει να είναι η χώρα να βυθίζεται παραπέρα στα χρέη, γιατί οι κυβερνήτες της συνεχίζουν να χτυπάνε ακόμα πιο λυσσασμένα την παραγωγή την ίδια όχι μόνο αυξάνοντας τους φόρους και τις τιμές της ενέργειας, αλλά και σαμποτάροντας τις επενδύσεις σε όλα τα επίπεδα με οικολογικά, γραφειοκρατικά και ψευδοταξικά προσχήματα. Τα μέτρα των δανειστών παντού όπου εφαρμόζονται φτωχαίνουν τους λαούς και τα μεσοστρώματα, αλλά μόνο στην Ελλάδα αποδεικνύουν και το κεφάλαιο, και μάλιστα κατά προτίμηση το βιομηχανικό.

Αλλά δεν είναι μόνο εκεί που η Ελλάδα διαφέρει από την υπόλοιπη Ευρωζώνη των μέτρων πείνας. Ακόμα περισσότερο διαφέρει πολιτικά. Μόνο εδώ είναι τόσο βαθύ και παλλαϊκό το μίσος στους ξένους δανειστές και όχι στους ντόπιους χρεωκόπους· μόνο εδώ διαδηλώνουν τόσες χιλιάδες αγανακτισμένων ανθρώπων ενάντια στη Βουλή και στον κοινοβουλευτισμό· μόνο εδώ δέρονουν τους βουλευτές και, κυρίως, μόνο εδώ έφεραν το Χίτλερ στη Βουλή για πρώτη φορά μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο.

Τι έγινε λοιπόν; Ισχύει και τώρα ό,τι ίσχυε και πριν από 180 χρόνια; «*Δηλαδή, αν και η Ευρώπη έχασε ποταμούς από το χρυσάφι της στον κενό πίθο των Δαναΐδων, (...) κανείς δεν ήταν έτοιμος να απολαύσει και να διαχειριστεί την ελευθερία και ότι ο ελληνικός λαός δεν είναι, από πολιτική άποψη, περισσότερο ώριμος απ' ό,τι οι Μοσχοβίτες του Κιέβου και του Βλαντίμιρ ή οι Βλάχοι του Ιασίου και του Βουκουρεστίου*»;

Αλλά ακόμα χειρότερα: Είναι αλήθεια ότι ο λαός μας είναι «*ηθικά κακός*», «*αστοιχείωτος σαν βάρβαρος*» και «*ανάμεσα σ' αυτόν και στους Ευρωπαίους η ίδια η φύση ύψωσε ένα αιώνιο φράγμα*»; Και μάλιστα ότι «*η παγκόσμια κατάσταση έχει ρυθμίσει έτσι τα πράγματα, ώστε από τον Αρχάγγελο μέχρι το ακρωτήριο Ματαπά να κυριαρχεί μία πίστη, ένας νόμος, μία πρακτική, μία και η αυτή κινήτρια δύναμη. Κι όποιος εναντιώνεται σ' αυτή την τάξη πραγμάτων μαραζώνει ο ίδιος ή βουλιάζει στη δίνη*»; Δηλαδή εμείς οι Έλληνες θα ζούμε πολιτικά και θα αναπνέουμε όπως ζει η κάθε δεσποτική Ρωσία, αλλιώς θα μαραζώνουμε και θα συντριβόμαστε; Υπάρχει μια τέτοια κατάρα που μας κυνηγάει σαν λαό και, ακόμα χειρότερα, σαν επαναστάτες μέσα σ' αυτό το λαό; Θα πρέπει να γίνουμε αχρείοι και ρωσόδουλοι σαν τους σημερινούς κυβερνήτες, και κυρίως τους «αριστερούς» αντιπολιτευόμενούς μας, για να έχουμε το δικαίωμα να απευθυνόμαστε στο λαό;

Και τι σημαίνει αυτός ο αδυσώπητος χαρακτηρισμός «*ηθικά κακός λαός*», που επίσης επαναλαμβάνεται για τους Νεοέλληνες και αλλού στο καθαυτό ιστορικό κείμενο του Φ., και μάλιστα σαν «φυσική κακότητα»; Για τέτοιου είδους αναφορές ο Φ. έχει κατηγορηθεί από μερικούς λεγόμενους προοδευτικούς διανοούμενους σαν ρατσιστής. Βέβαια, με τον ίδιο τρόπο έχουν κατηγορηθεί σαν ρατσιστές ο Μαρξ και ο Ένγκελς όταν μιλούσαν για αντιδραστικούς λαούς ή ακόμα και για γουρουνολαούς. Γενικά, οι μεταφυσικοί και άνευ όρων «φίλοι των λαών», συνήθως οι εθνικιστές που θεοποιούν το δικό τους λαό και έθνος, δεν καταλαβαίνουν ότι ένας λαός για τους διαλεκτικούς ιστορικούς δεν είναι μια ανιστορική αιώνια και αμετάβλητη οντότητα, αλλά είναι τόσο μεταβλητή όσο όλα τα ανθρώπινα πράγματα, που σαν τέτοια μπορεί να περνάνε από φάσεις, όπως περνάνε και τα πρόσωπα, οι συλλογικότητες και οι θεσμοί· οι ίδιοι λαοί μπορούν να παίζουν ιστορικά αντιδραστικό ή προοδευτικό ρόλο ανάλογα με τις εποχές.

Αλλά ούτε ο Φ. μας φορτώνει με τέτοιες κατάρες, γιατί είναι και αυτός, όπως κάθε μεγάλος επιστήμονας, ένας αυθόρμητος διαλεκτικός. Έτσι, μετά από αυτές τις γεμάτες ωμότητα φράσεις, κάνει ρητά και τη διαπίστωση ότι θα αργήσει μεν, αλλά κάποτε θα έρθει ο καιρός που μια απόλυτα εθνική εξουσία θα μπορεί «*να αποκαθάρει αυτήν την ex abhrupto ξεχαρβαλωμένη Ελλάδα και να την*

προετοιμάσει επί μακρόν, ώστε στο μέλλον να εισέλθει στην κοινότητα των ευρωπαϊκών κρατών και να υιοθετήσει τη δική τους μορφή διακυβέρνησης».

Το μεγάλο πολιτικό ερώτημα που αντικειμενικά βάζει ο Φ.: Γιατί δεν έχουμε ακόμη πραγματικά «εισέλθει στην κοινότητα των ευρωπαϊκών κρατών;»

Το ερώτημα ωστόσο είναι: τι συμβαίνει και δύο περίπου αιώνες μετά τις τρομερές αυτές διαπιστώσεις δεν έχουμε ζήσει μια τέτοια εθνική εξουσία; Και γιατί είμαστε ακόμα δεμένοι τόσο πολύ με την αυταρχική και διεφθαρμένη Ρωσία; Σημαίνει μήπως ότι σαν λαός δεν έχουμε προσδεύσει ρούπι από τα χρόνια του Φ.;

Αν αυτό το ερώτημα δεν απαντηθεί, θα υπάρξουν πολλοί προοδευτικοί αναγνώστες από αυτούς που δεν πιστεύουν στο καθεστωτικό μάθημα ότι για την εθνική τραγωδία μάς φταίει η Ευρώπη, οι οποίοι ίσως επιβεβαιωθούν και μέσα από τούτο το έργο ότι τελικά υπάρχει κάτι αρνητικό, βαθύ και αναλλοίωτο μέσα στον ίδιο τον ελληνικό λαό, που τον καταδικάζει να μένει μακριά από την πρόοδο ή να την κλωτσάει όσοι αιώνες και αν περάσουν. Ήδη μια τέτοια αντίληψη τη συμεριζονται κάποιοι φιλοευρωπαίοι φιλελεύθεροι διανοούμενοι, που ζητάνε από το ελληνικό πολιτικό προσωπικό, και κυρίως από τον ίδιο τον ελληνικό λαό, να αλλάξει τώρα γενική κουλτούρα και από Ανατολίτες να γίνουν Ευρωπαίοι. Μια τέτοια αντίληψη, ανεξάρτητα από τις προθέσεις της, πρακτικά αδυνατίζει την πάλη αυτού του λαού να αλλάξει την τωρινή πολιτική του κατάσταση, εφόσον υποτίθεται τον δεσμεύει η μακρόχρονα διαμορφωμένη γενική του κουλτούρα, ή αλλιώς το επίπεδο του πολιτισμού του. Γιατί είναι γνωστό ότι τα βήματα εξέλιξης του πολιτισμού είναι πολύ πιο αργά από εκείνα της πολιτικής εξέλιξης και, αν πρέπει πρώτα να αλλάξουμε νοοτροπίες αιώνων και μετά να απελευθερωθούμε πολιτικά, τότε θα χρειαζόμασταν τουλάχιστον πολλές δεκαετίες καταστροφής και υποδούλωσης, πριν μπορέσουμε να αντισταθούμε αποτελεσματικά στους τωρινούς κύριους εχθρούς μας.

Ακόμα χειρότερα, υπάρχει ο κίνδυνος στις παραπάνω τρομακτικά διορατικές διαπιστώσεις του Φ. να βρουν οι χειρότεροι αντιδραστικοί μια σειρά επιχειρήματα, για να επιδοκιμάσουν τις υπερσυντηρητικές, εθνοθηρησκευτικού ρατσιστικού τύπου θεωρίες τύπου Χάντιγκτον, ότι το θρησκευτικό υπόβαθρο διαμορφώνει σήμερα τον πολιτιστικό, οπότε και τον πολιτικό χαρακτήρα κάθε λαού, οπότε προσδιορίζει και τη θέση του στα διεθνή πολιτικά στρατόπεδα. Σύμφωνα μ' αυτή τη θεωρία, που την ασπάζονται ουσιαστικά και οι ρώσοι νεοσαρικοί γεωπολιτικοί τύπου Ντούγκιν, η πολιτιστικά ορθόδοξη Ελλάδα είναι προορισμένη να βρεθεί πολιτικά στο στρατόπεδο της επίσης ορθόδοξης Ρωσίας και να αντιπαρατεθεί στην άθρη ή καθολική ή προτεσταντική Δύση. Δηλαδή οι ίδιοι οι οπαδοί της ρώσικης «λύσης» για την Ελλάδα θα μπορούν να πουν σε όσους δημοκράτες αντιδρούν σε μια τέτοια μοίρα ότι, είτε θέλουν είτε δε θέλουν, η Ελλάδα δεν μπορεί παρά να είναι με τη Ρωσία, γιατί αυτό τάχα επιτάσσει και ο κοινός ορθόδοξός τους πολιτισμός. Δηλαδή μπορεί να χρησιμοποιήσουν τον Φαλμεράιερ ενάντια στον Φαλμεράιερ.

Είναι αλήθεια ότι το αργό, σχετικά πιο ήρεμο ποτάμι των πολιτιστικών αλλαγών κυλάει για πολύ καιρό αργά στο βάθος μιας κοινωνίας, ακόμα και όταν φυσκόνουν τα ορμητικά ρεύματα των μεγάλων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών. Τα ρεύματα αυτά έχουν να κάνουν με τις όλο και πιο έντονες, τις επαναστατικές αλλαγές που φέρνει η ιλιγγιώδης ανάπτυξη των κοινωνικών παραγωγικών δυνάμεων, ιδιαίτερα η ανάπτυξη της επικοινωνίας. Όσο αυτές οι δυνάμεις σπάνε τα εθνικά σύνορα, οπότε οι αντιφάσεις του παγκόσμιου καπιταλισμού γίνονται πιο οξείες, τόσο ξεσπάνε όλο και πιο καταστροφικές οι οικονομικές κρίσεις και οι ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι, που με τη σειρά τους φέρνουν τις πιο βαθιές κοινωνικές και πολιτικές επαναστάσεις, οι οποίες συνεπαίρουν όχι απλά κάθε χώρα ξεχωριστά, αλλά όλο τον πλανήτη. Αυτά τα όλο και πιο βίαια, φουρτουνιασμένα διεθνή ρεύματα της οικονομίας και της πολιτικής δεν αφήνουν ανεπηρέαστο κανένα επιμέρους εθνικό πολιτιστικό ρεύμα που έχει κληροδοτήσει σε κάθε λαό το παρελθόν. Το ξεσηκώνουν όπως ο χειμάρρος ανασιάπτει το βυθό αλλάζοντας κάθε τόσο ακόμη και την κοίτη του. Και τελικά αφήνουν πελώριες θετικές αλλαγές στο αργό πολιτιστικό ρεύμα βάθους και προσδιορίζουν την ανάπτυξη και την ποιότητά του.

Τα παραδείγματα της παραπάνω κίνησης είναι άφθονα. Κάποιοι κεντροαφρικανικοί λαοί βγήκαν πριν από 500 χρόνια από τη βαρβαρότητα, αλλά σήμερα κάνουν πολιτιστικά άλματα που η δυτική Ευρώπη χρειάστηκε να τα κάνει στη διάρκεια 4000 χρόνων. Η νότια Ευρώπη βγήκε από τη βαρβαρότητα 3-4 χιλιετίες πριν, μπήκε στη δουλοκτησία πριν από 2500 χρόνια και την αποτινάξε

οριστικά πριν από 1400 χρόνια (στο βυζαντινό ανατολικό της κομμάτι). Μετά μπήκε στη φεουδαρχία με πρωτοπόρο τον κάποτε βάρβαρο ευρωπαϊκό Βορρά, όπου έμεινε μέχρι τον 17^ο-19^ο αιώνα. Πρώτος επίσης μπήκε ο ευρωπαϊκός Βορράς και στον αστικό πολιτισμό, όπου και συνεχίζει να βρίσκεται τα 300 τελευταία χρόνια παρά τα δύο μεγάλα κύματα προλεταριακών επαναστάσεων στον Α' και Β' παγκόσμιο πόλεμο, που οδήγησαν στις δύο σοσιαλιστικές εξουσίες στην περιφέρεια, στη Ρωσία και την Κίνα. Αλλά σε όλο αυτό το διάστημα δεν υπάρχει πολιτιστική καθυστέρηση φεουδαρχικού, ακόμη και δουλοκτητικού τύπου, ακόμη και βαρβαρότητας, που να μην έχει ξεμείνει κάπου χωμένη σε κάποια σημεία του πλανήτη και που να μην μπορεί ο κάθε ιμπεριαλισμός να την ξεθάψει. Αυτό συμβαίνει με τις αντιδραστικές πολιτικές και οικονομικές αλλαγές, δηλαδή με τις αντεπαναστάσεις. Αυτές πάνε προς τα πίσω το πολιτιστικό ρεύμα από πολλές πλευρές, αν και πάντα προσωρινά και μόνο σε ορισμένα μέτωπα. Αυτήν την προσωρινή οπισθοδρόμηση την πετυχαίνουν οι αντιδραστικές πολιτικές και κοινωνικές εξουσίες χρησιμοποιώντας τα πιο καθυστερημένα, τα πιο αντιδραστικά στοιχεία της πολιτιστικής παράδοσης ενός λαού και, τελικά, του χαρακτήρα και της ψυχουσύνθεσής του. Άλλωστε αυτή η ανάσυρση δεν είναι δύσκολη, καθώς είναι και ο ίδιος ο ιμπεριαλισμός, δηλαδή ο υπερανεπτυγμένος καπιταλισμός, που από τη φύση του σαπίζει, και όσο σαπίζει επιστρέφει από πολλές πλευρές στη βαρβαρότητα, ακόμα και στην αγριότητα, και μάλιστα με έναν τρόπο ανυπόφορο.

Έτσι και στην Ελλάδα δεν έπαψαν ποτέ εντελώς να κυλούν μέσα στο βαθύ και αργό πολιτιστικό ποτάμι και τα ρεύματα από το βυζαντινό, χριστιανορθόδοξο στη μορφή του παρελθόν, αν και καθόλου με την ίδια ένταση και τον ίδιο όγκο όπως κυλούσαν την εποχή του Φαλμεράιερ. Αλλιώς δε θα μπορούσε να εξηγηθεί γιατί η Ελλάδα έφυγε από την τσαρική πολιτική επιρροή και μπήκε κάτω από αγγλική επικυριαρχία μετά τον Κριμαϊκό πόλεμο στα 1856, γιατί διασπάστηκε ανάμεσα στην αγγλική και στη γερμανική επιρροή μέχρι τον Α' παγκόσμιο πόλεμο, γιατί στο Μεσοπόλεμο σημείωσε την πιο δραστήρια βιομηχανοποίηση και τον πιο έντονο εκδυτικισμό στη λογοτεχνία και στην τέχνη και, κυρίως, γιατί ενάντια στη χιτλερική Κατοχή και μετά απ' αυτήν βγήκε από μέσα της, και μάλιστα βγήκε τόσο ισχυρό μέσα στο έθνος, και το ρεύμα υπέρ του σοσιαλισμού, δηλαδή ο πιο προωθημένος διαφωτισμός και δημοκρατισμός.

Επίσης, αν είναι η βυζαντινή χριστιανορθόδοξη πολιτιστική παράδοση που μας καθορίζει και πολιτικά-κοινωνικά και *«η εστία ζωής του ελληνικού λαού αισθητοποιήθηκε στις πόλεις Ισταμπούλ και Μόσχα»*, τότε πώς γίνεται το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης, δηλαδή ο πιο αντιπροσωπευτικός θρησκευτικός κληρονόμος της βυζαντινής Ορθοδοξίας, να βλέπει σήμερα σαν αντίπαλο τη Μόσχα και σύμμαχο τη Δύση, πράγμα που σε σημαντικό βαθμό δεν αφήνει την ελληνική Εκκλησία να υποταχτεί απόλυτα στη ρωσόδουλη πολιτική γραμμή της ηγεσίας της; Ασφαλώς οι ρωσόφιλοι έχουν σ' αυτό την απάντησή τους, και συγκεκριμένα ότι το Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης είναι ένα φάντασμα του παλιού του εαυτού, που, λόγω αδυναμίας, υποτάχθηκε στην Τουρκία ή, ακόμα περισσότερο, στους έλληνες εμποροτραπεζίτες και εφοπλιστές ή στην ελληνική Διασπορά της Δύσης κτλ. κτλ. Όμως έτσι το ερώτημα μετατοπίζεται στο γιατί αυτοί οι τελευταίοι δε δέχονται να υποταχθούν στη Μόσχα, αλλά μένουν στραμμένοι κυρίως προς τη Δύση.

Νομίζουμε ότι τα φαινόμενα που με τόση διεισδυτικότητα έβλεπε ο Φ. στα 1830 και τα απέδιδε σχεδόν αποκλειστικά στον ανατολικορθόδοξο βυζαντινό χαρακτήρα του λαού και στην κοινή βυζαντινή και ρώσικη «εστία των αισθήσεών του» πρέπει να αποδοθούν σ' έναν εξίσου μεγάλο, ίσως και μεγαλύτερο, βαθμό στην άμεση ρώσικη τσαρική **πολιτική** επέμβαση. Νομίζουμε δηλαδή ότι εκείνο που παρατηρεί ο Φ. στον πρόλογο σαν αντιδυτικό πολιτιστικό πνεύμα και σαν αχαριστία των απελευθερωμένων Ελλήνων από τη δυτική Ευρώπη οφείλεται σε πολύ μεγάλο βαθμό και στην πολύ μακρόχρονη πολιτική δουλειά που είχαν κάνει στο εσωτερικό της προεπαναστατικής Ελλάδας οι ρωσόφιλοι και πριν και, κυρίως, μετά το '21. Η εκτεταμένη αντιπάθεια, για παράδειγμα, στη Βαυαροκρατία, πέρα από το ότι αυτή ήταν μια απολυταρχική εξουσία που επιβαλλόταν από τα έξω στον ελληνικό λαό, ήταν αποτέλεσμα όχι τόσο των δικών της δυτικού τύπου διοικητικών πράξεων, όσο κυρίως της δράσης του ρώσικου κόμματος, που χτύπαγε με μανία ό,τι ήταν προοδευτικό στην πολιτική της οθωνικής Αυλής, όπως π.χ. η κήρυξη του αυτοκέφαλου της ελληνικής Εκκλησίας με πρωτοβουλία του φωτισμένου βαυαρού μεταρρυθμιστή Μάουρερ, ώστε αυτή να ξεκοπεί από τις ολέθριες τότε επεμβάσεις του πατριαρχείου της Κων/λης ή το κνήγι από τον ίδιο των πελοποννησιακών συμμοριών του ρώσικου κόμματος. Αλλά τότε τον γενικό, αντιδραστικό και αντιλαϊκό χαρακτήρα της πολιτικής της Αυλής του Όθωνα τον έδινε ο διορισμένος από τη βαυαρική αρχή ως αντιβασιλέας ρωσόφιλος Άρμανσμπεργκ, τον οποίο μέσω των άγγλων πρεσβευτών Λάιονς και Ντόνινς σθεναρά στήριζε ο επίσης ρωσόφιλος υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας και μετέπειτα

πρωθυπουργός Πάλμερστον. Είναι κάτω από τις μηχανορραφίες αυτής της ηγεσίας που ο Μάουρερ υποχρεώθηκε να φύγει από την Ελλάδα.

Κατά τη γνώμη μας δηλαδή η έντονη ομοιότητα της αντιευρωπαϊκής γραμμής του 1830 με τη σημερινή πρέπει να αποδοθεί στα ίδια, και μάλιστα στα πολύ πιο ανεπτυγμένα πολιτικά τετρίπια και στις βαθιές θέσεις που έχει κατακτήσει και στο πολιτικό και στο ιδεολογικό επίπεδο η ρώσικη νεοσαρική πολιτική. Αυτή σήμερα, σε σχέση με τότε, είναι επιστημονικά, δηλαδή ιμπεριαλιστικά, ανεπτυγμένη και τελειοποιημένη. Οι ίδιες δηλαδή και πολύ χειρότερες ρώσικες επεμβάσεις και μηχανορραφίες γίνονται σήμερα που η Ευρώπη δανείζει τα λεφτά της στην Ελλάδα, τα οποία η πρώτη θα τα χάνει όλο και περισσότερο σε αλληπάλληλα κουρέματα-χρεωκοπίες, ενώ την οικονομική και κυρίως την πολιτική λεία και στην Ελλάδα και στην ΕΕ θα την αποκομίζει η Ρωσία (και σε ένα βαθμό η σύμμαχός της Κίνα). Η ΕΕ προορίζεται να είναι ο κατασκευασμένος από τους ρωσόφιλους εχθρός τον οποίο θα χτυπάει και θα μισεί ο λαός, γιατί αυτή υπογράφει σήμερα την καταστροφή, όπως τότε η Βαυαροκρατία.

Νομίζουμε πως η εξήγηση των τόσο χτυπητών αρνητικών συνταυτίσεων της Ελλάδας της εποχής του Φ. με τη σημερινή δε βρίσκεται μόνο, ούτε βρίσκεται τόσο, σε κάποιο πάντα υπαρκτό βυζαντινο-ορθόδοξο χριστιανικό πολιτιστικό υπόβαθρο του ελληνικού έθνους γενικά, αλλά στον ειδικό, ιστορικά διαμορφωμένο χαρακτήρα της ελληνικής άρχουσας τάξης, ο οποίος της επιβάλλει να σέρνεται από τις πιο αντιδραστικές σε κάθε περίοδο μεγάλες δυνάμεις, ιδίως να σέρνεται πίσω από τη μεγαλορώσικη, όταν αυτή είναι ισχυρή σε διεθνές επίπεδο. Αυτή αντλεί επίσης από την ίδια ορθόδοξη και επηρεασμένη από το Βυζάντιο πολιτιστική πηγή, αλλά την οργανώνει υπέρ της.

Όταν σήμερα μιλάμε για ελληνική άρχουσα τάξη, εννοούμε κυρίως την αστική τάξη. Όμως προτιμούμε τον όρο «άρχουσα τάξη» γενικά, εννοώντας την πολιτικοϊδεολογικά άρχουσα τάξη, γιατί στην Ελλάδα έχουν την πολιτική ηγεμονία σε κάθε περίοδο οι ισχυρότερες ξένες μεγάλες δυνάμεις και αυτές, κατά κύριο λόγο, ορίζουν το ηγετικό κρατικό πολιτικό προσωπικό. Και το ορίζουν μέσω κάθε λογής -από την άποψη της ταξικής προέλευσης- εργαθétων, δηλαδή από κλέφτες και ληστές παλιότερα ως φιλόδοξους μικροαστούς και τυχοδιώκτες σήμερα. Αυτό το τελευταίο είδος περλαμβάνει και τους κρατικούς, δηλαδή τους πολιτικά δημιουργημένους μεγαλοαστούς, και από κοντά τους κρατικούς ψευτοδιανοούμενους, τους κληρονομικούς πολιτικούς, τους εγκάθετους ηγέτες της κρατικής γραφειοκρατίας κτλ. Αυτοί όλοι αποτελούν μια κοινωνικά εύπλαστη, διαρκώς ανανεούμενη σε ατομικό επίπεδο και ταξικά σύνθετη άρχουσα τάξη. Τα μέλη αυτής της άρχουσας τάξης μπορούν να γίνουν κάπως σταθερά μέλη της αστικής τάξης, αλλά μπορεί και να χρησιμοποιηθούν και να αναδειχθούν αυθαίρετα από το πουθενά για μια περίοδο και μετά εξίσου αυθαίρετα να πεταχτούν στο τίποτα. Στην ουσία όλοι αυτοί γίνονται μέλη της αστικής τάξης από πολιτική άποψη, δηλαδή γίνονται αστική τάξη μέσα από την πολιτική λειτουργία που τους αναθέτει ο κάθε φορά ξένος ισχυρός παράγοντας. Αυτό δεν πρέπει να συγχέεται με το ότι γενικά στη σύγχρονη αστική κοινωνία οι ιδιοκτήτες του κεφαλαίου, οι οικονομικοί μάνατζερ και το πολιτικό κρατικό προσωπικό είναι συνήθως διαφορετικά πρόσωπα. Είναι μεν διαφορετικά πρόσωπα, αλλά σκέφτονται και δρουν, ιδιαίτερα το κρατικό πολιτικό προσωπικό, σύμφωνα με τις γενικότερες ανάγκες της παραγωγής και της αναπαραγωγής του κεφαλαίου, ιδιαίτερα του μονοπωλιακού κεφαλαίου της δικιάς τους χώρας. Όταν μιλάμε όμως για ελληνική άρχουσα τάξη, πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας συμμορίες που αναζητούν νέες διεθνείς προσατήσεις και πασχίζουν ασταμάτητα για αλλαγή εσωτερικών πολιτικών σχετισμών με ένα βασικό στόχο: τη νομή μιας κρατικής εξουσίας ξένης προς το λαό και την ίδια τη χώρα. Αυτή η άρχουσα τάξη αποκτά πολιτικοϊδεολογική συνοχή όχι μόνο υπηρετώντας τη μια ή την άλλη ομάδα ιμπεριαλιστών, αλλά διατηρεί και μια ιστορική εσωτερική συνοχή, καθώς, όποιο διεθνές αφεντικό και να έχει, ενσωματώνει μέσα της και καλοδιατηρεί λειτουργικά τα πιο αντιδραστικά χαρακτηριστικά του βυζαντινού χριστιανοορθόδοξου πολιτιστικού υπόβαθρου συν τα πιο πρόσφατα διαμορφωμένα, μετά την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους. Αντίστροφα, κάθε τμήμα της αστικής τάξης, ιδιαίτερα της εμποροβιομηχανικής, συνήθως δεν έχει πραγματική πολιτική εξουσία μέσα στο ελληνικό αστικό κράτος, πέρα απ' όση του δίνει ο κάθε φορά ξένος προστάτης.

Αυτά τα χαρακτηριστικά της ελληνικής άρχουσας τάξης προκύπτουν από μια αρνητική ιστορική ιδιομορφία που επέτεινε με μοιραίο και καθοριστικό τρόπο τα αρνητικά του βυζαντινού πολιτιστικού υπόβαθρου. Πρόκειται για το ότι το νεοελληνικό έθνος γεννήθηκε με μαμή τον τσαρισμό, δηλαδή τη ρώσικη υπερσυντηρητική, αυταρχική και διεφθαρμένη φεουδαρχία, οπότε με ταξικό ηγεμόνα τα επιλεγμένα από ειρηνική ταξικά πιο αντιδραστικά, πολιτικά και ιδεολογικά στοιχεία. Δηλαδή αυτό το κράτος δεν υπήρξε κληρονόμος ούτε του καταπιεστικού, αυταρχικού αλλά έντιμου

γραφειοκρατικούς κρατούς της δυτικής απολυταρχίας, ούτε ποτέ συγκλονίστηκε και ανανεώθηκε από μια νικηφόρα αστική δημοκρατική ή εθνικοανεξαρτησιακή επανάσταση, όπως έγινε αλλού στην Ευρώπη.

Αυτή η ιδιομορφία κάνει το ελληνικό έθνος να διαπερνιέται από μια μόνιμη βαθιά ταξική αντίθεση ανάμεσα στην κάθε φορά πολιτικά άρχουσα τάξη του, που κατέχει ως λάφυρο ένα κράτος γενικά εχθρικό στο λαό, και σ' ένα λαό (στον οποίο πρέπει να περιλαμβάνουμε και τα πιο προοδευτικά, όταν υπάρχουν, δημοκρατικά στοιχεία της αστικής τάξης), ο οποίος, κόντρα ακριβώς στην άρχουσα τάξη του και το κράτος της και εκπροσωπώντας τα βαθύτερα συμφέροντα του έθνους, ξεσπάει κάθε τόσο σε μεγάλα αστικοδημοκρατικά επαναστατικά κινήματα ακριβώς επειδή η άρχουσα τάξη τον προδίδει και κοινωνικά και εθνικά. Το αποτέλεσμα αυτών των πολύ μακρόχρονων ταξικών αγώνων είναι ότι ο ελληνικός λαός και γενικά το υπόλοιπο έθνος μας έχουν δραματικά προχωρήσει στους σύγχρονους δρόμους εξέλιξης, ενώ η άρχουσα τάξη, στραβογεννημένη, ακομεγαλωμένη και γι' αυτό ηθικά άθλια, μέσα στο όλο και πιο άθλιο κράτος της προσκολλάται κάθε φορά σε όποια ξένη μεγάλη δύναμη εκτιμά ότι μπορεί να υπερισχύσει μέσα από κάθε ενδοϊμπεριαλιστική αντιπαράθεση, ακόμα και μέσα από έναν παγκόσμιο πόλεμο, και την ακολουθεί δουλιιά, για να λύσει και τα εξωτερικά, τα λεγόμενα «εθνικά», και τα εσωτερικά-ταξικά της προβλήματα.

Με τα παραπάνω εννοούμε ότι η ταύτιση, η τόσο συγκλονιστική, του ελληνικού αντιδυτικισμού και φιλορωσισμού στην Ελλάδα της εποχής του Φαλμεράιερ με το σημερινό αντιδυτικισμό και φιλορωσισμό είναι πολύ περισσότερο πολιτικό προϊόν της κοινής και τότε και σήμερα ρώσικης ανάμιξης στα ελληνικά πράγματα μέσω της νεοελληνικής άρχουσας τάξης παρά προϊόν κοινού πανεθνικού χριστιανορθόδοξου, βυζαντινού τύπου πολιτιστικού υπόβαθρου. Η τσαρική ή η νεοτσαρική, δηλαδή η εικάστοτε αντιδραστική Ρωσία γίνεται απλά πιο εύκολα πολιτικά κυρίαρχη στην Ελλάδα από κάθε άλλη ξένη δύναμη, γιατί κανείς δεν μπορεί όσο η πρώτη να ανασύρει και, κυρίως, να οργανώνει με τους πράκτορές της το βυζαντινό πολιτιστικό υπόβαθρο, που διατηρείται πάντα αριετιά αιμαίο μέσα στα πιο αντιδραστικά και συνήθως ηγεμονικά τμήματα της άρχουσας τάξης. Ασφαλώς αυτά τα στοιχεία δε λείπουν και από το λαό, όμως νομίζουμε ότι σ' αυτόν ζουν ή και επανέρχονται περισσότερο από αντανάκλαση, δηλαδή μέσα από την οπωσδήποτε βαθιά ιδεολογική, αλλά και πρακτική επίδραση που έχει η κάθε πολιτικοϊδεολογικά κυρίαρχη άρχουσα τάξη στον κάθε λαό.

Το ερώτημα είναι: ποιο είναι αυτό το υπόβαθρο; Τι είναι αυτό το αρνητικό, το πολιτιστικά καθυστερημένο που υπάρχει μέσα στο νεοελληνικό έθνος, κυρίως στην άρχουσα τάξη του, και μπορεί κάθε τόσο, αν και όλο και πιο αδυνατισμένο, να ανασύρεται από την εικάστοτε πολιτική αντίδραση και να δηλητηριάζει και τις μάζες; Τι είναι αυτό που μπορούσαν να ανασύρουν οι παλιοί τσάρροι από το 1770 ως το 1856 και οι σοσιαλϊμπεριαλιστές νέοι τσάρροι από το 1960 και μετά; Τελικά, τι είναι αυτό που μπορεί να μας κάνει στην αυγή του νεοελληνικού έθνους θύματα του τσάρρου φεουδάρχη, κέντρου της ευρωπαϊκής αντίδρασης, και σήμερα, στα γεράματα της ελληνικής αστικής κοινωνίας, θύματα του νέου τσάρρου χιτλερικού τύπου ιμπεριαλιστή; Τι είναι αυτό που έκανε τους ηγέτες του 1821, που πάντως είχαν κάποια προσωπική γενναιότητα και αξία, ζήτουλες και μπαταχτσήδες της Ευρώπης του 19^{ου} αιώνα και που κάνει τώρα, στον 21^ο αιώνα, τους αφάνταστα φτηνούς πολιτικούς ηγέτες διεθνείς μπαταχτσήδες, δηλαδή μπαταχτσήδες μπροστά στα μάτια όλης της ανθρωπότητας και εντελώς θρασυδειλους και άθλιους ψεύτες;

Και το να θέσουμε μόνο αυτό το ερώτημα σημαίνει ότι μπορούμε να υψωθούμε πάνω από την όποια αδυναμία και να τη θεραπεύσουμε. Αυτό μπορούμε να το καταφέρουμε πρακτικά επιτιθέμενοι όχι τόσο απευθείας στην ίδια την αδυναμία, όσο στον εικάστοτε εξωτερικό εχθρό που την ανασύρει και την καλλιεργεί διαρκώς για να εξαρτά και να υποδουλώνει το λαό. Γενικά μόνο πολεμώντας έναν εχθρό που έχει γίνει εξωτερικός και στέκεται απέναντί μας μπορούμε να χτυπήσουμε τις εσωτερικές μας αδυναμίες που αυτός χρησιμοποιεί για να μας συντρίψει. Χωρίς έναν σαφή εξωτερικό εχθρό, η κάθε εσωτερική αδυναμία ξέρει να φωλιάζει μέσα στη γλυκιά παραίτηση της συνήθειας και του φόβου, αλλά και μέσα στον κάθε ατομικό ή και εθνικό ναρκισσισμό, και κάθε πάλη εναντίον της γίνεται ιδιαίτερα επώδυνη για τους λίγους που θα την τολμήσουν, γιατί μένει πάντα ακατανόητη για τον πολύ κόσμο.

Ο Φαλμεράιερ δεν έχει καταγράψει κάπου ξεχωριστά αυτά τα στοιχεία του υποστρώματος, αλλά αυτά αναδύονται άπλετα σε μεγάλο μέρος από την εξιστόρηση των πολιτικών αλλαγών και μεγάλων συγκρούσεων από το 11^ο ως τον 17^ο αιώνα σ' αυτόν τον τόμο. Διακρίνει όσο κανείς άλλος έντονη την παρουσία τους στους Νεοέλληνες, τους οποίους ο ίδιος γνώρισε στις πρώτες φάσεις της δημιουργίας του ελληνικού κράτους στα 1830.

Η διαφορά ανάμεσα στη δυτική φεουδαρχία και το βυζαντινό Μεσαίωνα

Αυτό που μας βασανίζει σαν Ελλάδα σε σχέση με τη Δύση, δηλαδή το ιδιαίτερο στην ανατολική ρωμαϊκή αυτοκρατορία σε σχέση με τη δυτική φεουδαρχία, είναι το ότι στην πρώτη δεν τσακίστηκε με ριζικό τρόπο η δουλοκτητική κοινωνία κάτω από τα χτυπήματα των βαρβαρικών ορδών, ώστε από τις στάχτες της να γεννηθεί για μια περίοδο ο ελεύθερος αγρότης και οι πρώτες του κοινότητες και, μετά από κει, μέσα από τη σχετική ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής και την αρπαγή και συγκέντρωση της γαιοκτησίας σε όλο και πιο λίγα χέρια, να προκύψει το μικρό φέουδο, οπότε και η νέα πολεμική αριστοκρατία της γης μέσα από έναν μακρόσυρτο πόλεμο των πάντων ενάντια στους πάντες. Αυτή η αργή διαδικασία στη Δύση, που μετέτρεψε μεν τον αρχικά ελεύθερο αγρότη σε δουλοπάροικο και αργότερα τον τεχνίτη της πόλης σε κάλφα, τουλάχιστον έφτιαξε από την αρχή ένα νέο κεντρικό σύστημα εξουσίας σχετικά «από τα κάτω», εννοούμε από μια τοπική βάση. Δηλαδή πήγε από το μικροφεουδάρχη ιππότη στο βασιλιά, που στηριζόταν στους ιππότες, και από κει στον αυτοκράτορα ή στο βασιλιά της απολυταρχίας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία και ο τελευταίος δουλοπάροικος αναγνώριζε από την πείρα της ζωής του στον τοπικό του φεουδάρχη έναν ορατό, κοντινό του από μια άποψη, πολιτικό, οικονομικό και στρατιωτικό ηγέτη, δίπλα στον οποίο μπορούσε να πολεμήσει με το ανάλογο θάρρος και την αίσθηση τιμής που αναγνώριζε σ' εκείνον. Αυτή η διαδικασία έδινε στον πληθυσμό συνολικά μια αίσθηση συλλογικότητας, έστω και αν αυτή επιβαλλόταν τελικά εξωτερικά και καταπιεστικά, οπότε και μια αίσθηση προσωπικής τιμής, ανδρείας κτλ. Αυτή η ιδιότητα ήταν που έδωσε τελικά στους δυτικούς τυχονόμους «πλεονάζοντες» φεουδάρχες σταυροφόρους τη δυνατότητα να νικούν με ελάχιστο στρατό ιπποτών τους Βυζαντινούς. Σύμφωνα με την εξιστόρηση του Φ. σε τούτο τον τόμο, αυτή η ιδιότητα έκανε τον κόμη του Πασσαβά με 300 ιππότες να νικήσει 30.000 Βυζαντινούς στην Πελοπόννησο.

Αντίθετα, στην ανατολική ρωμαϊκή αυτοκρατορία, στο Βυζάντιο, η δουλοκτησία επέζησε πρακτικά για αρκετούς αιώνες, παρά την τυπική νίκη της αντιδουλοκτητικής, τότε επαναστατικής, ιδεολογίας του χριστιανισμού, ιδιαίτερα ως τον 6^ο μ.Χ. αιώνα. Έτσι η φεουδαρχία που τελικά κυριάρχησε στην Ανατολή ήταν στη χειρότερη δυνατή εκδοχή της, καθώς φτιάχτηκε εξαρχής «από τα πάνω», έχοντας στην κορυφή της έναν αυτοκράτορα κληρονόμο της δουλοκτητικής εποχής, επίφοβο για τους πάντες, αλλά ταυτόχρονα ξένο προς τους πάντες, χωρίς το κύρος που είχε ο δυτικός ηγεμόνας, ιδιαίτερα στα αρχικά στάδια της φεουδαρχίας. Η βυζαντινή αυτοκρατορική εξουσία έβγαине ασταμάτητα μέσα από τις πιο σκοτεινές ίντριγκες κορυφής μιας απέραντης, διεφθαρμένης γραφειοκρατικής αριστοκρατίας, την οποία οι υπήκοοι ελάχιστα σέβονταν, καθώς ήταν τόσο δουλική στον αυτοκράτορα, όσο ήταν εκμεταλλευτική και αυθαίρετα καταπιεστική για το λαό. Το πιο αντιδραστικό τμήμα αυτής της αριστοκρατίας και ο πιο αντιδραστικός φεουδάρχης ήταν ο επισκοπικός κλήρος με κέντρο το Πατριαρχείο της Κων/λης.

Η βυζαντινή αριστοκρατία, και η κοσμική και, κυρίως, η εκκλησιαστική-μοναστική, διακρίνονταν από τον απέραντο ατομικισμό τους, τη δίχως κανέναν ηθικό φραγμό ματαιοδοξία τους, τις ατέλειωτες δολοπλοκίες, την ατιμία, την υποκρισία και την ανενδοίαστη κλίση προς την προδοσία. Η επιμονή αυτής της τάξης στο παλιό, ιδιαίτερα η περιφρόνηση στο εμπόριο και στο άνοιγμα προς τον έξω κόσμο, είχε σαν τελική συνέπεια την απόλυτη τελμάτωση της κοινωνίας.

Μια τέτοια αυτοκρατορική εξουσία μπορούσε να επιβάλλεται σε μια τόσο στάσιμη κοινωνία με ένα επιβλητικό, αλλά αιώνια αναλλοίωτο θρησκευτικό δόγμα, καθώς και μ' ένα αναλλοίωτο θρησκευτικό τελετουργικό· βασικό τους συστατικό ήταν η απόλυτη κυριαρχία της λατρευτικής φόρμας πάνω στα οποιαδήποτε πρακτικά, ηθικά διδάγματα της θρησκείας. Τέτοια ήταν, αν και σε μικρότερο βαθμό, η φορμαλιστική λατρεία της ελληνικής γλώσσας, που τόνωνε στους βυζαντινούς τη ματαιοδοξία τους κυρίως επειδή ήταν η γλώσσα των Ευαγγελίων και όχι επειδή ήταν η γλώσσα της αρχαίας Ελλάδας. Η ελληνική γλώσσα έγινε η γλώσσα της ανατολικής ρωμαϊκής αυτοκρατορίας αντικαθιστώντας τα λατινικά επειδή τα ελληνικά ήταν η κοινή λόγια γλώσσα (Lingua Franca) όλης της μεταλεξανδρινής μορφωμένης Ανατολής, οπότε και των Ευαγγελίων. Έτσι η βυζαντινή αυτοκρατορία έγινε όχι ο συνεχιστής επί της ουσίας, αλλά ο αχθοφόρος της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Αυτή η επιδεικτική υπεροχή του τύπου πάνω στην ουσία εξακολούθησε μέχρι σήμερα να είναι η πεμπτούσια της νεοελληνικής γραφειοκρατικής διοίκησης και εκπαίδευσης, που ενσαρκώνεται κατά τον τελειότερο τρόπο στη στεία διδασκαλία της αρχαιοελληνικής γλώσσας.

Οι σύγχρονοι ερευνητές έχουν μελετήσει και την κοινωνική καθημερινή ζωή και τον ψυχολογικό

χαρακτήρα του βυζαντινού χριστιανού υπηκόου του ύστερου βυζαντινού Μεσαίωνα³.

Αυτός ο υπήκοος, διαμορφωμένος σε μεγάλο βαθμό κατ' εικόνα της άρχουσας τάξης του, έχει κι αυτός τη βασική αρνητική ιδιότητα που δεν την έχει ο όμοιός του του δυτικού Μεσαίωνα: είναι ο ατομικισμός που δε γνωρίζει κανενός είδους αληθινή συλλογικότητα, ούτε στον τομέα της παραγωγής, ούτε στον τομέα της πολιτικής και στρατιωτικής δράσης. Ακόμα και οι βυζαντινοί δουλοπάροικοι ή οι μισοανεξάρτητοι αγρότες, αντίθετα με τους δυτικούς δουλοπάροικους, που έμπαιναν σε κάποια παραγωγική συνεργασία με τους ομοίους τους στο κάθε φέουδο, ήταν απομονωμένοι κοινωνικά, καθώς δούλευαν συνήθως ο καθένας μόνος του το μικρό περιφραγμένο κλήρο του, ενώ η κοινοτική γη ήταν ελάχιστη ή ανύπαρκτη. Τα ανάλογα ίσχυαν για το βυζαντινό τεχνίτη, που στον ύστερο Μεσαίωνα επίσης συνήθως δούλευε σε μικρό ατομικό εργαστήριο. Έτσι προκύπτει από πάνω ως κάτω στην κοινωνία το απομονωμένο άτομο που δεν μπορεί να δει πέρα από τον εαυτό του και τη στενή του οικογένεια, και το οποίο μοιραία υποκύπτει δουλικά σε κάθε εξουσία. Ένα τέτοιο άτομο δεν μπορεί να αντισταθεί ουσιαστικά χτίζοντας έναν άλλο ηθικό κώδικα από κείνον της καταπιεστικής του άρχουσας τάξης.

Η διαφορά δηλαδή του βυζαντινού ατομικισμού από τον κατοπινό αστικό ατομικισμό έγκειται στο ότι ο δεύτερος περιορίζεται από τον κοινωνικό χαρακτήρα της ίδιας της καπιταλιστικής παραγωγής, από την ανάγκη της εντιμότητας στους όρους των εμπορευματικών συναλλαγών και από τον κοινωνικά ενοποιητικό χαρακτήρα της κρατικής εξουσίας, που εξασφαλίζει τους οικονομικούς και πολιτικούς όρους συνέχισης αυτού του είδους της παραγωγής και ανταλλαγής.

Τα παραπάνω αρνητικά χαρακτηριστικά, που όπως είπαμε έχουν σαν βαθύτερη πηγή τους τον πολιτικό-κοινωνικό χαρακτήρα της βυζαντινής αριστοκρατίας, είναι εκείνα για τα οποία μιλάει ο Φ., όταν αναφέρεται στη «φυσική κακότητα» των Ελλήνων και στον πρόλογο και στο κυρίως κείμενο. Στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για τίποτα το φυσικό, αλλά για τα ιστορικά προσδιορισμένα χαρακτηριστικά μιας κοινωνίας στη διάρκεια μιας αρκετά μακράς περιόδου, και μάλιστα περιόδου στασιμότητας. Το μεγαλύτερο δηλαδή πρόβλημα στη σχέση μας με τη Δύση δεν ήταν τόσο το ότι είχαμε στην Ελλάδα έναν καθυστερημένο καπιταλισμό, όπως πολλοί πιστεύουν, αλλά το ότι χάρη στο Βυζάντιο είχαμε το χειρότερο δυνατό Μεσαίωνα. Αυτό το γεγονός μας έφερε σε μειονεκτική θέση όχι μόνο απέναντι στη Δύση, αλλά και απέναντι στην τούρκικη και στην αραβική Ανατολή, καθώς τελικά και απέναντι στο σλάβικο Βορρά. Γι' αυτούς τους λόγους και η φράγκικη κυριαρχία στη βυζαντινή Ελλάδα, πέρα από το ότι εκμεταλλεύτηκε άγρια και καταπίεσε την ντόπια αγροτιά, πέρασε σαν κάτι το εντελώς ξένο προς τον ελληνοβυζαντινό πληθυσμό. Εννοείται ότι μόνο μια άρχουσα τάξη ανασφαλής, ανατολιτική και δίχως χαρακτήρα σαν την νεοελληνική θα άφηνε να χορταριάσουν και να καταστραφούν κατά το δυνατό τα δυτικά μεσαιωνικά κάστρα στη χώρα μας, επειδή δεν ευνοούν τον αυτάρεσκο μύθο της ελληνοβυζαντινής πολιτιστικής συνέχειας.

Από το βυζαντινό Μεσαίωνα στο νεοελληνικό κράτος. Ο καθοριστικός αρνητικός ρόλος της βυζαντινής ορθόδοξης Εκκλησίας

Ακόμα πιο ξένη στάθηκε στη συνέχεια η μακρόχρονη οθωμανική κυριαρχία, όχι τόσο γιατί του ήταν πολιτιστικά ξένη, αλλά γιατί άφησε τον ανώτερο διεφθαρμένο πατριαρχικό κλήρο, την προδοτική βυζαντινή αριστοκρατία και τους σκοταδιστές καλόγερους του να ρυθμίζουν την πνευματική ζωή και μια σειρά πρακτικούς θεσμούς του ρωμαϊκού *μιλέτ*, δηλαδή των χριστιανορθόδοξων πληθυσμών, όπως π.χ. δικαστήρια που έλυαν περιουσιακές και οικογενειακές διαφορές. Ταυτόχρονα το οθωμανικό στρατιωτικό, κυρίως, καθεστώς ενσωμάτωσε στην ίδια την κορυφή της οθωμανικής διοίκησης την πιο αντιπροσωπευτική της βυζαντινής νοστοροπίας γραφειοκρατική τάξη των Φαναριωτών, καθώς χρειαζόταν τα μορφωμένα στελέχη της. Αυτή η μη ουσιαστική πολιτιστική επίδραση από την τουρκική κυριαρχία αποδεικνύεται από το ότι το βυζαντινό τέλμα και η ηθική καθυστέρηση έμειναν ίδια και στα χριστιανορθόδοξα Επτάνησα, που δεν μπήκαν ποτέ κάτω από την οθωμανική κυριαρχία. Εκεί μάλιστα η ντόπια, επιφανειακά δυτικίζουσα μισοαριστοκρατία τους πρωταγωνίστησε σε αρνητικά χαρακτηριστικά τόσο, ώστε ο Κοραΐς να μιλάει γ' αυτήν στην απελευθερωμένη Ελλάδα σαν «*επτανησιακή ψώρα*».

Επίσης οι Φαναριώτες, αλλά σε σημαντικό βαθμό και οι προύχοντες του ελλαδικού χώρου, ήταν πολύ πιο αντιδραστικοί από τον απλό λαό όχι μόνο και όχι τόσο γιατί λογοδοτούσαν στην

³ Βλ. ιδιαίτερα το βιβλίο των Αλεξάντερ Καζντάν και Ζυλ Κόνσταμπλ *Άνθρωποι και Εξουσία στο Βυζάντιο*.

οθωμανική εξουσία, αλλά από ιστορική καταγωγή, και πάνω απ' όλα γιατί ήταν βαθιά συνδεδεμένοι με τον ανώτατο και ανώτερο επισκοπικό κλήρο. Αυτός ο τελευταίος αποτελούσε το πιο καλοδιατηρημένο στοιχείο της βυζαντινής αρνητικότητας και στο πολιτικό και στο ιδεολογικό και στο οικονομικό επίπεδο. Ο ανώτατος, όπως και ο ανώτερος, κλήρος στην Τουρκοκρατία ήταν ακόμα πιο διεφθαρμένος απ' όσο στο Βυζάντιο λόγω της Σιμωνίας (εξαγορά μιας επισκοπικής θέσης με χρήματα), που την ευνοούσαν οι σουλτάνοι, και ήταν τόσο δουλικός απέναντι στην οθωμανική εξουσία, όσο αυταρχικός ήταν απέναντι στη φτωχολογιά των Ρωμιών, την οποία είχε τη δυνατότητα να συνεχίζει να απομυζά, αλλά και να διαφθείρει πνευματικά κρατώντας τη στη δεισιδαιμονία μέσα από τη βάση του, που ήταν τα μοναστήρια και οι καλόγεροι. Γι' αυτό ο Μαρξ (επιστολή στον Ένγκελς, 1853) κατηγορούσε τους Τούρκους, *«γιατί επέτρεψαν στη βυζαντινή θεοκρατία να αναπτυχθεί στην οθωμανική αυτοκρατορία με έναν τρόπο που ούτε οι βυζαντινοί αυτοκράτορες είχαν ονειρευτεί. Έτσι έχουν μείνει δύο θρησκευόμενοι λαοί στην Ευρώπη, οι Τούρκοι και ο ελληνοσλαβικός πληθυσμός της Τουρκίας (σσι λέγοντας ελληνοσλάβους ο Μαρξ εννοεί τους Νεοέλληνες, υιοθετώντας την ανάλυση του Φάλμερράιερ). Και οι δυο είναι καταδικασμένοι, ή τουλάχιστον οι δεύτεροι, μαζί με την κληρικαλιστικά διατεταγμένη κοινωνία που σταθεροποιήθηκε κάτω από την τουρκική διοίκηση»*.

Αυτή η ξεχωριστή προσφορά των Οθωμανών στο ιερατείο της Κωνσταντινούπολης δεν ήταν τυχαία: στηρίχτηκε στο ότι αυτό το ιερατείο ήταν η άκρα δεξιά του βυζαντινού Μεσαίωνα, η απόλυτη πολιτική, κοινωνική και ιδεολογική αντίδρασή του. Ήταν τόσο αντιδραστική, που αντιπάλεψε με πάθος την ιστορικά πολύ πιο προοδευτική τάση των τελευταίων βυζαντινών αυτοκρατόρων, των Παλαιολόγων, των εκπροσώπων του στα σπάργανα τότε ελληνικού πατριωτισμού, να ενωθούν με την καθολική Δύση για να αντισταθούν στην οθωμανική πλημμυρίδα. Οι πατριάρχες, αντίθετα, τάχθηκαν με τους Οθωμανούς ενάντια στη Δύση, και γι' αυτό αμείφθηκαν με την εξουσία τους πάνω στους ορθόδοξους βυζαντινούς πληθυσμούς, ενώ εκείνο το κομμάτι της βυζαντινής αριστοκρατίας που τους αντιστάθηκε και βρισκόταν βασικά στην ίδια την Κωνσταντινούπολη κατασφάχτηκε μαζί με τους καθολικούς συμμάχους του⁴.

Γι' αυτό γράψαμε παραπάνω ότι είναι κυρίως η μεταβυζαντινή ελληνική άρχουσα τάξη των προυχόντων, κυρίως σαν επισκοπικός κλήρος, σαν Φαναριώτες και σαν επτανησιακή αριστοκρατία που ενσωμάτωσε, και μάλιστα απέσταξε εντός της, τα χειρότερα στοιχεία του βυζαντινισμού, ιδιαίτερα το πνεύμα της ίντριγκας και της προδοσίας, τη ματαιοδοξία και το φθόνο, δηλαδή αυτά που έκαναν το βυζαντινό χρονογράφο Χωνιάτη να γράφει *«ο Έλληνας για τον Έλληνα έχιδνα»*.

Βέβαια, από την άλλη είναι γεγονός ότι στα εκατοντάδες χρόνια που πέρασαν χωρίς βυζαντινό αυτοκράτορα, με τον ορθόδοξο κλήρο να είναι μεν ισχυρός, αλλά όχι και παντοδύναμος όπως στο Βυζάντιο, με την τουρκική κυριαρχία να είναι μεν καταπιεστική, αλλά, όπως είπαμε, χωρίς ισχυρά εσωτερικά ερείσματα στις κοινωνίες των Ρωμιών, ο μεγάλος όγκος των ελληνικών πληθυσμών είχε την ευκαιρία να διαπλάσει έναν πολύ πιο ανεξάρτητο και πιο υγιή χαρακτήρα από εκείνον των εξουθενωμένων ανθρώπων του ύστερου βυζαντινού Μεσαίωνα. Αυτή η θετική διαμόρφωση ήταν πολύ πιο ισχυρή για το φτωχό αγροτικό πληθυσμό των νησιών και άλλων σε μεγάλο βαθμό αυτοδιοικούμενων περιοχών, ο οποίος δούλευε σκληρά σχετικά μακριά από την οθωμανική εξουσία και εκκλησιαστικά είχε επαφή κυρίως με τον πιο κοντινό του εργατικό και πολύ πιο έντιμο εφημεριακό κλήρο. Ο δεισμός λαός-άρχουσα τάξη έγινε τόσο σημαντικός στην εποχή της ύστερης Τουρκοκρατίας, ώστε κάποιοι σπουδαίοι ιστορικοί και ταξιδιώτες στην ελληνική χερσόνησο παρατηρούσαν ότι είναι άλλος, ανώτερος ο ηθικός χαρακτήρας του φτωχού αγροτικού πληθυσμού από εκείνον των ανώτερων τάξεων· μερικοί μάλιστα τον βρισκάνε τόσο ανώτερο, ώστε είναι σαν να επρόκειτο για δυο ξεχωριστούς λαούς. Αυτή άλλωστε η παρατήρηση προκύπτει έμμεσα από τον ίδιο

⁴ Ο αντιδραστικός χαρακτήρας του καθολικισμού, όπως χοντρικά και κάθε θρησκείας μετά την Αναγέννηση και ιδιαίτερα μετά την άνοδο των κινήματων του Διαφωτισμού και ως τα σήμερα, δεν πρέπει να μας κρύβει το γεγονός ότι τότε, την εποχή της φεουδαρχίας, στην πάλη των δύο γραμμών μέσα στο χριστιανισμό ο καθολικισμός εκπροσωπούσε την πρόοδο. Αυτό κυρίως γιατί προσπαθούσε να δέσει το θρησκευτικό δόγμα με την αριστοτελική φιλοσοφική σκέψη και γενικά το ρασιοναλισμό. Έτσι πότιζε το σπόρο της σύγχρονης επιστήμης και έρευνας, οπότε έκφραζε, πριν έρθει κάποτε σε ρήξη μαζί του, και τον ανοιχτό στο εμπόριο και στις τεχνικές ανακαλύψεις αστικό κόσμο, ο οποίος τότε ανέτελλε. Αντίθετα, η ορθόδοξη βυζαντινή Εκκλησία, εκπροσωπώντας σταθερά την άρνηση κάθε υλικής τεχνικής προόδου και κάθε εμπορικής επικοινωνίας, ήταν εχθρός της επιστημονικής σκέψης και του ρασιοναλισμού, σάπιζε μέσα στην απόλυτη δογματική στασιμότητα και τελικά προωθούσε στην παρακμασμένη αυτοκρατορία το χειρότερο μυστικισμό και τη δεισιδαιμονία. Αυτή η φύση της ανατολικής ορθόδοξης Εκκλησίας δε θα της επέτρεπε ποτέ να βγάλει μέσα από τα σπλάχνα της, όπως συνέβη με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, μια προοδευτική θρησκευτική Μεταρρύθμιση.

αυτό τόμο του Φ., ο οποίος διακρίνει τη βυζαντινή αριστοκρατία, που φέρθηκε εντελώς προδοτικά κατά την οθωμανική εισβολή, από τον απλό πελοποννησιακό λαό. Μιλώντας για την πρώτη, ο Φαλμεράιερ σημειώνει ότι η «φιλανθρωπία μάλιστα και η αγριότητα αυτών των ανθρώπων έφτασε σε τέτοιο σημείο, ώστε σε συμμαχία και κατόπιν συμφωνίας με το Ζαγανό (σς: τον τοποτηρητή του Σουλτάνου στην Πελοπόννησο) να παραδώσουν στο μεγάλο σκλαβοπάζαρο της Θεσσαλίας ως σκλάβους αμέτρητους Μοραΐτες με το πρόσχημα ότι διέκειντο εχθρικά εναντίον της νέας κυβέρνησης (σς: εννοεί της οθωμανικής) και από αυτήν την πώληση των συμπατριωτών και συμπολιτών τους να αποκτήσουν τεράστιο πλούτο». Παρακάτω σημειώνει ότι οι βυζαντινοί προύχοντες «ένιωθαν μάλιστα λιγότερο φθόνο να βλέπουν στο θρόνο του Κωνσταντίνου έναν ξένο και εχθρό του έθνους τους παρά έναν απ' αυτούς τους ίδιους, στο βαθμό που αυτοί διατηρούσαν τα προνόμιά τους και μπορούσαν να είναι οι ενδιάμεσοι μεταξύ κυρίαρχου και υπηκόου. Για τους άνδρες αυτούς μισητή ήταν πάντα εκείνη μόνο η κυβέρνηση που προστάτευε τον καταπιεσμένο λαό (...) απέναντι στις επεμβάσεις κατώτερων στην τάξη τυράννων από το γένος των προυχόντων» και καταλήγει: «Η ελληνική αριστοκρατία έγινε, χωρίς να αλλάξει το θρησκευτικό της δόγμα, τουρκική· ελληνικός παρέμεινε μόνο ο λαός. Γι' αυτό όμως κίβλας μόνο αυτός λαφυραγωγήθηκε, μόνο αυτός κακοποιήθηκε, πουλήθηκε και κατασφάχτηκε» (σελ. 352).

Οφείλουμε πάντως εδώ να σημειώσουμε ότι ο Φαλμεράιερ στον επίλογο του βιβλίου του απορρίπτει τη θέση ότι ο ηθικός χαρακτήρας του απλού λαού είναι ανώτερος από εκείνον των ηγετών του, με το επιχείρημα ότι οι τελευταίοι «βγαίνουν από τα σπλάχνα αυτού του λαού και αναπληρώνονται από το αίμα και τη ζωή του».

Πράγματι, τα μέλη κάθε κυρίαρχης τάξης σε ένα μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό ανανεώνονται και από μέλη των καταπιεσμένων τάξεων, πράγμα που ίσχυε ιδιαίτερα στο Βυζάντιο, και βέβαια αυτό ισχύει πολύ περισσότερο στη σημερινή εποχή. Είναι επίσης αλήθεια ότι η κυρίαρχη τάξη παράγει και συντηρεί την κυρίαρχη ιδεολογία και την κουλτούρα όλου του πληθυσμού, οπότε και των καταπιεσμένων τάξεων.

Όμως, από τη μια, οι καταπιεσμένες μάζες λίγο πολύ αντιστέκονται σ' αυτήν την κυριαρχία εξαιτίας των ιδίων των υλικών όρων της ζωής τους, οπότε η κυρίαρχη ιδεολογία δεν είναι σύμφυτη τόσο με τη ζωή και το χαρακτήρα τους όσο με τη ζωή και το χαρακτήρα των κυρίαρχων τάξεων. Από την άλλη, όταν οι κυρίαρχες τάξεις στρατολογούν νέα μέλη από τους κόλπους του λαού, όχι μόνο επιλέγουν όσα από αυτά είναι εξαρχής ιδεολογικά κοντινότερα σ' αυτές, αλλά κυρίως τα διαπαιδαγωγούν πλήρως στο δικό τους τρόπο σκέψης και δράσης μέσα από την ίδια την εκμεταλλευτική και καταπιεστική, δηλαδή αντιλαϊκή, λειτουργία στην οποία τα εντάσσουν.

Άλλωστε και ο ίδιος ο Φαλμεράιερ, όταν μιλάει για το χαρακτήρα των βυζαντινών Μοραϊτών και τους καταγγέλλει σαν αρνητικό «φρικιαστικό παράδειγμα για άλλους λαούς», κατηγορώντας τους για «επιπορκία, ψευτιά, προδοσία, ασπλαχνιά, απάτη, φηγοπονία, υπεροψία, αντίσταση σε κάθε ανθρώπινη τάξη, αγνωμοσύνη, απληστία, πανουργία, ανανδρία και κακοήθεια κάθε μορφής», γράφει ότι αυτό ισχύει **ιδίως** για τις αποκαλούμενες υψηλές τάξεις.

Αν πάρουμε λοιπόν υπόψη μας ότι ως τα τέλη του 18^{ου} αιώνα είχαν γίνει σημαντικές θετικές αλλαγές στο νεοελληνικό πληθυσμό και ότι είχε ήδη αρχίσει να βγάζει από μέσα του μια εμποροβιοτεχνική αστική τάξη, είναι λογικό να υποθέσουμε ότι σε μερικές δεκαετίες αυτή η τελευταία θα μπορούσε να ενωθεί αποτελεσματικά με εκείνην που είχε ήδη ωριμάσει και οικονομικά και ιδεολογικά στη Διασπορά της Δύσης και να κάνει, έστω μέσα από ένα δρόμο διαφορετικό από εκείνον των δυτικών λαών, τη δικιά της αντιοθωμανική εθνική δημοκρατική επανάσταση στα τέλη του 19^{ου} αιώνα με αρχές του 20^{ου} έχοντας μια δική του εθνική διανόηση, που να ηγηθεί πολιτικά αυτού του αγώνα και τελικά να βάλει τις βάσεις για τη δημιουργία ενός πραγματικού εθνικού κράτους. Αυτή ήταν άλλωστε η άποψη του Ένγκελς. Πάντως την αδυναμία του '21 να δώσει μια πραγματική εθνικοαπελευθερωτική εξουσία την έβλεπε και ο πιο μεγάλος αστοδημοκράτης νεοέλληνας διαφωτιστής, ο Κοραΐς, κύρια σαν ανεπάρκεια του μορφωτικού επιπέδου του λαού.

Μια «βυζαντινίζουσα» άρχουσα τάξη κυριαρχεί στο νεοελληνικό κράτος εξαιτίας της επέμβασης του τσαρισμού

Όμως στο πιο καίριο χρονικά σημείο της νεοελληνικής εθνογένεσης επενέβη ο τσαρισμός, που, έχοντας παίζει από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα το ρόλο του «προστάτη» των ορθόδοξων χριστιανικών πληθυσμών απέναντι στην Πύλη, καθοδήγησε μέσω πρακτόρων του τους Νεοέλληνες στον

αντικειμενικά και υποκειμενικά πρόωρο ξεσηκωμό τους του 1821. Αυτό αποδείχτηκε περίτρανα λίγο μετά, καθώς χωρίς εξωτερική επέμβαση, βασιικά χωρίς επέμβαση του τσαρισμού, η εξέγερση θα συντριβόταν και κανένα νεοελληνικό κράτος δε θα πρόκυπτε εκείνη την εποχή, ενώ αυτό που πρόκυψε έπαιξε, σύμφωνα με τους Μαρξ και Ένγκελς, ρόλο αντιδραστικό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο τσάρος, βέβαια, δεν ξεσήκωσε τους Νεοέλληνες γενικά και αδιαφοροποίητα εναντίον του σουλτάνου, αλλά έθεσε σχολαστικά επικεφαλής τους τα πιο φιλικά του ταξικά αποσπάσματα, τα οποία επέλεξε μέσω των πρακτόρων του στη Φιλική Εταιρεία. Επρόκειτο για τα πιο «βυζαντινά» στη φυσιογνωμία τους, και γι' αυτό τα πιο αντιδραστικά τμήματα του νεοσχηματιζόμενου έθνους. Αυτά είχαν επικεφαλής τους, όπως ήταν φυσικό, τον ελληνικό επισκοπικό κλήρο κάτω από την καθοδήγηση του Πατριαρχείου της Κωνσταντινούπολης. Αυτό το τελευταίο ακολούθησε με λαχτάρα τον τσάρο, αν και ταλαντεύτηκε την τελευταία στιγμή μπροστά στην οξυτάτη σύγκρουση με το σουλτάνο, από τον οποίο αντλούσε την ασφάλη και πανίσχυρη εξουσία του πάνω στους ορθόδοξους λαούς. Τέτοια χαρακτηριστικά «βυζαντινά» τμήματα ήταν επίσης οι Φαναριώτες, καθώς και τα πιο αντιδραστικά και ρωσόφιλα τμήματα της επτανησιακής αριστοκρατίας, από την οποία βγήκαν τόσο ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας Καποδίστριας όσο και ο πολιτικός αρχηγός του ρώσικου κόμματος Ανδρέας Μεταξάς. Επειδή ο τσάρος δεν ήταν ποτέ ασφαλής με τους προύχοντες της Τουρκοκρατίας, που επίσης πήραν μέρος στην εξέγερση, οργάνωσε σαν πολιτικοστρατιωτικό του απόσπασμα μέσω του ίδιου του Καποδίστρια ένα ληστρικό λούμπεν της εποχής, τη λεγόμενη «αλεφτουριά», και έθεσε στρατιωτικό επικεφαλής της τον Κολοιστρώνη.

Αυτή η ηγέτιδα τάξη αποτύπωσε τον ιστορικά αντιδραστικό της χαρακτήρα με ένα ανεξίτηλο σημάδι που θα στοιχειώνει για πάντα τη γέννηση του νεοελληνικού κράτους: τη γενοκτονική και ληστρική εθνοκάθαρση όλου του τουρκοκρατούμενου πληθυσμού, και μάλιστα της ακόμα πιο καταπιεσμένης φτωχής τουρκοκρατούμενης αγροτιάς, στην Πελοπόννησο στα 1821. Σ' αυτή την απόλυτη εθνοκάθαρση απάντησε με το δικό της βάρβαρο τρόπο η οθωμανική εξουσία κυρίως με τη σφαγή της Χίου, η οποία αποτέλεσε ένα πελώριο χτύπημα στο πιο προοδευτικό και παραγωγικό κομμάτι του νεοελληνικού πληθυσμού.

Αυτό το ηγετικό μπλοκ συνέτριψε - με τη βοήθεια και των βάρβαρων αντιπάλων της οθωμανικής εξουσίας- τα φύτρα της μόλις σχηματιζόμενης, τότε, νεοελληνικής εθνικής αστικής τάξης, όπως ήταν οι εμποροπλοιοκτητικές συντροφίες και οι βιοτεχνίες των νησιών, οι βιοτεχνικοί συνεταιρισμοί τύπου Αμπελακιών, καθώς και οι εξαιρετικά πολύτιμοι για κάθε προοδευτικό μέλλον του έθνους θεσμοί της αυτοδιοίκησης, που, όπως είπαμε παραπάνω, αναπτύχθηκαν κάτω από την πολύπλευρα αδυνατισμένη οθωμανική κυριαρχία. Η τσαρική Ρωσία είναι υπεύθυνη κυρίως για ένα πράγμα, για το ότι δημιούργησε κυριολεκτικά μέσα από την ηγεμονική της επέμβαση το 1821 μια «ιερή» πολιτική και ιδεολογική αρχή στη σύγχρονη Ελλάδα: Η αστική τάξη του εμπορίου και της βιομηχανικής παραγωγής να μην παίζει ποτέ **σαν τέτοια** ηγεμονικό ρόλο στην πολιτική εξουσία, αλλά αυτό το ρόλο να τον παίζει εκείνο το τμήμα της αστικής τάξης που ήταν το πιο υποτελές στις εξωτερικές μεγάλες δυνάμεις και το οποίο, σε τελική ανάλυση, εκπροσωπούσε τη χειρότερη πλευρά του βυζαντινισμού, δηλαδή τη ραδιουργία, την έλλειψη αρχών και προσωπικής εντιμότητας, τη θεσμική μπαμπεσιά και το ψέμα, τη λεηλασία του κράτους, την πομπώδη και κούφια αρχαιοκάπηλη φρασεολογία, την περιφρόνηση της υλικής παραγωγής και, πάνω απ' όλα, τη σχεδόν παντελή έλλειψη αληθινού πατριωτισμού. Η χριστιανορθόδοξη, βυζαντινού τύπου άρχουσα τάξη που κυριάρχησε τελικά στο ελληνικό «κράτος-φάντασμα», σύμφωνα με τη διατύπωση του Μαρξ, επιβεβαίωσε για μια ακόμα φορά στη συνείδησή της αυτό που έμαθε από τους προγόνους της: ότι υπάρχει μόνο ένας δρόμος για την αναρρίχηση στην εξουσία, κι αυτός είναι η υποταγή στην πιο ισχυρή αυτοκρατορική δύναμη κάθε εποχής. Τέτοιες δυνάμεις ήταν, μετά το βυζαντινό αυτοκράτορα, οι φράγκοι φεουδάρχες και οι βενετσιάνοι προβλεπτές, οι οθωμανοί σουλτάνοι, ο τσάρος και αργότερα οι αγγλογάλλοι αποικιοκράτες, οι γερμανοί μιλιταριστές, οι αμερικάνοι ηγεμονιστές και τώρα, για να κλείσει ο σχετικά σύγχρονος κύκλος αυτής της άθλιας πορείας, οι ρώσοι σοσιαλιμπεριαλιστές.

Αυτή η θεσμική και ιστορική ξενοδουλεία κρύβεται από δύο γεγονότα: το ένα είναι ο μεγαλοϊδεατικός εδαφικός επεκτατισμός αυτής της άρχουσας τάξης, που σαν ανασύσταση της βυζαντινής αυτοκρατορίας υποδείχθηκε ουσιαστικά πρώτα από τον Καποδίστρια. Σύμφωνα μάλιστα με τον Φαλμεράιερ (βλ. σελ. 386 σ' αυτόν τον τόμο), είναι οι πράκτορες της τσαρικής Ρωσίας που ξεσήκωναν από τον 18^ο αιώνα τον ελληνικό πληθυσμό με το κάλεσμα για αναβίωση της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Αυτός ο επεκτατισμός από τότε και πάντα περνάει σαν ο μόνος πραγματικός πατριωτισμός, ενώ είναι εντελώς σύμφυτος με την ξένη προστασία.

Το άλλο γεγονός είναι η αλλαγή κάθε τόσο εξωτερικού κυρίαρχου-προστάτη, που επίσης φαντάζει

σαν ανεξάρτητη εθνική επιλογή.

Ο μεγαλοϊδεάτικος επεκτατισμός, που σαν πρακτική πολιτική ιδεολογία διακυβέρνησης δέχτηκε αποφασιστικό πλήγμα από την τουρκική αστική επανάσταση στα 1922, είναι είτε μια υπόσχεση επέκτασης (Βαλκανικοί πόλεμοι) από τον κάθε φορά προστάτη, για να συμμετέχει η χώρα σε ένα μπλοκ μεγάλων δυνάμεων ενάντια σε ένα άλλο, είτε μια ανάθεση υπεργολαβίας από έναν προστάτη στο ελληνικό κράτος, για να πραγματοποιήσει εκείνο μια άδικη επίθεση σε βάρος ενός τρίτου κράτους (π.χ. εργολαβική ανάθεση της Μικρασιατικής Εκστρατείας στην Ελλάδα από την Αγγλία). Εννοείται ότι παντού όπου πετυχαίνεται αυτή η επέκταση γίνεται με όρους '21, δηλαδή με εθνοκάθαρση των μη ελληνικών πληθυσμών, όπως των τουρκικών, των εθνικά μακεδονικών κτλ., εκτός αν αυτή η βάρβαρη παράδοση εμποδιστεί από εξωτερικές επεμβάσεις.

Όσο για την αλλαγή προστάτη, αυτή δεν είναι ουσιαστικά ελεύθερη επιλογή της ελληνικής άρχουσας τάξης, αλλά στην καλύτερη περίπτωση εκτίμηση από μέρους της ποια μεγάλη δύναμη θα επικρατήσει σε διεθνή και περιφερειακή κλίμακα σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, ώστε να μπει έγκαιρα υπό την προστασία της και να την υπηρετήσει. Πιο συχνά πάντως ο κάθε νέος υποψήφιος δυνάστης και τα εσωτερικά του τσιράκια στηρίζονταν κυρίως στη βία, πολιτική ή οικονομική, για την επιβολή της εξουσίας τους. Αυτό έγινε την εποχή του 1821 με τον ασταμάτητο εμφύλιο πόλεμο ανάμεσα στο πιο συνταγματικό αγγλογαλλικό μπλοκ και το αντισυνταγματικό, πραξικοπηματικό ρώσικο. Αυτό έγινε επανειλημμένα στον 20^ο αιώνα ανάμεσα στο αγγλογαλλικό και στο γερμανικό μπλοκ. Αυτό γίνεται από το τέλος του 20^{ου} αιώνα ανάμεσα στο δυτικό και στο ρώσικο ιμπεριαλιστικό μπλοκ, όπου το δεύτερο ασκεί τη μεγάλη βία.

Από το '21 και πέρα κάθε σχετικά πιο σύγχρονο, πιο παραγωγικό και πιο εθνικό κομμάτι της αστικής τάξης που από τα πράγματα πρόκινε μπορεί να εκπροσωπείται στην εξουσία μόνο μέσα από τα κόμματα του βυζαντινισμού και της ξένης προστασίας, δηλαδή μόνο μειοψηφικά και πάντα με τον όρο να είναι κοινωνικοπολιτικά και ιδεολογικά υποταγμένο σ' αυτήν την πραγματικότητα. Αυτή η αδυναμία της αστικής τάξης για εθνικά ανεξάρτητη στάση σηματοδοτείται από τις πρώτες σχεδόν στιγμές του νεοελληνικού κράτους, όταν οι πολιτικές αντιστάσεις των σχετικά πιο προοδευτικών μερίδων της τότε άρχουσας τάξης στην πολιτικοστρατιωτική καταπίεση από το ρώσικο κόμμα σχηματοποιήθηκαν με τη μορφή του αγγλικού και του γαλλικού κόμματος. Μια εθνική υποτέλεια δηλαδή μπορούσε και μπορεί ακόμα να απαντηθεί από την ελληνική άρχουσα τάξη μόνο μέσα από μια άλλη υποτέλεια, έστω πιο ελαφριά. Αυτή η αδυναμία φαίνεται επίσης στην περίπτωση της εμπορικής αστικής τάξης της Διασποράς, ιδιαίτερα αυτής στη Δύση, που δημιουργήθηκε και ισχυροποιήθηκε πριν από το νεοελληνικό κράτος και ήταν φορέας προοδευτικών τάσεων, αλλά ποτέ δεν έγινε κυρίαρχη στο εσωτερικό. Οι ευεργεσίες και οι δωρεές της ήταν πάντα καλοδεχόμενες, αλλά ποτέ η ουσιαστική συμμετοχή της στην πολιτική εξουσία.

Το βασικότερο στοιχείο αυτών των σχέσεων εξάρτησης και υποταγής είναι ότι το ελληνικό «κράτος-φάντασμα» το έστησαν κυριολεκτικά αυτές οι «προστάτιδες» Δυνάμεις υπό την ηγεμονία της χειρότερης απ' αυτές, της αρχιφεουδαρχικής Ρωσίας. Αυτός είναι ο βαθύτερος λόγος για τον οποίο αυτό το κράτος έμεινε σε μεγάλο βαθμό πολιτικά και ιδεολογικά ξένο, ακόμα και εχθρικό, ως τα σήμερα προς το λαό που υποτίθεται πως εκπροσωπεί.

Αυτή είναι, νομίζουμε, η βασική διαφορά της ελληνικής άρχουσας τάξης από τη δυτική ευρωπαϊκή, η οποία βγήκε μέσα από την πάλη των αστικών τάξεων με το φεουδαρχικό κράτος, το οποίο αυτές οι αστικές επαναστάσεις άλωσαν είτε με εσωτερικό επαναστατικό εμφύλιο πόλεμο (π.χ. η Αγγλία και η Γαλλία) είτε με εξωτερικό εθνικό πόλεμο (π.χ. η Ολλανδία ενάντια στην ισπανική απολυταρχία), οπότε ενμέρει αναμόρφωσαν αυτό το κράτος κατ' εικόνα τους. Σε μεγάλο βαθμό αυτή είναι και η διαφορά του νεοελληνικού κράτους από τις νέες τριτοκοσμικές χώρες, όπου οι εθνικές αστικές τάξεις ανέβηκαν στην εξουσία μετά από αντιαποικιακούς και πιο πρόσφατα από αντιιμπεριαλιστικούς αγώνες. Στο Ιράκ, για παράδειγμα, στη Λιβύη ή στο Αφγανιστάν ένας αστός ηγέτης, ακόμα και καταπιεστές και τοπικός ηγεμονιστής, τουλάχιστον μπορεί να πέσει με αξιοπρέπεια πολεμώντας τους ιμπεριαλιστές. Στην Ελλάδα οι μεγάλες κυβερνητικές αλλαγές εξουσίας, ακόμα και τα περάσματα από μια χούντα σε μια δημοκρατία και αντίστροφα, αποφασίζονται πάντα σε συνεννοήσεις ή συγκρούσεις μεταξύ πρεσβειών των μεγάλων δυνάμεων, σήμερα κυρίως των δύο υπερδυνάμεων, και των ντόπιων ηγετικών αστικών φραξιών, κυρίως των πιο κομπραδόρικων.

Στο σημείο αυτό λειτουργεί γενικότερα το βυζαντινό πολιτιστικό υπόστρωμα. Δηλαδή όχι μόνο η ελληνική άρχουσα τάξη, αλλά και σε ένα βαθμό και ο πληθυσμός στη βάση του, όσο επηρεάζεται ιδεολογικά από τις ιδέες αυτής της τάξης, και αυτό συμβαίνει περισσότερο στις περιόδους της μεγάλης αντίδρασης σαν τη σημερινή, δυσκολεύεται ιδιαίτερα να δει την όποια απελευθέρωσή του

στηριγμένοι κύρια στις δικές του δυνάμεις και γι' αυτό ρωτάει διαρκώς: Με ποιον να πάμε; Με την Ευρώπη; Με την Αμερική; Με τη Ρωσία; Ο βυζαντινός ατομικισμός και η πίστη ή ο τρόμος απέναντι σε μια προστάτιδα αυτοκρατορία είναι, νομίζουμε, εκείνο το πιο βαθύ πολιτιστικό στοιχείο που εμποδίζει διαρκώς την αυτοπεποίθηση του έθνους, δηλαδή την πίστη του στις δικές του συλλογικές δυνάμεις, που σημαίνει ότι μπορεί αυτό το ίδιο να επαναστατήσει και να πάρει τη μοίρα του στα χέρια του. Δηλαδή το ότι ο ελληνικός πληθυσμός, ενώ δεν έκανε καμιά κάπως αξιόλογη αυθόρμητη εξέγερση απέναντι στους Οθωμανούς επί αιώνες, ξεσηκώθηκε όταν μια άλλη αυτοκρατορία «προσφέρθηκε» να τον απελευθερώσει, και μάλιστα κάτω από την καθοδήγησή της έσφαξε και την τουρκική φτωχή αγροτιά, με την οποία είχε σε μεγάλο βαθμό κοινή ζωή μες στην εκμετάλλευση και στη φτώχεια, δείχνει τη σημασία αυτής της αδυναμίας. Πραγματικά, αν ψάξουμε πίσω την Ιστορία μας, θα δούμε πάντα έναν πανίσχυρο εξωτερικό παράγοντα να καθορίζει την εθνική ζωή και να συντρίβει κάθε άλλη αυθόρμητη συλλογικότητα που σχηματίζεται από τα κάτω. Αν μάλιστα μελετήσει κανείς τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο στη διάρκεια του '21 και λίγο μετά, θα διαπιστώσει πόσο πολύ η αγγλική και η γαλλική διπλωματία, για να μην τα χαλάσουν με τον σάρο, παρέδιδαν αισχρά την πιο εθνική αντιπολίτευση των Ρουμελιωτών και των νησιωτών (που ανήκαν στο γαλλικό και το αγγλικό κόμμα, αντίστοιχα) στο κυρίαρχο ρώσικο, δηλαδή στο κολοκοτρωνέιο πελοποννησιακό κόμμα.

Η ελπιδοφόρα εμφάνιση του ελληνικού συνειδητού προλεταριάτου και η ήττα του από το ρώσικο νεοσαρισμό και τους πράκτορές του

Αυτός ο τρόπος διεξαγωγής της εσωτερικής ταξικής πάλης έπαψε να είναι ο καθοριστικός μόνο από την ώρα που στο ιστορικό προσκήνιο της νεοελληνικής πολιτικής εμφανίστηκε η μόνη τάξη που θα μπορούσε να κάνει πραγματικά εθνική πολιτική, εφόσον θα αποκτούσε συνείδηση του εαυτού της, δηλαδή εφόσον θα σχημάτιζε το πολιτικό της κόμμα. Αυτή η τάξη, επειδή ήταν διεθνιστική και αποκαθής την επεκτατική και εξαρτησιακή πλατφόρμα του βυζαντινισμού και θεωρητικά και πρακτικά, μπόρεσε να είναι και πραγματικά πατριωτική. Έτσι, αφού μπόρεσε και κατήγγειλε την πιο αρρωστημένη ως τώρα έκφραση της Μεγάλης Ιδέας, τον επιθετικό πόλεμο ενάντια στην ύπαρξη του τουρκικού έθνους το 1920, μπόρεσε και αρνήθηκε την ιμπεριαλιστική αγγλογαλλική κηδεμονία στην Ελλάδα που υποδαύλιζε αυτόν τον πόλεμο, όπως μπόρεσε και αναγνώρισε ότι το νεοελληνικό έθνος έχει τις ρίζες του στο βυζαντινό Μεσαίωνα και όχι στην αρχαία Ελλάδα.

Αυτή η πολλαπλή, ιστορικού χαρακτήρα για το μέλλον αυτού του τόπου, ρήξη έγινε δυνατή επειδή λίγο πριν είχε ανατραπεί η μεγάλη νεοελληνική κατάρα, ο σαρισμός, από το ρώσικο λενινιστικό προλεταριάτο, δηλαδή από τον πιο συνεπή δυτικό-διαφωτιστικό στην κουλτούρα του πολιτικοκοινωνικό παράγοντα της τότε παγκόσμιας πολιτικής. Με τις πλάτες αυτού του παράγοντα γινόταν δυνατή η νίκη και η σταθεροποίηση της τουρκικής εθνικής αστικής επανάστασης ενάντια στους αγγλογάλλους ιμπεριαλιστές και στα επιθετικά ελληνικά τσιράκια τους.

Δεν είναι, κατά τη γνώμη μας, καθόλου τυχαίο το ότι η ήττα της μεγαλοϊδεάτικης επεκτατικής πλατφόρμας το 1922 έφερε και τη μεγαλύτερη ακμή του ελληνικού καπιταλισμού, εκείνη του Μεσοπολέμου, όπου είχαμε τη γέννηση μιας αστικής τάξης της βαριάς βιομηχανίας και ταυτόχρονα τη δημιουργία μιας δημοκρατικής και με πλατιά διεθνή οπτική αστικής διανόησης. Αλλά, όπως έγινε και σε άλλες χώρες, αυτός ο σχετικά πιο προοδευτικός ελληνικός αστισμός πανικοβλήθηκε μπροστά στον υπαρκτό ταξικό κίνδυνο που αντιπροσώπευε και γι' αυτόν το προλεταριάτο που πρόκυψε από την ίδια αυτή διαδικασία εκβιομηχάνισης της χώρας, αλλά και από το ριζοσπαστισμό της προσφυγικής του φύσης. Έτσι το μεγαλύτερο κομμάτι αυτής της αστικής τάξης πέρασε στον ανοιχτό αντικομμουνισμό και συνεργάστηκε με τους χειρότερους μεγαλοϊδεάτες σοβινιστές και όλη τη νεοβυζαντινή χολέρα, είτε την πιο αντιδραστική αρχαιοελληνοπρεπή παλατιανή, είτε τη λαϊκοφανή ρεαλιστική-δημοτικιστική, αλλά πιο επεκτατική, του βενιζελισμού.

Έτσι έμεινε η νέα επαναστατική τάξη, η εργατική, να είναι πρακτικά η μόνη που θα μπορούσε να αποτελέσει μια «*απόλυτα εθνική εξουσία που θα μπορούσε να αποκαθάρει αυτήν την ex abrupto ξεχαρβαλωμένη Ελλάδα*», σύμφωνα με τα λόγια του Φ. Βέβαια, από την εξέλιξη των πραγμάτων αυτή η εξουσία δε θα μπορούσε πια να είναι «*ούτε αστηρά χριστιανική*», ούτε θα μπορούσε να υιοθετήσει την «*ίδια μορφή διακυβέρνησης των ευρωπαϊκών εθνών*», όπως έγραφε ο Φ. στην ίδια παράγραφο, δε θα μπορούσε δηλαδή να είναι αστική δημοκρατική. Θα ήταν εξουσία μιας άλλης κοινωνικής τάξης, που θα ήταν άθρη στο θρήσκευμα και λαϊκοδημοκρατική στο πολίτευμα. Σαν άθρη φιλοσοφικά δε θα

είχε πνευματική και ψυχική εξάρτηση από τον πυρήνα της νεοελληνικής κρατικής αντίδρασης, την ορθόδοξη Εκκλησία, και σαν λαϊκή θα μπορούσε στα βάθη αυτού του λαού να βρει ό,τι πιο ξένο και ό,τι πιο εχθρικό υπήρχε απέναντι στα βαριά βυζαντινά και μετά στα τσαρικά κουσούρια που κληροδότησαν στο νεαρό έθνος οι πρώτες κυρίαρχες τάξεις του. Αφού η αστικοδημοκρατική επανάσταση στην Ελλάδα δεν έγινε στην ώρα της, αλλά όψιμα, δεν μπορεί πια, όποτε και να γίνει, παρά να είναι δημοκρατική-εθνικοαπελευθερωτική στη μορφή της, αλλά εργατική και σοσιαλιστική στην ουσία της.

Τον συνεπή πατριωτικό της χαρακτήρα αυτή η νέα επαναστατική τάξη και το πολιτικό της κόμμα, το παλιό ΚΚΕ, τον απέδειξαν σύντομα όταν υποστήριξαν αποφασιστικά τον αμυντικό πόλεμο του 1940 ενάντια στους φασίστες ιταλούς εισβολείς, παρόλο που αυτός ο πόλεμος διεξήχθη κάτω από την ηγεσία της αγγλόφιλης, αντικομμουνιστικής αστικής τάξης. Το ότι ο στρατευμένος λαός γενικότερα πολέμησε με μεγάλη αυταπάτηση σε αυτόν τον αντιφασιστικό πόλεμο αποδεικνύει ότι η συλλογική του κουλτούρα, εκφρασμένη στο πατριωτικό επίπεδο, είχε πια νικήσει για τα καλά στην ατομιστική βυζαντινή κληρονομιά και είχε δημιουργήσει ένα σύγχρονο έθνος. Αξιοποιώντας αυτή τη συνείδηση των μαζών και ανεβάζοντάς την σε ένα ανώτερο και πιο συνειδητό επίπεδο λαϊκής αυτενέργειας το κόμμα της νέας επαναστατικής τάξης οικοδόμησε το πρώτο και πιο μαζικό εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα πάνω στο ελληνικό έδαφος, αυτό του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Την ίδια ώρα στη μεγάλη του πλειοψηφία ο παλιός αστικός κόσμος συνθηκολογούσε ή συνεργαζόταν με τον ναζί κατακτητή, εκτός από ένα μικρό μέρος του, που ουσιαστικά ακολούθησε τον προσάτη του, την Αγγλία, στο δικό της μεσανατολικό μέτωπο του παγκόσμιου αντιφασιστικού πολέμου.

Μετά το τέλος του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα σύσσωμος σχεδόν ο παλιός πολιτικός κόσμος ειστράτευσε, με την στήριξη των άγγλων ιμπεριαλιστών, για τη συντριβή αυτής της μεγάλης αυτής λαϊκής εθνικής δύναμης, εκμεταλλευόμενος λάθη στην πολιτική του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, λάθη που είχαν σαν βαθύτερη αιτία τους την ιδεολογική επιρροή της άρχουσας τάξης μέσα του και μέσα στο νεαρό ακόμη ΚΚΕ. Τυπικός εκφραστής, στο βάθος, αυτής της ιδεολογίας ήταν ο Α. Βελουχιώτης, τον οποίο το ΚΚΕ, κάτω από την καθοδήγηση του Ν. Ζαχαριάδη, αποκήρυξε ανοιχτά για διασπαστική και διαλυτική δράση σε βάρος του κόμματος και του μετώπου. Το ΚΚΕ, αφού έκανε ό,τι μπορούσε για να αποφύγει έναν εμφύλιο, υπερασπίστηκε τον εαυτό του, την πολιτική δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία από τους μοναρχοφασίστες οργανώνοντας έναν ιδεολογικά προλεταριακό στρατό, τον ΔΣΕ, που όμοιό του σε επίπεδο δημοκρατικής συνειδητότητας, στρατιωτικού μαχητικού σθένους και προσωπικής αυτοθυσίας δεν είχε ξαναδεί ποτέ το νεοελληνικό έθνος. Για τις ανάγκες της επιβολής της πάνω σ' αυτόν τον εχθρό η ελληνική άρχουσα τάξη μπήκε από τότε κάτω από την προστασία της μεγαλύτερης ιμπεριαλιστικής δύναμης της εποχής και μεταπολεμικού κέντρου της παγκόσμιας αντίδρασης, των ΗΠΑ.

Η στρατιωτική ήττα του ΔΣΕ στον δεύτερο αυτό επαναστατικό πόλεμο δεν ήταν πολιτική, αλλά οφειλόταν κυρίως στον πολύ αρνητικό γι' αυτόν στρατιωτικό συσχετισμό δύναμης. Έτσι, ενώ η νικήτρια αστική τάξη απέναντι σ' έναν τέτοιου βελγικούς και ηθικής ακτινοβολίας νικημένο αντίπαλο βυθιζόταν μέσα σε μια αζεπέραστη ηθική και πολιτική κρίση, το κύρος του κόμματος της εργατικής τάξης μεγάλωνε και άρχισε να συσπειρώνει ξανά γύρω του όλη την αριστερή δημοκρατία και τους πραγματικούς πατριώτες.

Όμως εκείνη τη στιγμή μεσολάβησε ένα κοσμοϊστορικό γεγονός που θα βάραινε από τότε με μοναδικά αρνητικό τρόπο στην εξέλιξη γενικά του κόσμου, αλλά με ιδιαίτερη, τρομακτική βαρύτητα στην εξέλιξη του νεοελληνικού έθνους: Μια συμμορία ψευτομαρξιστών με επικεφαλής τους Σουσλόφ, Χρυστσόφ και Μπρέζνιεφ, εκπροσωπώντας μια νέου τύπου μεγαλορώσικη αστική τάξη βγαλμένη μέσα από το Κομμουνιστικό Κόμμα, σύρθηκε ύπουλα και συνωμοτικά ως την ηγεσία του ΚΚΣΕ (Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης) και κατάφερε στα μέσα της δεκαετίας του '50 να καταλάβει την εξουσία. Σταδιακά αυτή η νέου τύπου αστική τάξη πέτυχε να μετατρέψει το σοβιετικό κράτος στο αντίθετό του: σε ένα κρατικομονοπωλιακό κράτος χιτλερικού τύπου υπό ρώσικη ηγεμονία, αλλά αρχικά με μορφή σοσιαλιστική. Δηλαδή πέτυχε από τα μέσα αυτό που δεν πέτυχε απέξω η εισβολή στην ΕΣΣΔ μια σειράς ιμπεριαλιστικών στρατών, στα 1918, και μετά η εισβολή του πιο γιγαντιαίου και πειθαρχημένου ιμπεριαλιστικού στρατού της ιστορίας, η χιτλερική στρατιωτική μηχανή, στα 1941.

Αυτή η από τα μέσα άλωση της πρώτης εργατικής κρατικής εξουσίας στην ιστορία έκανε το ρώσικο σοσιαλ-ιμπεριαλισμό (σοσιαλισμό στα λόγια, ιμπεριαλισμό στην πράξη) να είναι το πολιτικά ανώτερο απόσταγμα του ιμπεριαλισμού και ταυτόχρονα η χειρότερη αναβίωση των πιο βάρεθρων και πιο επιθετικών στοιχείων του τσαρισμού, αυτή τη φορά με νεοχιτλερικό πολεμικό πρόγραμμα

για την κατάχτηση της παγκόσμιας ηγεμονίας. Αυτός ο νέου τύπου ιμπεριαλισμός πήρε από τη μαρξιστική πείρα των δημιουργών του την ικανότητα να ντύνεται σαν λαϊκός-επαναστατικός, από τον τσαρισμό την ικανότητα να διεισδύει σε όλες τις καγκελαρίες του κόσμου, από τον τροτσισμό την ικανότητα να διεισδύει στα εργατικά και μετά σε όλα τα άλλα κόμματα και, κυρίως, πήρε από το χιτλερισμό την τακτική του καθησυχασμού και της περιούκλωσης των εχθρών του, πριν εξαπολύσει εναντίον τους έναν ολοκληρωτικό και αιφνιδιαστικό ρατσιστικό πόλεμο για την παγκόσμια κυριαρχία.

Η μεγαλορώσικη αστική τάξη νέου τύπου αξιοποίησε τη διεθνή ακτινοβολία της ΕΣΣΔ στα κομμουνιστικά κόμματα, για να επέμβει σ' αυτά και πολλά από αυτά, ιδιαίτερα το ελληνικό, να τα μετατρέψει σταδιακά από διεθνιστικά και πατριωτικά στο αντίθετό τους, δηλαδή σε κόμματα μιας νέου τύπου κομπραδόρικης γραφειοκρατικής αστικής τάξης και τελικά σε όργανα της μεγαλορώσικης ιμπεριαλιστικής πολιτικής.

Πριν καν ολοκληρωθεί αυτή η αλλαγή στο ΚΚΣΕ, το πρώτο κόμμα στον κόσμο που δέχτηκε την επίθεση των μεγαλορώσων συνωμοτών, και μάλιστα με πρωτοφανή βία, ήταν στα 1955-1956 το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ελλάδας. Οι νεοτσαρισκοί κατάφεραν να διαλύσουν αυτό το κόμμα, να δημιουργήσουν ένα άλλο με το ίδιο όνομα και με εγκάθετη τους ηγεσία και, με τη πολιτική βοήθεια αυτής της ηγεσίας αλλά και συνολικά της ελληνικής αστικής τάξης, να δολοφονήσουν λίγο πριν από την εξέγερση του Πολυτεχνείου τον σπουδαίο κομμουνιστή και μεγαλύτερο νεοέλληνα πολιτικό ηγέτη Ν. Ζαχαριάδη⁵.

⁵ Ο Νίκος Ζαχαριάδης, ηγέτης με μεγάλη ακτινοβολία και κύρος στο διεθνές κομμουνιστικό κίνημα, μαζί με τον κορμό των στελεχών και μελών του κόμματος και του ΔΣΕ βρισκόταν τότε, μετά την ήττα του β' αντάρτικου, σαν πολιτικός πρόσφυγας στην ΕΣΣΔ.

Οι ρώσοι νεοτσαρισκοί καθοδήγησαν αρχικά μια μειοψηφία από ομοϊδεάτες τους εντός του ΚΚΕ να επιτεθεί με τραμπουκισμούς και να καταλάβει εξ εφόδου την κομματική ηγεσία. Η απόπειρα αυτή απέτυχε οικτρά, γιατί η συντριπτική πλειοψηφία των μελών του ΚΚΕ, κυρίως αυτών στην Τασιένδη της ΕΣΣΔ, στάθηκε στο πλευρό του ηγέτη του κόμματος. Μόλις όμως οι συνωμότες κατέλαβαν την ανώτατη εξουσία του σοβιετικού κόμματος και του κράτους στα 1956, έντυσαν την αντι-Ζαχαριαδική εκστρατεία τους με το ως τότε ασύλληπτο και αδιαμφισβήτητο για κάθε κομμουνιστή διεθνές κύρος του ΚΚΣΕ και οργάνωσαν μια διεθνή διάσκεψη, μέσω της οποίας κατάφεραν και καθάρισαν παράνομα τον Ν. Ζαχαριάδη από γραμματέα του ΚΚΕ. Ο Ζαχαριάδης όχι μόνο δεν κάμφθηκε, αλλά είχε τη διορατικότητα και την τόλμη να καταγγείλει την ηγεσία του ΚΚΣΕ για την εκστρατεία εναντίον του ελληνικού Κομμουνιστικού Κόμματος. Η αντίσταση αυτή του Ζαχαριάδη, αρκετών στελεχών και κυρίως των απλών μελών του κόμματος και μελών του ΔΣΕ που κινήθηκαν με λύσσα από το χροστοςοφικό καθεστώς ήταν κάτι το αδιανόητο, την ώρα που σε όλο τον κόσμο όλα τα ΚΚΚ, ακόμα και το επαναστατικό κινεζικό ΚΚ, ακολουθούσαν το πανίσχυρο σε κύρος ΚΚΣΕ, μιας και δεν είχαν ακόμη κατανοήσει από άμεση εμπειρία την αντιδραστική φύση της νέας ηγεσίας.

Η αντίσταση αυτή των εξόριστων μελών του ΚΚΕ και του Ν. Ζαχαριάδη ήταν τόσο έντονη, που οι Σοβιετικοί αναγκάστηκαν στα 1958 να διαλύσουν το ΚΚΕ, που είχε αρχίσει να ξαναδυναμώνει μέσα στην Ελλάδα. Αυτό το έκαναν διαλύοντας τις κομματικές του οργανώσεις, που τότε ήταν παράνομες. Μόνο έτσι μπόρεσαν αργότερα να πραγματοποιήσουν ένα πλασματικό κομματικό συνέδριο, το 8^ο, και μέσω αυτού να διορίσουν από τα πάνω μια νέα εγκάθετη ηγεσία. Αυτό το λεγόμενο 8^ο Συνέδριο του ΚΚΕ είναι στην πραγματικότητα το 1^ο συνέδριο ενός νέου κόμματος, ενός πρακτικού κόμματος, το οποίο κάποιοι κομμουνιστές σωστά αποκάλεσαν ψευτοΚΚΕ. Το ψευτοΚΚΕ από ηγετική άποψη είναι οι δολοφόνοι που ντύθηκαν με τα ρούχα του θύματος. Στην ουσία δηλαδή πρόκειται για ένα απόλυτο αντιΚΚΕ. Για να μην κρέμεται η σκιά του Ζαχαριάδη πάνω στο πλαστό δημιούργημά τους, οι Σοβιετικοί τον εξόρισαν.

Αρχικά τον έστειλαν σε μια «μαλακή» εξορία στο Μποροβίτσι, όπου μπορούσε κάπως να επικοινωνήσει με το εξωτερικό περιβάλλον του, ίσως για να του δώσουν τη δυνατότητα να συνεργαστεί μαζί τους. Όμως αυτός μπόρεσε από κει, στα 1962, να έρθει σε επαφή με την ελληνική πρεσβεία στη Μόσχα, απ' όπου ζήτησε από την κυβέρνηση Καραμανλή να έρθει στην Ελλάδα να δικαστεί. Η κυβέρνηση εκείνη αρνήθηκε, όπως αρνήθηκαν όλα τα αστικά κόμματα, και βέβαια πρώτο-πρώτο αρνήθηκε το ψευτοΚΚΕ μέσω της εφημερίδας *Αυγή*. Έτσι οι Σοβιετικοί τον έστειλαν στη μακρινή Σιβηρία, στην πόλη Σοργκούτ, μέσα στους πάγους, εντελώς ξεκομμένο από κάθε δυνατότητα να δώσει οποιοδήποτε μήνυμα στον έξω κόσμο, σε ένα χαμόσιπο με διαρκώς αναμμένους πάνω του προβολείς και με καγκεμπίτικη φρουρά. Μόνο να ακούσει πληροφορίες μέσω ραδιοφώνου μπορούσε. Σ' αυτήν την πολιτική απομόνωση τον έθαψαν οι Σοβιετικοί επί 11 χρόνια, μέχρις ότου τον δολοφόνησαν τον Αύγουστο του 1973, μετά την εξέγερση της Νομικής και λίγο πριν τη μεγάλη εξέγερση του Πολυτεχνείου. Το ρώσικο κράτος και το ψευτοΚΚΕ ισχυρίζονται σήμερα ότι πέθανε από καρδιά, όμως μετά από πολλά χρόνια, στη διάρκεια της «Περεστρόικα», ανακοίνωσαν ότι βρέθηκε κρεμασμένος. Αλλά πώς θα μπορούσε να αυτοκτονήσει ένας άνθρωπος που άντεξε στην απομόνωση τόσα χρόνια, την ώρα ακριβώς που μετά την εξέγερση της Νομικής ήδη φύσαγαν οι άνεμοι της μεγάλης εξέγερσης του Πολυτεχνείου;

Η μεγάλη εξέγερση του Πολυτεχνείου ήταν το τελευταίο και πιο πλατύ από κάθε άλλο δημοκρατικό, λαϊκό και μάλιστα δυτικό και φιλομαρξιστικό στην πλειοψηφική του κουλτούρα κίνημα ενάντια στο νεοβυζαντινό καθεστώς της Ελλάδας των «Ελλήνων Χριστιανών». Το ότι το κίνημα αυτό ήταν γενικά αυθόρμητο έδειχνε ότι η ανάγκη για συνεπή δημοκρατισμό και πραγματική εθνική ανεξαρτησία ήταν πια ριζωμένη στην Ελλάδα. Όπως ήταν φυσικό, ο παλιός πολιτικός κόσμος στο μεγάλο του όγκο ήταν έξω από αυτό το κίνημα, είτε επειδή ήταν στο βάθος με τη χούντα, είτε, κυρίως, επειδή απεχθανόταν, όπως πάντα, ό,τι ήταν πραγματικά λαϊκό και εθνικά ανεξάρτητο. Το αδύνατο σημείο αυτού του κινήματος ήταν το ότι ήταν ακέφαλο, αν και στον πιο δραστήριο πυρήνα του υπήρχαν νεολαιίστικες αριστερές οργανώσεις που πάλευαν να δεθούν με τις πολιτικές παραδόσεις του πραγματικού ΚΚΕ και ήταν κάτω από την ιδεολογική επιρροή του μαοϊσμού και του ακόμα επαναστατικού ΚΚ της Κίνας. Το ψευτοΚΚΕ ήταν λυσσαλέα αντίθετο στην εξέγερση και πάλεψε να τη ματαιώσει στα σπάργανά της από τα μέσα. Όταν αυτή φούντωσε, μπήκε μέσα της μόνο και μόνο για να την ποδηγετήσει, πράγμα που κατάφερε σ' ένα βαθμό. Μετά την πτώση της χούντας, που οφειλόταν κυρίως στην πανωλεθρία της στο Κυπριακό, το πολιτικά άπειρο κίνημα του Πολυτεχνείου καταφαγόθηκε με δολιότητα, αλλά δέχτηκε και συστηματική βία από τα έμπερα στελέχη του ψευτοΚΚΕ, που με λύσσα χτύπησαν το κίνημα της αποχουντοποίησης. Το ψευτοΚΚΕ κινήθηκε επίσης σε συνεργασία με το σύνολο της κλασικής ελληνικής αστικής τάξης, ιδιαίτερα αμέσως μετά την πτώση της χούντας, για να συντρίψει το νέο βιομηχανικό εργατικό κίνημα, και κυρίως τα εργοστασιακά σωματεία⁶. Έτσι έγινε δυνατή η άνοδος στην εξουσία ενός νέου ρωσόφιλου μπλοκ εξουσίας με άξονα την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ και το ψευτοΚΚΕ.

Η δεύτερη ηγεμονία του ρώσικου παράγοντα στην Ελλάδα και η άνοδος της νεοβυζαντινής φασιστικής χολέρας

Η διάλυση του Κομμουνιστικού Κόμματος και κάθε προσπάθειας να συνεχιστεί, έστω σε χαμηλότερο επίπεδο, η δράση του από άλλες αριετά μαζικές επαναστατικές πρωτοπορίες ήταν μια ιστορικού μεγέθους διπλή καταστροφή για την Ελλάδα.

Από τη μια πλευρά καταστράφηκε ο σκληρός πυρήνας της προόδου του έθνους που θα μπορούσε να αντισταθεί και να ανατρέψει την ξενόδουλη και βυζαντινά δηλητηριασμένη άρχουσα τάξη. Δεν είναι τυχαίο το ότι δολοφονήθηκε από μια ξένη δύναμη με «εθνική» διακομματική συμφωνία ο νεοέλληνας ηγέτης που τόλμησε να διακηρύξει ότι «ο δρόμος προς την Ακρόπολη περνά από το Παρίσι, το Βερολίνο κτλ. και όχι από την Πλάκα» (Ν. Ζαχαριάδης, Γενάρης '46). Από την άλλη πλευρά, στη θέση αυτού του πυρήνα και με το όνομά του στήθηκε ένα ψεύτικο ΚΚΕ, ένα αντιΚΚΕ, που ήξερε όσο κανένα άλλο αντιδραστικό κόμμα να δένει το έθνος με τη χειρότερη βυζαντινή πολιτιστική και ιδεολογική κληρονομιά του και, κυρίως, να το εξαρτά από τη νεοτσαρική Ρωσία. Αυτό σήμαινε ότι το ψευτοΚΚΕ έγινε για την Ελλάδα ένας συνδυασμός AIDS και καρκίνου. Σαν AIDS αχρήστευσε το επαναστατικό προλεταριάτο και την Αριστερά που υψωνόταν γύρω του, δηλαδή τα υγιή αντισώματα απέναντι σε κάθε ιδεολογικοπολιτική αρρώστια που εισήγαγαν στο κοινωνικοπολιτικό σώμα ο καπιταλισμός και η ιμπεριαλιστική εξάρτηση, και μετά σαν καρκίνος μετέτρεψε αυτά τα αντισώματα σε καταστροφικά μεταστατικά κύτταρα που κατέστρεφαν τη λειτουργία κάθε προσοδευτικού μηχανισμού της κοινωνίας στο παραγωγικό και στο ιδεολογικό επίπεδο. Έτσι η Ελλάδα κατέληξε στο σημερινό, απροσδόκητο για τους πιο πολλούς μέσα και έξω από τη χώρα μας, ναυάγιο.

Μιλώντας για ψευτοΚΚΕ συμπεριλαμβάνουμε σ' αυτό και τα «αριστερά» κόμματα που οι ηγετικές τους ομάδες (ΣΥΝ-ΣΥΡΙΖΑ, ΝΑΡ) αποσπάστηκαν από το ψευτοΚΚΕ μετά την ανοιχτή καπιταλιστικοποίηση της Ρωσίας, για να λειτουργήσουν σαν καρκινικές μεταστάσεις του μέσα στο λαό, αλλά και στην αστική τάξη, ιδιαίτερα μέσα στην κρατική γραφειοκρατία, που ναυαρχίδα της έχει την πανεπιστημιακή μισοδιανοήση. Τέτοια αποσπάσματα, τουλάχιστον αντικειμενικά, λειτουργούν και μέσα στη ριζοσπαστική μικροαστική τάξη σαν «επαναστατική Αριστερά» και σαν «αντιεξουσιαστικές ομάδες».

Ωστόσο το πιο σημαντικό είναι να συμπεριλάβουμε στο νέο ρώσικο κόμμα τις ρωσόδουλες φράξιες μέσα στις ηγεσίες των δύο μεγάλων αστικών κομμάτων, οι οποίες μέσω του Α. Παπανδρέου

⁶ Κλασική περίπτωση το σπάσιμο με τη βία της απεργίας στη *Νάσιοναλ Καν* με τη συνεργασία της ΕΣΑΚ και της καραμανλικής τότε ηγεσίας της ΓΣΕΕ.

ήταν ηγεμονικές μέσα στο ΠΑΣΟΚ, από την ίδρυσή του, και από κάποια στιγμή και πέρα έγιναν ηγεμονικές και μέσα στη ΝΔ. Χωρίς αυτή την πολύχρονη δουλειά εισοδισμού μέσα στα δύο μεγάλα αστικά κόμματα η νεοτσαρική Ρωσία δε θα μπορούσε να έχει σήμερα αυτήν την συντριπτική πολιτικοϊδεολογική υπεροχή στην Ελλάδα, ώστε ο 21^{ος} αιώνας της να μοιάζει τόσο πολύ με τον 19^ο της.

Η νεοτσαρική διπλωματία είχε πάρει το 19^ο αιώνα ένα οδυνηρό στρατηγικό μάθημα για την Ελλάδα: με ένα και μόνο δικό της κόμμα δεν μπορούσε να εξασφαλίσει για πολύ την κυριαρχία της σε μια χώρα με τόσο ατίθασο λαό, όσο φιλική και να ήταν η διάθεση της άρχουσας τάξης της. Αυτό το απέδειξε όχι μόνο η δημιουργία του αγγλικού και του γαλλικού κόμματος στη δεκαετία του 1820 σαν απάντηση στο ρώσικο κόμμα, αλλά, τελικά, η στροφή της ελληνικής άρχουσας τάξης για προστασία στην Αγγλία μετά από τη ρώσικη ήττα στον Κριμαϊκό πόλεμο. Όπως είπε ειρωνικά και ο Μαρξ, αποτιμώντας θετικά τη συγκεκριμένη στάση τους, οι Έλληνες φέρθηκαν με αχαριστία στον τσάρο.

Οι νέοι τσάροι, για να αντιμετωπίσουν αυτήν την «αχαριστία», δοκίμασαν την τακτική του γενικού εισοδισμού σε **κάθε** κόμμα της ελληνικής αστικής τάξης, αναπτύσσοντας παραπέρα την τακτική των προκατόχων τους του 19^{ου} αιώνα να διεισδύουν κυρίως στις κυβερνήσεις. Αυτήν την τακτική οι παλιοί τσάροι την είχαν φτάσει στο ανώτατο σημείο της με το να κάνουν πράκτορά τους, σύμφωνα με τον Μαρξ, τον υπουργό Εξωτερικών και πρωθυπουργό της Αγγλίας Πάλμερστον. Η τακτική του εισοδισμού σε όλα τα πολιτικά κόμματα, την οποία χρησιμοποιούν σήμερα οι νέοι τσάροι, είναι, όπως είπαμε παραπάνω, η ανεπτυγμένη σύνθεση του κλασικού τσαρικού εισοδισμού στις κυβερνήσεις με τον τροτσικιστικό εισοδισμό στα εργατικά κόμματα. Ο τροτσικισμός, επειδή στην ουσία του είναι η πραξικοπηματική εξαγωγή της επανάστασης των αυτοανακηρυσσόμενων πρωτοποριών κόντρα στις διαθέσεις των «απελευθερούμενων» λαών και επειδή δεν έχει πρόβλημα να συμμαχεί και με το χειρότερο ιμπεριαλισμό ενάντια στην αστική τάξη της χώρας του στο όνομα του πιο φτηνού οικονομίστικου και εργατίστικου «αντικαπιταλισμού», είναι η πιο κατάλληλη «αριστερή» μορφή για την υπεράσπιση της επεμβατικής πολιτικής των ρώσων σοσιαλιμπεριαλιστών ενάντια σε άλλες χώρες.

Στην περίπτωση της Ελλάδας ο ρώσικος εισοδισμός στις κυβερνήσεις χρησιμοποίησε τον μοιραίο για τη νεοελληνική εξέλιξη Α. Παπανδρέου, που ήταν γόνος ηγέτη της ξενόδουλης, κύρια δυτικόφιλης, τότε άρχουσας τάξης και ταυτόχρονα τροτσικιστής. Αυτός, μετά από κάποιους αποτυχημένους τυχολογισμούς πραξικοπηματικού χαρακτήρα μέσα στο κόμμα του πατέρα του, την Ένωση Κέντρου, τυχολογισμούς που διευκόλυναν την άνοδο των αντικομμουνιστών φασιστών στην εξουσία το '67, σχημάτισε μετά την πτώση της χούντας ένα κόμμα-μέτωπο, το ΠΑΣΟΚ, που στελεχικά ήταν μια σύνθεση του παλιού βενιζελικού σοβινιστικού πολιτικού κόσμου με μια παραμερισμένη πολιτικά ως τον εμφύλιο μεσαία αστική και μικροαστική τάξη, γενικά αντιιμπεριαλιστική. Σ' αυτό το κόμμα ο Α. Π. έγινε αναντίρρητος ηγέτης και επιδιαιτητής, πετυχαίνοντας επί 25 χρόνια να στρέφει τα πιο προοδευτικά ή έστω τα λιγότερο αντιδραστικά ρεύματα του κόμματός του το ένα ενάντια στα άλλα (βασικά το κρατινιστικό εθνικιστικό ενάντια στο σχετικά πιο φιλοευρωπαϊκό φιλελεύθερο) και τελικά να τα εξοντώνει εκκαθαρίζοντάς τα με τη βοήθεια της «αριστεράς» του ρώσικου κόμματος, δηλαδή με τη βοήθεια των ψευτοΚΚΕ-ΣΥΝ. Αυτά χτυπούσαν τα προς εξόντωση ρεύματα απ έξω, ενώ η πιο ρωσόδουλη φράξια του ΠΑΣΟΚ τα χτυπούσε από τα μέσα⁷. Όλο αυτό το διάστημα το ολοένα πιο εκκαθαριζόμενο, και γι' αυτό ολοένα και πιο ρωσοποιούμενο, ΠΑΣΟΚ μαζί με την «αριστερά» του ρώσικου κόμματος εκκαθαρίζαν χτυπώντας από τα έξω και τη ΝΔ, το κόμμα της γενικά δυτικόφιλης παλαιοδεξιάς. Ο Α. Παπανδρέου μάλιστα όξυνε ασταμάτητα μέχρι του ακήρυκτου πολιτικού εμφυλίου την αντίθεση ΠΑΣΟΚ-ΝΔ, ώστε να αδυνατίζει και τα δύο κόμματα βάζοντας το ένα να κάνει εκκαθαρίσεις μέσα στο άλλο και χρησιμοποιώντας μια αλάνθαστη παγκόσμια σοσιαλφασιστική συνταγή: ατέλειωτες προβοκάτσιες και χρησιμοποίηση επιλεκτικών -υπαρκτών και συχνά ανύπαρκτων- οικονομικών σκανδάλων. Τα ψευτοΚΚΕ-ΣΥΝ έπαιζαν πάντα προς δικός τους όφελος το παιχνίδι του «ουδέτερου κέντρου» ενάντια στο τεχνητά οξυνόμενο δίπολο ΠΑΣΟΚ και ΝΔ. Τελικά, μετά από αλλεπάλληλες εκκαθαρίσεις που κράτησαν περίπου 25 χρόνια και με την αναπόφευκτη πολιτική και οικονομική ισχυροποίηση των ρωσόφιλων, βγήκε από το εσωτερικό και της ΝΔ, μια νέα σειρά ρωσόδουλων ηγετών, με πρώτο τον Καραμανλή και μετά το Σαμαρά.

Αυτή η πετυχημένη δουλειά πολιτικής άλωσης της ελληνικής άρχουσας τάξης από τα μέσα δεν

⁷ Αυτή ήταν πάντα υπό την καθοδήγηση του Λαλιώτη και είχε σαν ηγετικά στελέχη το Χρυσοχοϊδή, το Βενιζέλο, τον κνιτογενή Λοβέρδο και άλλους.

είναι ένα απλό προϊόν συνομωσιών και προβοικασιών, αλλά πατάει πάνω στα βαθιά, ιστορικά ελαττώματα της άρχουσας τάξης, καθώς και στις ιστορικές αδυναμίες του ελληνικού έθνους γενικά, δηλαδή στη μεθοδευμένη αναβίωση αυτού που ονομάσαμε βυζαντινό πολιτιστικό υπόστρωμα.

Το ΠΑΣΟΚ, για παράδειγμα, κατέκτησε την κρατική εξουσία εξασφαλίζοντας την εύνοια του στρατού και μετά όλου του έθνους, με το να σηκώσει τη σημαία ενός δήθεν τριτοκοσμικού εθνικισμού και αντιιμπεριαλισμού, που όμως στην ουσία του ήταν η νεοελληνική μεγαλοϊδεατική επεκτατική πλατφόρμα ανανεωμένη, μετά από τη θλιβερή αποτυχία του τελευταίου επεκτατικού ονείρου της άρχουσας τάξης, που ήταν η προσάρτηση του ανεξάρτητου κυπριακού κράτους. Αυτή η αποτυχία επέτρεψε στην αστική τάξη να αντικαταστήσει τη χούντα με ένα συνηθισμένο δημοκρατικοφανές ομοίωμά της, επειδή το υπονομευμένο, σφετερισμένο και τελικά προβοικαρισμένο (π.χ. 17Ν) από τους ρωσόφιλους Πολυτεχνείο δεν ήταν σε θέση να δώσει μια δημοκρατική εξουσία ή έστω μια πραγματική δημοκρατική αντιπολίτευση. Έτσι το ΠΑΣΟΚ πήρε κάτω από την προστασία του τον εθνοσοβινιστικό επεκτατισμό της χούντας, τον διαφύλαξε από κάθε πολιτική απαγόρευση και από κάθε ουσιαστική ιδεολογική καταγγελία, του έδωσε αντιιμπεριαλιστική φόρμα, για να εξαπατήσει τους δημοκράτες, και σταδιακά του άλλαξε προστάτη. Ο προστάτης ιμπεριαλισμός ως τότε ήταν ο αμερικάνικος. Την αποτυχία του ιμπεριαλισμού αυτού να εκπληρώσει το τελευταίο μεγάλο επεκτατικό όνειρο της ελληνικής άρχουσας τάξης τη χρησιμοποίησε ο Παπανδρέου για να κατηγορήσει τον παλιό προστάτη για προδοσία και στη συνέχεια να προτείνει σαν νέο προστάτη την αντιαμερικάνικη και αντιτούρκικη Ρωσία, που εμφανιζόταν ακόμα σαν ΕΣΣΔ. Ο Α. Π. άφησε για καιρό να πλανάται η ελπίδα για μια διεκδίκηση της Κύπρου -ιδιαίτερα στην αρχή, για να κερδίσει τον πάντα πιο δηλητηριασμένο από το μεγαλοϊδεατισμό στρατό-, ώστε να ανεβάσει και να σταθεροποιήσει το κόμμα του στην εξουσία. Όμως αυτό που έκανε ήταν στη θέση του ονείρου της «εθνικής εδαφικής επέκτασης» να κατασκευάσει τον κίνδυνο μιας «νέας εθνικής συρρίκνωσης», την οποία αυτός απέδιδε σε νέους φανταστικούς γειτονικούς εχθρούς, που όχι τυχαία ήταν εχθροί και για τη Ρωσία.

Ο πρώτος και κυριότερος από αυτούς τους κατασκευασμένους εχθρούς ήταν η κεμαλική και δυτικόφιλη Τουρκία, για την οποία καταστρώθηκε ένας κατάλογος δήθεν απειλών της στο Αιγαίο και στη Θράκη, που στην ουσία ήταν διογκώσεις των συντηρούμενων και επαυξανόμενων κυρίως από τον ίδιο και λιγότερο από τους τούρκους σοβινιστές-επεκτατιστές διμερών διαφορών, προπαντός στο Αιγαίο. Αυτές οι διαφορές μπήκαν ξαφνικά στο ντουλάπι από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, μόλις έπεσαν από την εξουσία τα κεμαλικά κόμματα και ήρθαν στην εξουσία οι ισλαμιστές με στρατηγική πλατφόρμα λιγότερο φιλική προς τη Δύση και πιο φιλική προς τη Ρωσία και το Ιράν. Έτσι το Αιγαίο μέσα σε μια νύχτα έγινε από θάλασσα ελληνοτουρκικού ψυχρού πολέμου θάλασσα ελληνοτουρκικής ειρήνης, ωστόσο πιθανά αλλαγές στις σχέσεις Τουρκίας-Ρωσίας την ξανααναφλέξουν.

Ένας άλλος κατασκευασμένος εχθρός, ακόμα πιο ανυπόστατος λόγω του μικρού του όγκου και γι' αυτό πιο αποκαλυπτικός για τη φύση της δήθεν απειλής για μια «νέα εθνική συρρίκνωση», ήταν η Δημοκρατία της Μακεδονίας. Εδώ ο Α. Π. επικαλέστηκε, λόγω της πελώριας διαφοράς στρατιωτικού δυναμικού των δύο χωρών, τον κίνδυνο της συρρίκνωσης «του εθνικού παρελθόντος», βασικά την απειλή στο μύθο της ιστορικής συνέχειας του ελληνισμού. Η μικρή γειτονική χώρα ανακηρύχθηκε σφετεριστής του αρχαιοελληνικού παρελθόντος, δηλαδή αρνητής της νεοελληνικής «παγκόσμιας πολιτιστικής υπεροχής», οπότε και βιαστής της ψυχής του έθνους. Περάσαμε δηλαδή από την τουλάχιστον χειροπιαστή εθνική διεκδίκηση συγκεκριμένων εδαφών, που χαρακτηρίζει τα περισσότερα έθνη στη νιότη τους, στην εθνική μαύρη μαγεία. Βέβαια, μόνος του ένας πράκτορας των νέων τσάρων δε θα μπορούσε να γυρίσει τη χώρα μας ιδεολογικά 200 χρόνια πίσω, αν δεν εκμεταλλεύονταν τις ιδεοληψίες μιας εις γενετής πνευματικά ανάπηρης άρχουσας τάξης, που ιδεολογικά έχει επικεφαλής της μια εκκλησιαστική ιεραρχία που όχι τυχαία πρωτοστάτησε στη μακεδονική ή, καλύτερα, στην αντιμακεδονική υστερία.

Ο πολιτικός στόχος του Α. Παπανδρέου ήταν άλλος: Το νέο αυτό ανεξάρτητο κράτος αντιστεκόταν στην προσπάθεια των νεοτσαρικών να το εντάξουν στο «ορθόδοξο τόξο» τους, που περιλάμβανε ήδη τη Σερβία και την Ελλάδα. Ο Παπανδρέου επινόησε το ζήτημα του ονόματος για να κρατήσει με αλληπάλληλα ελληνικά βέτο τη χώρα αυτή μακριά από το ΝΑΤΟ και την ΕΕ, ώστε την κατάλληλη στιγμή να την απορροφήσει η Ρωσία και έτσι να ενωθούν σε έναν κάθετο ρωσόφιλο άξονα στα Βαλκάνια η Σερβία, η Δημοκρατία της Μακεδονίας και η Ελλάδα. Γι' αυτό, ενώ η ελληνική ψυχή υπό την μαεστρική μπαγκέτα του Α. Παπανδρέου εξοργιζόταν υστερικά κάθε φορά που η χώρα αυτή πήγαινε να μπει στο ΝΑΤΟ και στην ΕΕ και σύσσωμο το έθνος μας απέτρεπε και αποτρέπει αυτήν την ένταξη, αυτή η ψυχή έμενε εντελώς αδιάφορη και συνεχίζει να είναι, όταν την

αναγνώριζαν η Ρωσία και η Κίνα με σκέτο το όνομα Μακεδονία⁸.

Αλλά αυτό που θα σηματοδέψει σε βάθος τη χώρα μας πιο πολύ από την «εθνική» της πολιτική, η οποία αλλάζει διαρκώς ανάλογα με τα συμφέροντα της Ρωσίας, είναι η μακρόχρονη υπονόμηση των πιο σύγχρονων παραγωγικών δυνάμεων και της επιστήμης από το νέο ρώσικο κόμμα και η επιστροφή των πιο μαύρων δεισδαιμονικών συνηθειών, που ξεπερνάει σε καταστροφική ποιότητα το σαμποτάζ του ρώσικου κόμματος το 19^ο αιώνα.

Το μεγάλο σαμποτάζ και η ιστορική παραγωγική και ηθική οπισθοδρόμηση της χώρας

Ο πολιτικός πυρήνας του νέου ρώσικου κόμματος, το ψευτοΚΚΕ και οι άλλες «αριστερές» μορφές του, όπως και το αντίστοιχό του «ρώσικο κόμμα» του '21, είναι κόμμα της αντιστροφής προόδου-αντίδρασης, είναι δηλαδή ακραία πρόοδος στη μορφή, ακραία αντίδραση στο περιεχόμενο. Όπως το παλιό «ρώσικο κόμμα», κόμμα του φεουδαρχισμού, εμφανίστηκε στον πυρήνα του κυρίως σαν κόμμα της επαναστατημένης φτωχής αγροτιάς και τελικά συνέτριψε κάθε φύτρο αστικής προόδου και πραγματικής εθνικής απελευθέρωσης, αντίστοιχα ακριβώς το ψευτοΚΚΕ, δηλαδή ο πυρήνας του νέου ρώσικου κόμματος, εμφανίστηκε σαν κόμμα της επαναστατικής εργατικής τάξης, για να εξαφανίσει αρχικά κάθε πραγματική εργατική επαναστατική πρωτοπορία στο όνομα των δήθεν «αντιιμπεριαλιστικών μετώπων» και μετά να συντρίψει κάθε αστική παραγωγική και επιστημονικοτεχνική πρόοδο στο όνομα μιας δήθεν «δικτατορίας του προλεταριάτου», που σημαίνει στην πράξη την πολιτική δικτατορία του ρώσικου κόμματος στο όνομα του προλεταριάτου, χωρίς το προλεταριάτο και ενάντια στο προλεταριάτο (έτσι περίπου γίνεται σήμερα με τις «Λαϊκές Δημοκρατίες» που στήνουν οι νεοσαρικοί στην ανατολική Ουκρανία). Όταν δηλαδή το ψευτοΚΚΕ ολοκλήρωσε, με τη βοήθεια του συνόλου της αντικομμουνιστικής αστικής τάξης, τη διάλυση του ΚΚΕ και αφού τσάκισε το δημοκρατικό μεταπολυτεχνειακό κίνημα, επιτέθηκε μαζί με το ΠΑΣΟΚ στα λιγότερο αντιδραστικά τμήματα της αστικής τάξης, αλλά και στο λαό, στο όνομα της λαϊκής και

⁸ Ο μεγάλος αυτός προβοιάτορας ανακάλυψε άλλους δύο τρόπους για να μετατρέψει δύο ακόμα μεγαλύτερους στρατηγικούς εχθρούς της Ρωσίας σε στρατηγικούς εχθρούς της Ελλάδας.

Ο ένας ήταν να θέσει πάλι ζήτημα πολιτιστικής συνέχειας και «ψυχής», κατηγορώντας την Αγγλία, που είναι η πιο δεμένη με τις ΗΠΑ χώρα της ΕΕ, ότι μας έχει κλέψει τα γλυπτά της μετόπης του Παρθενώνα και πρέπει να μας τα δώσει πίσω αμέσως. Αυτή η διεκδίκηση περιέχει στον νομικοπολιτικό της πυρήνα τη θέση ότι είναι ληστεία ό,τι έχει αφαιρεθεί από ένα έδαφος μιας χώρας πριν αυτό γίνει αντιληπτό σαν εθνικό κρατικό έδαφος, πριν δηλαδή το ελληνικό έθνος συνειδητοποιήσει την ύπαρξή του και πριν γίνει κράτος, όταν δηλαδή το συγκεκριμένο έδαφος ανήκε αναντίρρητα στην κυριαρχία του οθωμανικού κράτους και με άδεια αυτού του κράτους μεταφέρθηκαν τα γλυπτά στην Αγγλία. Ένα σύγχρονο δημοκρατικό ελληνικό κράτος θα μπορούσε να ζητήσει επιστροφή των ελγίνειων στη βάση διμερούς, αμοιβαία επωφελούς συμφωνίας και όχι σαν απαίτηση επιστροφής κλεμμένων. Όμως ο τρόπος με τον οποίο έχει τεθεί το αίτημα είναι φτιαγμένο έτσι ώστε να μην επιλυθεί, για να ενσταλλάξει βαθιά έχθρα στο λαό μας ενάντια στον αγγλικό λαό, για να μπορούν οι νέοι τσάροι να μας σύρουν την κατάλληλη στιγμή στον μεγάλο επιθετικό ληστρικό πόλεμο που σχεδιάζουν ενάντια στην Ευρώπη. Ένας από τους βασικούς συμβολικούς στόχους αυτής της συμμετοχής θα είναι να βρούμε, τάχα, τη χαμένη ιστορική μας κληρονομιά, οπότε και την ψυχή μας, χωρίς από την οποία μοιρασιά στα λάφυρα από την εκστρατεία. Για τις ανάγκες αυτού του πολέμου έχει οικοδομηθεί όψιμα ένα μοναδικό πανάκριβο μουσείο, αυτό της Ακρόπολης, όπου η έμφαση δε δίνεται σε αυτά τα σπουδαία που εκτίθενται, αλλά στα «κλεμμένα» που λείπουν και τα οποία πάλι δε θα αναρτηθούν -και σωστά- στον ίδιο τον Παρθενώνα, αλλά στο μουσείο.

Ο άλλος τρόπος που συνέλαβε ο Α. Π. για να μετατρέψει σε εθνικό μας εχθρό μια στην πραγματικότητα φιλική μας χώρα, που απλά είναι εχθρός για τη Ρωσία, είναι οι γερμανικές αποζημιώσεις. Εδώ δεν αμφισβητείται η ιστορική συνέχεια του έθνους και η αιώνια ψυχή του, όμως πάλι χρησιμοποιείται η Ιστορία για να αναμοχλευτεί ένα παλιό έγκλημα που διέπραξε ένα αποτρόπαιο καθεστώς και να κατηγορηθεί γι' αυτό όχι η συνέχειά του, αλλά η άρνησή του, που είναι η γερμανική Δημοκρατία, δηλαδή η οικονομική και σε μεγάλο βαθμό η πολιτική ψυχή της ακόμα αντιφασιστικής Ευρώπης. Η ασύλληπτη ειρωνεία και το θράσος σ' αυτή τη διεκδίκηση είναι το ότι, ενώ η Γερμανία απαγόρευσε το ναζισμό και τους ναζιστές εντός της, η Ελλάδα του Α. Π. και των επιγόνων του έτρεφε μέσα της τους άλλους ναζιστές που πρωτοστάτησαν αργότερα, και μάλιστα δυνάμωσαν, στην πανεθνική πάλη ενάντια στο «Δ' Ράιχ». Γερμανικές επανορθώσεις η Ελλάδα είχε το δικαίωμα να ζητήσει μέχρι την ένταξή της στην ΕΕ, δηλαδή μέχρι τη στιγμή που ζήτησε με ικετευτικό τρόπο και πήρε την έγκριση της Γερμανίας να ανήκει σε μια ένωση (ΕΕ) από την οποία αποσπούσε κάθε χρόνο δισεκατομμύρια επιδοτήσεων, τα περισσότερα από την ίδια τη Γερμανία. Η στάση: πρώτα γινόμαστε εταίροι μιας χώρας με παρακάλια και μετά εγείρουμε ανταγωνιστικές αξιώσεις εναντίον της είναι διπλωματική μπαμπεσιά στις διακρατικές σχέσεις, μπαμπεσιά επίσης βυζαντινού επιπέδου.

εργατικής εξουσίας⁹.

Ο πρώτος και πιο άμεσος στόχος αυτής της επίθεσης ήταν να αφαιρέσει κάθε οικονομική και πολιτική εξουσία αυτών των παλιών αστικών δυνάμεων όχι με μαζικούς επαναστατικούς αγώνες, για να πάρει ο λαός την πολιτικοοικονομική εξουσία, αλλά με επιλεκτικές πολιτικές εκκαθαρίσεις-πραξικοπήματα μέσα στο κράτος (ενοιώντας εδώ το κράτος σαν κυβερνήσεις, σαν κόμματα εξουσίας, σαν στρατό, σαν αστυνομία και σαν τηλεοπτικά ΜΜΕ), καθώς και με διαρκές παραγωγικό σαμποτάζ, ώστε να ανεβούν σταδιακά οι φλορωσικές οικονομικές δυνάμεις στην εξουσία. Ο δεύτερος και βαθύτερος στόχος ήταν να καταστραφούν οι πιο σύγχρονες παραγωγικές δυνάμεις, ιδιαίτερα οι βιομηχανικές, όχι μόνο οι άψυχες, αλλά και οι ζωντανές, δηλαδή το ίδιο το βιομηχανικό προλεταριάτο, καθώς και οι ειδικοί της παραγωγής και της επιστημονικής έρευνας. Αυτή η καταστροφή ήταν η πιο βασική υλική προϋπόθεση για να μπορέσει ένας κατεξοχήν πολιτικός και πολεμικός ιμπεριαλισμός, όπως είναι ο νέος ρώσικος, να μετατρέψει την Ελλάδα σε μια νεοαποικιακή πολιτικοστρατιωτική βάση του στη Μεσόγειο και στην ΕΕ σε στρατηγική συμμαχία με τους κινέζους νεοναζιστές νεοαποικιοκράτες. Αυτό το πολύπλευρο σαμποτάζ, που διαρκεί πάνω από 30 χρόνια, επιταχύνθηκε μέσα από τη μεγάλη χρεωκοπία του 2009, η οποία προκλήθηκε πρόωρα και εντελώς καταστροφικά από το ρωσόδουλο Γ. Παπανδρέου, αλλά οφείλεται στρατηγικά στην αποβιομηχάνιση και γενικά στην αποεπένδυση που δημιούργησε αυτό το σαμποτάζ συν τον πελώριο καταναλωτικό δανεισμό από τη Δύση. Αυτό το δανεισμό τον χρειάστηκε το νέο ρώσικο κόμμα για να εξαγοράσει την κρατική γραφειοκρατία, για να εξασφαλίσει την πολιτική στήριξη πλατιών μικρομεσαίων στρωμάτων της πόλης και της υπαίθρου και για να υπερπαχύνει με σκανδαλώδεις απευθείας αναθέσεις δημόσιων έργων και κρατικών προμηθειών μια νέα, κρατικοδίαιτη ρωσόδουλη ολιγαρχία (Κόγκαλης, Μπόμπολας, Γερμανός, Μυτιληναίος, Κοπελούζος, Βγενόπουλος κτλ.).

Δεν είναι εδώ ο κατάλληλος χώρος να κάνουμε μια ολοκληρωμένη ανάλυση αυτού του σαμποτάζ. Πρέπει ωστόσο να επισημάνουμε ότι στον κορμό του αυτό στηρίζεται παντού σε έναν αντιδραστικό αντικαπιταλισμό, που διακρίνεται από τον προοδευτικό αντικαπιταλισμό στο εξής: Ο προοδευτικός αντικαπιταλισμός αντιπαλεύει την καταστροφή της υγείας και της ζωής των εργαζομένων, την καταστροφή της υγείας του πληθυσμού και του περιβάλλοντος, και ό,τι άλλο φέρνει ο ανταγωνισμός για τη μεγιστοποίηση του κέρδους κάθε ξεχωριστής επιχείρησης. Όμως τα κάνει αυτά μέσα από την οργάνωση της εργατικής τάξης και του πληθυσμού γενικότερα για τη λήψη πολιτικών, διοικητικών και τεχνικών μέτρων που η ίδια η σύγχρονη χωροταξία και η τεχνολογία παρέχουν, και τελικά μέσα από το επαναστατικό πέρασμα των μέσων παραγωγής στα χέρια του εργαζόμενου λαού και της κοινωνίας γενικότερα. Αντίθετα, ο αντιδραστικός αντικαπιταλισμός επιτίθεται στην ίδια την παραγωγή, και ιδίως στην καρδιά της, στη μεγάλη κλιμακας σύγχρονη παραγωγή για να τη συντρίψει, ώστε να προστατέψει τάχα τη μικρή παραγωγή, όπως θέλουν οι μικροαστοί, ή για να προστατέψει τις ασκητικές φεουδαρχικές παραδόσεις και τη φυσική οικονομία, όπως θέλει η σύγχρονη δεισιδαιμονία, για την οποία το πρόβλημα είναι η ίδια η τεχνολογία και η επιστήμη και όχι η καπιταλιστική τους χρήση. Τελικά ο αντιδραστικός αντικαπιταλισμός φτάνει να επιδιώκει ακόμα και την επιστροφή στη βαρβαρότητα, όπως κάνουν η εντελώς αντιδραστική «οικολογία βάθους» ή ενός είδους αναρχισμός, οι οποίοι αποθεώνουν την άγρια φύση σε βάρος κάθε δημιουργημένου από τον άνθρωπο περιβάλλοντος, φυσικού ή τεχνητού.

Με τέτοια προσχήματα και με τα ανάλογα «λαϊκά» κινήματα από το νέο ρώσικο κόμμα, και μάλιστα από τον «αριστερό και μαρξιστικό» του πυρήνα (ψευτοΚΚΕ-ΣΥΝ), ακυρώθηκαν όλες οι μεγάλες ντόπιες και δυτικές επενδύσεις και οι παραγωγικοί εκσυγχρονισμοί. Βέβαια, η πρώτη αρχή του μαρξισμού είναι ότι οι παραγωγικές δυνάμεις είναι, σε τελική ανάλυση, ο πιο επαναστατικός

⁹ Αυτήν την τακτική δίδαξαν και οι ίδιοι οι εντολείς του ψευτοΚΚΕ, οι ρώσοι σοσιαλμπεριαλιστές, σε παγκόσμιο επίπεδο. Σε μια πρώτη περίοδο, τη χρουστσοφική, συμάχησαν με τους δυτικούς ιμπεριαλιστές για την πολιτικοϊδεολογική συντριβή του σοβιετικού και παγκόσμιου επαναστατικού προλεταριάτου, που βρισκόταν ως τότε κάτω από τη σημαία του Στάλιν, ο οποίος έκανε μεν λάθη, αλλά πάντα ήταν ένας σπουδαίος μαρξιστής επαναστάτης. Στη δεύτερη περίοδο, την μπρεζνιεφική, αντιπαρατέθηκαν μετωπικά στους δυτικούς ιμπεριαλιστές, αλλά και στο τελευταίο οχυρό της παγκόσμιας προλεταριακής επανάστασης, στη μαοϊκή Κίνα, για την κατάκτηση της παγκόσμιας ηγεμονίας. Σήμερα οι ρώσοι σοσιαλμπεριαλιστές διανύουν μια τρίτη περίοδο, την περίοδο Γιορμπασόφ-Γέλτσιν-Πούτιν, κατά την οποία ο ρώσικος σοσιαλμπεριαλισμός ρίχνει την κομμουνιστική μάσκα και από τη μια καθυστερεί τη Δύση, ενώ στην πράξη την περικυλώνει διαρκώς, κυρίως από τον τριτοκοσμικό Νότο, προετοιμάζοντας πυρετωδώς ένα νέο παγκόσμιο πόλεμο σε συμμαχία με την επίσης σοσιαλμπεριαλιστική νεοχιτλερική Κίνα.

παράγοντας της κοινωνικής εξέλιξης, ότι αυτές παράγουν και συντηρούν στη ζωή το σύγχρονο προλεταριάτο και ότι αυτό μπορεί να κατακτήσει την πολιτική εξουσία και αργότερα να φέρει την αταξική κοινωνία μόνο αποσπώντας αυτές τις παραγωγικές δυνάμεις από την αστική τάξη. Αντιστρέφει κανείς αυτήν την αρχή όταν συντρίβει τις παραγωγικές δυνάμεις στο όνομα τάχα της πάλης ενάντια στην αστική τάξη, αντί να αποδείξει στις μάζες ότι η αστική τάξη φρενάρει ή και καταστρέφει αυτές τις παραγωγικές δυνάμεις και ότι γι' αυτό αυτές πρέπει να της αφαιρεθούν από την ιδιοκτησία, ενώ γελοιοποιεί αυτή την αρχή όταν καταστρέφει τις παραγωγικές δυνάμεις για να μείνει χωρίς ιδιοκτησία η αστική τάξη!

Σαμποτάζ με εργαλείο τον αντιδραστικό αντικαπιταλισμό πραγματοποιείται από τη Ρωσία και από τους συνειδητούς και ασυνειδητούς φίλους της και σε άλλες χώρες. Για παράδειγμα, εκτελείται εντατικά και στις πιο προηγμένες χώρες της Ευρώπης σαν σαμποτάζ της πυρηνικής ενέργειας από οικολογικά κινήματα και τώρα ενάντια στο σχιστολιθικό αέριο, ώστε οι ευρωπαϊκές χώρες να εξαρτηθούν από το ρωσικό φυσικό αέριο. Επίσης δοκιμάστηκε, μετά την Ελλάδα, και σε άλλες, νέες βιομηχανικές χώρες του Τρίτου Κόσμου, στις οποίες οι ρωσόφιλοι κατάφεραν να αποσπάσουν κάποιο μεγάλο ή μικρό κομμάτι της κρατικής εξουσίας, όπως στη Βενεζουέλα, στη Νότια Αφρική, στην Αργεντινή, στη Βραζιλία, στην Ινδία και αλλού.

Όμως μόνο στην Ελλάδα το παραγωγικό σαμποτάζ υπήρξε τόσο καθολικό και, κυρίως, τόσο τρομακτικά αποτελεσματικό, ώστε προκάλεσε ένα μοναδικό στην παγκόσμια ιστορία του καπιταλισμού παραγωγικό πτωχόρισμα μιας αριετά αναπτυγμένης βιομηχανικής χώρας, όπως είχε γίνει μετά τον πόλεμο η Ελλάδα. Μόνο εδώ, στην Ελλάδα, αποδεικνύεται ότι αυτός ο αντιδραστικός αντικαπιταλισμός είναι ιμπεριαλιστικός αποικιοκρατικού τύπου, καθώς ό,τι δεν καταστρέφεται - κρατικό ή ιδιωτικό, όπως τα μεγάλα ενεργειακά μεταφορικά δίκτυα, τα λιμάνια, οι τράπεζες, οι αγροτικές βιομηχανίες (ζάχαρη, γάλα, καπνός) κτλ. και κυρίως η ακριβή τουριστική γη- πέφτει σχεδόν τζάμπα στα χέρια της Ρωσίας ή της συμμάχου της Κίνας, καθώς και στα χέρια της ντόπιας ρωσόδουλης κομπραδόρικης ολιγαρχίας (που την αναφέραμε παραπάνω), δηλαδή απαλλοτριώνεται υπέρ τους.

Η συστηματική αναβίωση του βυζαντινού υπόβαθρου από τους νεοσαρκοκούς προβοκάτορες

Το εύρος αυτής της καταστροφής οφείλεται στο ότι μόνο στην Ελλάδα υπήρχε μια τόσο πολιτικά και ιδεολογικά εύλωτη άρχουσα τάξη, που επέτρεψε στους σαμποτέρ να οργανώνουν τόσο καλά τα ελαττώματα της ίδιας και του έθνους συνολικά, ώστε να πετύχουν χωρίς πελώριες ως τώρα αντιστάσεις αυτήν την καταστροφή και αυτήν την απαλλοτρίωση του κοινωνικού πλούτου.

Ένα χαρακτηριστικό, για παράδειγμα, ιδεολογικό εργαλείο παραγωγικού σαμποτάζ είναι αυτό το πνεύμα του ψευτοθεωρητικισμού, που ανέσυρε από το παρελθόν και προώθησε στην εκπαίδευση και στην κοινωνία για δεκαετίες η νεοβυζαντινή ψευτοαριστερά. Μιλάμε για την έμφαση στη δήθεν πνευματική δουλειά και την περιφρόνηση της χειρωνακτικής, τη λατρεία της λεγόμενης ανθρωπιστικής παιδείας σε βάρος της τεχνικής, τον εκθειασμό της κάθε «θεωρητικής» έρευνας σε βάρος της εφαρμοσμένης, το θαυμασμό στην επιδεικτική σχολαστική πολυμάθεια ή στις μεγαλεπήβολες «θεωρητικές υποθέσεις» και την αδιαφορία απέναντι στη μεθοδική, υπομονετική ερευνητική δουλειά. Ούτε θα μπορούσε να σηκώνεται ασταμάτητα ένας τόσο ισχυρός «αντικαπιταλιστικός» άνεμος ενάντια στη μεγάλη σύγχρονη επιχείρηση, ιδίως τη βιομηχανική, που να την τορπιλίζει ή και να την κλείνει, αν δεν ήταν ακόμα ζωντανό μέσα στην κοινωνία αυτό το βυζαντινό φεουδαρχικό, γαιοκτητικό μίσος στο καπιταλιστικό κέρδος, την ώρα που ελάχιστοι διαμαρτύρονται για το πιο παρασιτικό συστατικό της οικονομικής εκμετάλλευσης στη χώρα μας, που είναι η γαιοπρόσδοος και η γραφειοκρατική -άλι βυζαντινού τύπου- διαφθορά. Δηλαδή θα περνούσε σε μια προοδευμένη κοινωνία το πολιτικό έθιμο που εισήγαγε ο Α. Παπανδρέου οι εργάτες που χάνουν τη δουλειά τους σ' αυτές τις σαμποταρισμένες επιχειρήσεις να προσλαμβάνονται σαν κρατικοί υπάλληλοι, δηλαδή στις δοσμένες συνθήκες σε παραγωγικά παρασιτικό ρόλο; Σύμφωνα με την ίδια νοοτροπία και μετωπικά κόντρα στις θέσεις των κλασικών του μαρξισμού, το αστικό, και μάλιστα το γραφειοκρατικό και διεφθαρμένο κράτος είναι κάτι το πολύ πιο ευγενές από κάθε σύγχρονη καπιταλιστική επιχείρηση και μπορεί και πρέπει επ' άπειρον να ζει με την αφάιμαξη και την πολιτική καταπίεση όλης της κοινωνίας.

Από την άλλη, το ότι η μία μετά την άλλη επένδυση ματαιωνόταν ή το ότι η μία μεγάλη

παρραγωγική μονάδα μετά την άλλη έκλεινε ή το ότι ο ένας αστός μετά τον άλλο δολοφονούνταν ή φυλακίζονταν από χρέη πάνω στην κρίση, την ώρα που συχνά το κράτος δεν του έδινε αυτά που του χρωστούσε, και την ίδια ώρα η ελληνική αστική τάξη σαν τέτοια έμενε ακίνητη, αυτό δείχνει πόσο η τελευταία δεν έχει συλλογική συνείδηση των κοινών συμφερόντων της ούτε και παρραγωγική εθνική συνείδηση. Αν αυτό δεν είναι συνέχεια και συνέπεια του βυζαντινού ατομικισμού και τομαρισμού των ελληνικών αρχουσών τάξεων και γλοιώδης παραίτηση μπροστά στην αυθαιρεσία της κάθε αυτοκρατορικής πολιτικής εξουσίας, τότε τι είναι;

Ή μήπως αυτός ο ατομικισμός σταματούσε μόνο στην αστική τάξη; Δε θα ήταν δυνατή η εξαγορά πελώριων τμημάτων των ιδίων των μαζών με το κομματικό ρουσφέτι ή τη ληστεία της υπόλοιπης κοινωνίας, όταν το νεοφεουδαρχικό κράτος πλήρωνε πελώριες αργομισθίες στην κρατική υπαλληλία, ούτε το έθνος θα αντιμετώπιζε με κατανόηση την απάτη που διέπραττε επί δεκαετίες ένα πελώριο μέρος της αγροτιάς ξεκοκαλίζοντας κοινοτικές επιδοτήσεις που δεν της ανήκαν, ούτε θα ανεχόταν την απέραντη φοροδιαφυγή τόσων εύπορων επαγγελματιών. Επίσης το έθνος, ιδιαίτερα οι υποτιθέμενοι πολιτικοί και συνδικαλιστικοί αρχηγοί των εργατών, δε θα ανέχονταν ποτέ αυτήν την τεράστια νεοδουλοκτητική εκμετάλλευση των μεταναστών στην ύπαιθρο και στην πόλη από τους μικρομεσαίους πρώην μικροπαρραγωγούς, που έγιναν άκαρδα και χυδαία αφεντικά και τελικά συντέλεσαν, ώστε να παρραγκωνιστεί το ντόπιο άνεργο προλεταριάτο και με τη χρωεωκοπία ένα κομμάτι του να πέσει στο ρατσισμό, αν δεν ήταν ευρύτερα ριζωμένος αυτός ο ατομικισμός, τον οποίο το νέο ρώσικο κόμμα απλά έξυσε και αποθέωσε. Τελικά αυτός ο ατομικισμός ήταν αυτός που εμπόδισε και εμποδίζει ακόμα σε μεγάλο βαθμό το λαό μας να οργανωθεί και να αντιμετωπίσει τους δυνάστες και διαφθορείς του, ενώ γεμίζει τα συνδικάτα και τους συλλόγους με τις χειρότερες κομματικές ή διακομματικές, πλέον, συμμορίες. Σε όλες τις χώρες του κόσμου σήμερα τα εργατικά συνδικάτα και οι κάθε λογής σύλλογοι είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία στα χέρια των αστικών, ιδιοτελών στοιχείων της εργατικής αριστοκρατίας, αλλά δε θα πρέπει να υπάρχουν πολλές σχετικά ανεπτυγμένες χώρες στον κόσμο, όπου να λείπουν τόσο πολύ εθελοντικές ομάδες και όργανα των πολιτών που να μετριάζουν με τον έλεγχό τους και την αλληλοβοήθεια αυτήν την καταστροφή της χώρας και αυτήν την απελπισμένη μοναξιά των απλών πολιτών.

Κατά τη γνώμη μας, όλα αυτά ξεκίνησαν πολύ πριν από την κρίση και σε μεγάλο βαθμό **ανασυρμένο** και **οργανωμένο** βυζαντινό υπόβαθρο.

Λέμε σε μεγάλο βαθμό, αλλά δε λέμε στην κύρια πλευρά. Και δεν το λέμε, γιατί το βυζαντινό υπόβαθρο δε θα ήταν τίποτα, αν δεν οργανωνόταν από το νέο ρώσικο κόμμα μια πολύμορφη **βία, κρατική ή παρρακρατική**, ενάντια στις πραγματικές, στις αυθόρμητες αντιστάσεις αυτού του λαού και αυτού του έθνους, μια βία αντίστοιχη μ' εκείνην που εξαπολύθηκε ενάντια στο λαό από τις αντίστοιχες δυνάμεις στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα, αλλά αυτή τη φορά χωρίς να υπάρχει και μια εξωτερική κατακτητική δύναμη, όπως υπήρχε τότε.

Μόνο πολύ περιληπτικά θα μιλήσουμε εδώ για τη βία που εξαπολύθηκε από το «στρατιωτικό σκέλος» του νέου ρώσικου κόμματος ενάντια στα προς εκιαθάριση τμήματα της αστικής τάξης, ιδιαίτερα της ντόπιας βιομηχανικής, ενώ διατηρούσε ανέπαφη και ασφαλή τη ρωσόδουλη κρατικοδίαιτη ολιγαρχία (Μπόμπολα, Κόγκαλη κτλ.). Αυτό το «στρατιωτικό» σκέλος αποτελούνταν μετά το 1974 από μια σειρά παρρακρατικές δολοφονικές συμμορίες που έχουν σαν γενάρχη τους τη 17N και τώρα λειτουργούν όλο και πιο συχνά σε συνεργασία με το εγκληματικό λούμπεν και πάντα με την πολιτική και αστυνομική κάλυψη του ευρύτερου ρωσόφιλου μπλοκ. Σ' αυτή τη βία περιλαμβάνονται και οι εκτεταμένοι εμπρησμοί, που εξαφάνισαν εκατοντάδες εργοστάσια, αποθήκες και μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις στις πόλεις, καθώς και οι αλληπάλληλοι εμπρησμοί των δασών, που προκάλεσαν τη ματαίωση πελώριων τουριστικών επενδύσεων και χωροταξικών αναπτυξιακών σχεδίων (όπως οι αλληπάλληλοι εμπρησμοί της Αττικής, και κυρίως της Ηλείας, το 2007, που οδήγησαν στο φριχτό θάνατο περισσότερους από 100 ανθρώπους) ή την πτώση χοντρικά δυτικόφιλων κυβερνήσεων (όπως ήταν ο νεοβενιζελικό τύπου εμπρησμός και η λεηλασία της Αθήνας το 2008). Αλλά, πέρα από την καθαρά στρατιωτική βία, είναι και η βία των συνδικαλιστικών στρατών των ρωσόφιλων, που με επικεφαλής την ψευτοαριστερά έκλειναν με πραξικοπηματικές καταναγκαστικές για τους εργάτες απεργίες, δηλαδή ψευτοαπεργίες, εργοστάσια και εργοτάξια (π.χ. Πιρέλλι, Επισκευαστική Ζώνη Περάματος), εμπόδιζαν και εμποδίζουν την ερευνητική και επιστημονική δουλειά στα πανεπιστήμια ή οργάνωναν σοσιαλφασιστικά κινήματα ενάντια στην αξιολόγηση και στον έλεγχο της εκπαιδευτικής ανώτατης και μεσαίας υπαλληλίας. Πάνω απ' όλα εμπόδιζαν τη συγκρότηση ενός δημοκρατικού συνδικαλισμού αντικαθιστώντας τα συνδικάτα με

συμμορίες παρασιτισμού και παραγωγικού σαμποτάζ. Ειδικά το ψευτοΚΚΕ, όπου έπαιρνε τη συνδικαλιστική εξουσία, ασκούσε φασιστική βία, έκανε νοθεία και γινόταν έναν αποτροπαιο αφεντικό εξασφαλίζοντας δουλειά για τους δικούς του σε βάρος όλων των αντίθετων προς αυτό εργατών (π.χ. Επισκευαστική Ζώνη Περάματος). Παράλληλα μ' αυτή τη φυσική βία και σε όποιο βαθμό διείσδυε στο κράτος, το πολυπλόκαμο ρώσικο κόμμα συμπλήρωνε ή αντικαθιστούσε αυτή τη βία με δικαστική βία, όπως αυτή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ειδικά του Ε' τμήματος, που σκοτώνει και σκοτώνει μεθοδικά τη βιομηχανική και τουριστική ανάπτυξη (αλλά ευνοεί τις επενδύσεις της COSCO), ή με ποινική βία, όταν έλεγξε τη δικαστική εξουσία και την έκανε και αυτήν επιλεκτική τιμωρό των αντίπαλων αστών και τελικά ανοιχτά αντισημιτική και αθωωτική του ναζισμού (αθώωση από τον Άρειο Πάγο του αρχιναζιστή Πλεύρη το 2010). Τελικά το νέο ρώσικο κόμμα μετέτρεψε το ίδιο το κοινοβούλιο σε δικαστήριο εξόντωσης των πολιτικών του αντιπάλων μέσω επιλεκτικών, υπαριτών ή και ανύπαρκτων σκανδάλων, ενώ προηγουμένως είχε ελέγξει σε σημαντικό βαθμό τα ραδιοτηλεοπτικά ΜΜΕ ασκώντας σε βάρος τους διοικητικούς εκβιασμούς με τις συχνότητες, οικονομικούς εκβιασμούς με τις κρατικές διαφημίσεις ή επιβάλλοντας επιλεκτικές ποινές από το διορισμένο από τη διακομματική κορυφή Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο (ΕΣΡ). Αν τα συμπληρώσουμε αυτά με τη γενικότερη διοικητική βία, όπως με επιλεκτικά κατευθυνόμενους φορολογικούς, πολεοδομικούς και άλλους ελέγχους κατά αντιπάλων ή με τη στοχευμένη διοικητική, φορολογική, πολεοδομική κτλ. βία ή με τάχα «αντιμονοπωλιακά» μέτρα κάποιων δήθεν «ανεξάρτητων αρχών» ή με την τεχνητή, εγκληματική ανύψωση των τιμών της ενέργειας, τότε μπορούμε να κατανοήσουμε πόσο η νεοσασαρχική κυριαρχία δεν είναι κάτι το κρυμμένο μέσα στην ψυχρότητα και στην ιδεολογία του λαού και του έθνους, αλλά κάτι που έχει επιβληθεί, στην κύρια πλευρά, με ύπουλη και επιστημονικά οργανωμένη εξωτερική βία, που βέβαια γίνεται πιο εύκολα ανεκτή εξαιτίας των παραπάνω αρνητικών χαρακτηριστικών. Δεν είναι τυχαίο που τελικά το κατεξοχήν κόμμα της πιο ωμής βίας, το νεοναζιστικό κόμμα της Χρ. Αυγής, είναι το πρώτο και το μόνο που με τόσο ανοιχτό τρόπο υποστηρίχθηκε από τη ρώσικη νεοχιτλερική υπερδύναμη, η οποία ξέρει ότι τελικά μόνο με ωμή και κτηνώδη ρατσιστική βία, κατά προτίμηση μάλιστα μέσω ενός στρατιωτικού πραξικοπήματος, θα μπορεί να ελέγξει και να υποδουλώσει, αν για ένα διάστημα τα καταφέρει, αυτή τη χώρα.

Κάθε πράγμα μετατρέπεται στο αντίθετό του, και οι αδυναμίες ενός έθνους μπορούν να μετατραπούν σε δύναμή του

Αν λοιπόν ως εδώ επιμείναμε πολύ στον τρόπο με τον οποίο ο ρώσικος σοσιαλิมπεριαλισμός επέβαλε από τα μέσα τη δική του διεθνή και εσωτερική πολιτική και ταυτόχρονα τσάκιζε τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας μας και την εξαρτούσε οικονομικά όσο καμιά άλλη ευρωπαϊκή χώρα, ήταν για να αποδείξουμε μέσα κυρίως από τη σύγχρονη πολιτική ότι δεν είναι μια παλιά γενικευμένη πανεθνική ιδεολογική κατάρα εκείνο που έχει εμποδίσει τη χώρα μας να μπει πραγματικά στον κύκλο των σύγχρονων ευρωπαϊκών εθνών, αλλά ο ειδικός, ιστορικά διαμορφωμένος χαρακτήρας της ελληνικής άρχουσας τάξης. Αυτός επιτρέπει στον «γενετικά» πιο συγγενικό της ιμπεριαλισμό, το ρώσικο, δηλαδή στον κατάλληλο εξωτερικό παράγοντα, να αποσθλώσει αυτήν την άρχουσα τάξη και να αναδείξει από μέσα της και μέσα από το λαό ό,τι το αθλιότερο και καταστροφικότερο υπάρχει, και πάνω απ' όλα ασκώντας πολυμέτρη και ύπουλη βία να καταστρέψει κάθε κομμάτι του έθνους που αντιστέκεται στον εξωτερικό εχθρό και τελικά να καταστρέψει όλη τη χώρα. Επειδή πιστεύουμε ότι αυτή η διαδικασία εκτυλίσσεται όλο και πιο πολύ κόντρα στις βαθύτερες ιδεολογικές και πολιτικές διαθέσεις της πλατιάς μάζας του ελληνικού πληθυσμού, οι οποίες κινούνται μέσα στο μεγάλο ρεύμα του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού, η άρχουσα τάξη έρχεται σε όλο και μεγαλύτερη σύγκρουση με τη βάση της, ιδιαίτερα τη λαϊκή. Αν αυτό δε γίνεται τόσο φανερό ακόμα είναι γιατί μοιραία ο ελληνικός λαός, όπως κάθε άλλος, επηρεάζεται πολύ έντονα και αρνητικά από τις πολιτικές ιδέες της κυρίαρχης τάξης σε εποχές που δε διαθέτει δικιά του κάπως μαζικά διαφωτιστικά και πολιτικά κέντρα άμυνας, όπως συμβαίνει σήμερα.

Μιλώντας εδώ για «δυτικό πολιτισμό» δεν εννοούμε τον δυτικού τύπου μονοπωλιακό καπιταλισμό, ούτε την αντίστοιχη αστική σκέψη, που στην πραγματικότητα βρίσκονται σε βαθιά αντιδιαφωτιστική παρακμή. Εννοούμε το ανεπτυγμένο πολιτιστικό επίπεδο των λαών στις ανεπτυγμένες χώρες, δηλαδή το δημοκρατικό πολιτισμό τους, στον οποίο έχουν διαπαιδαγωγηθεί από τις μεγάλες αστικοδημοκρατικές επαναστάσεις τους, από τα μεγάλα αντιφασιστικά τους κινήματα, αλλά και από

τις ως τώρα νικημένες, αλλά παρούσες στη συλλογική μνήμη προλεταριακές-σοσιαλιστικές επαναστάσεις τους. Αυτός ο πολιτισμός των πλατιών λαϊκών μαζών έρχεται καθημερινά σε οικονομική και πολιτική σύγκρουση με τον γουρουνόπετσο, αντιδημοκρατικό, οικονομίστικα τυφλό χαρακτήρα του κυρίαρχου σ' αυτές τις χώρες μονοπωλιακού κεφαλαίου. Αυτό συνεργάζεται στενά με το ρώσικο και το κινέζικο νεοναζιστικό ομολόγό τους κεφάλαιο και γι' αυτό κανακίζει την υποτακτική σ' αυτούς ελληνική άρχουσα τάξη. Μιλώντας εδώ για «δυτικό πολιτισμό» εννοούμε στο βάθος το δυτικό Διαφωτισμό, η πιο ανεπτυγμένη και σύγχρονη έκφραση του οποίου είναι ο κατασκευοφανημένος από τις αστικές τάξεις προλεταριακός, μαρξιστικός διαφωτισμός. Με αυτή λοιπόν την έννοια του «δυτικού» πιστεύουμε ότι η αντίθεση του λαού στην ανατολίτικη άρχουσα τάξη του έχει μεγαλώσει, παρόλη την εξ αντανάκλασης σχετική οπισθοδρόμηση και του ίδιου του λαού. Έχει μάλιστα μεγαλώσει τόσο πολύ, ώστε αυτός ο λαός στη μεγάλη του πλειοψηφία δε νιώθει να εκπροσωπείται στ' αλήθεια από κανένα κόμμα και κανέναν φύρερ, παρά την τόσο άφθονη προσφορά σε τέτοιους από το πολιτικό σύστημα. Το πολύ που κάνει είναι να επιλέγει εκείνο το κόμμα ή τον «φύρερ ευκαιρίας» τον οποίο ο καθένας θεωρεί το μικρότερο κακό.

Αντίθετα δηλαδή με τη θέση ότι για τη σημερινή, μη ευρωπαϊκή πολιτική κίνηση της χώρας φταίει γενικά η ανατολίτικη εθνική κουλτούρα, και ιδιαίτερα η καθυστερημένη πολιτική κουλτούρα των μαζών, και ότι γι' αυτό πριν από κάθε πολιτική πρόοδο θα πρέπει να προηγηθεί μια πολιτιστική αλλαγή βάθους χρόνου, εμείς βγάζουμε, με τη βοήθεια και αυτού εδώ του έργου, το συμπέρασμα ότι εκείνο που πάνω απ' όλα χρειάζεται σήμερα είναι μια πολιτική επανάσταση που θα ριζίει από την εξουσία τη σημερινή άρχουσα τάξη και, κυρίως, θα γκρεμίσει συθέμελα τον σάπιο υπεραντιδραστικό κρατικό μηχανισμό αντικαθιστώντας τον μ' εκείνον μιας από τα κάτω, λαϊκής, δημοκρατικής εξουσίας. Αυτός είναι αναγκαίος όρος για κάθε πολιτιστική αλλαγή βάθους χρόνου, δηλαδή για να μπορέσει στη συνέχεια όλο το έθνος να απελευθερωθεί από το ιδεολογικό δηλητήριο που χύνει καθημερινά στις φλέβες του ο βυζαντινός κόσμος που ζει εδώ και 180 χρόνια σαν ακατάβλητος βρυκόλακας μέσα του, ιδιαίτερα στα σχολεία και στα πανεπιστήμιά του, στα υποδουλωμένα στο κράτος ΜΜΕ του, στις κυβερνήσεις και στις «αυτοδιοικήσεις» του και, πάνω απ' όλα, στους μηχανισμούς της βίας του, δηλαδή στην αστυνομία, στο στρατό και στα δικαστήρια. Θεμελιανή, εννοείται, προϋπόθεση για την ιδεολογική απελευθέρωση του ελληνικού λαού είναι η απαγόρευση κάθε επέμβασης του κέντρου κάθε βυζαντινισμού, της ορθόδοξης Εκκλησίας, στις κρατικές πολιτικές υποθέσεις και, βέβαια, η απαγόρευση και συντριβή του αντισημιτισμού, της μήτρας κάθε κανιβαλικού ρατσισμού, τον οποίο το πλειοψηφικό, υπεραντιδραστικό τμήμα της Εκκλησίας υπό την πολιτική ενθάρρυνση των ρωσόφιλων εγκληματικά αναβίωσε και μεθοδικά ενσταλάζει στους πιστούς, ιδιαίτερα τις τελευταίες δεκαετίες.

Πιστεύουμε ότι πρώτος εχθρός μια τέτοιας επανάστασης θα είναι οι ρωσόφιλες δυνάμεις, που όχι τυχαία είναι σήμερα και οι πιο αντιδιαφωτιστικές-σχοταδιστικές, οι πιο εχθρικές στη σύγχρονη παραγωγή και επιστήμη και, κυρίως, οι πιο αντιδημοκρατικές και ξενόδουλες. Η πιο βασική διαφορά του 1821 με το 2014 είναι ότι τώρα υπάρχει ένας σχετικά πολύ πιο ώριμος λαός και μια πολύ πιο ώριμη χώρα και ότι η νεοσαρική Ρωσία δε θα μπορεί να κρύβει για πολύ την πολιτική και οικονομική της κυριαρχία, χωρίς να ασκήσει πάνω στη μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού την ανοιχτή δικτατορία της. Γι' αυτό άλλωστε το σκοπό έχει γιγαντώσει τη ναζιστική Χρ. Αυγή και σπρώχνει προς αυτήν το στρατό, γι' αυτό έχει κάνει τη μισή αστυνομία φιλοναζιστική γυμνάζοντάς την κατάλληλα για χρόνια πάνω στους μετανάστες, και γι' αυτό, τέλος, έχει χτίσει μια τραμπούκικη φευτοαριστερά και μερικές φευτοαναρχικές δολοφονικές συμμορίες με ωμά αντιλαϊκή νοοτροπία.

Η διαλεκτική δηλαδή της Ιστορίας τα φέρνει έτσι, ώστε μετά από 180 περίπου χρόνια ο ίδιος εχθρός να ξανάρχεται με νέα ορμή στη χώρα για να κλείσει το πρώτο του έγκλημα με ένα ακόμα μεγαλύτερο. Ενώ δηλαδή τότε, σαν τσαρική φεουδαρχία, γέννησε μια ευνοησιμένη αστική τάξη στερώντας της τελικά για πάντα τη δυνατότητα να κάνει τη δημοκρατική της επανάσταση και να βγάλει από το σκοτάδι το λαό, τώρα, σαν ο πιο σύγχρονος πολεμικός κρατικομονοπωλιακός καπιταλισμός και σαν αξεπέραστος μετρ της συνομοσίας και της προβοιάτσιας, επιχειρεί να αδειάσει από ζωή και αξιοπρέπεια ένα ολόκληρο έθνος και να το μετατρέψει σε ζόμπι-εργαλείο του μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη και ενάντια της.

Αυτή τη στιγμή ο ελληνικός λαός, όπως άλλωστε και το '21, δε βλέπει αυτή τη δύναμη σαν εχθρό του. Τη βλέπει μάλιστα σαν φίλο, ενώ σαν εχθρό του σπρώχνεται από σύσσωμο το πολιτικό καθεστώς να βλέπει το κεντρικό υποψήφιο θύμα αυτής της δύναμης, την Ενωμένη Ευρώπη. Αυτή η τελευταία σαν σύνολο είναι μια εθελοντική, και γι' αυτό δημοκρατική, ένωση κρατών. Έτσι, παρά την αθλιότητα και το μικρομεσαίο ιμπεριαλισμό των επιμέρους μονοπωλιακών αρχουσών τάξεων αυτών

των κρατών, είναι από τη φύση της αντίθετη σε κάθε μεγαλοκρατισμό και φασισμό, πράγμα που αποδεικνύεται από το ότι κάθε ευρωπαίος φασίστας είναι αντίθετος με αυτήν την Ένωση. Όμως ο ελληνικός λαός, χάρη κυρίως στην υστερική προπαγάνδα των ρωσόφιλων, αλλά και χάρη στα βαριά λάθη των ίδιων των μονοπωλιστών ηγετών της, πιστεύει ότι η ΕΕ τον πεινάει και τον καταστρέφει επίτηδες για να τον αγοράσει φτηνά και δε βλέπει, προς το παρόν, ότι τον πεινάνε και τον καταστρέφουν σαν κατεδαφιστές της παραγωγής οι άνθρωποι της Ρωσίας και ότι κυρίως αυτή η τελευταία, μαζί με τους κινέζους συμμάχους της, αγοράζει τη χώρα φτηνά: ενέργεια, τράπεζες, τουριστική γη, λιμάνια, βιομηχανίες επεξεργασίας αγροτικών-κτηνοτροφικών προϊόντων κτλ.

Δεν έχουμε καμιά αμφιβολία ότι, όταν συναισθανθεί αυτήν την απάτη, η μεγάλη πλειοψηφία του κατατσακισμένου λαού μας θα αντιδράσει με ανάλογο θυμό. Τότε σε κάθε περίπτωση θα αρχίσει μια αληθινή νέα εθνική αντίσταση και τότε θα είναι η ώρα της βαθύτερης νεοελληνικής αυτοσυνείδησης, που θα κάνει την Ελλάδα όχι φτωχό και συμπλεγματοειδή συγγενή του δυτικού δημοκρατικού και του παγκόσμιου σοσιαλιστικού διαφωτισμού, αλλά μέρος της πιο ορμητικής πρωτοπορίας του. Ήδη οι πιο διορατικοί δημοκράτες και επαναστάτες στη χώρα μας μπορούν, ακριβώς λόγω της φύσης της άρχουσας τάξης τους, να δουν πιο μακριά, από πολιτική άποψη, απ' όσο οι αντίστοιχοί τους στις άλλες χώρες της Ευρώπης. Ακόμα και το γεγονός ότι μόνο της Ελλάδας το Κομμουνιστικό Κόμμα ανάμεσα σε όλα τα άλλα στον κόσμο διαλύθηκε από τους νεοτσαρικούς με την πιο ωμή βία, που έφτασε ως την εκτέλεση του ηγέτη του, δίνει στους έλληνες επαναστάτες κομμουνιστές μια παραπάνω δυνατότητα να καταλάβουν τη στρατηγική και τακτική των νεοχιτλερικών του Κρεμλίνου, αλλά και να εμβαθύνουν στον καιρία αρνητικό ρόλο του τσαρισμού, στη νεοελληνική εξέλιξη, ειδικά στο '21, πράγμα το οποίο δεν είχε μπορέσει ακόμη να κάνει το πραγματικό ΚΚΕ. Η Ελλάδα, σαν καθεστωτική οντότητα, είναι τώρα δα στην πρωτοπορία της ευρωπαϊκής αντίδρασης, αλλά ό,τι σ' αυτήν είναι αντικαθεστωτικό είναι αυτόματα στην πρώτη γραμμή της ευρωπαϊκής προόδου.

Το ανάλογο αλλά σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό ίσχυσε κάποτε και για τη Ρωσία, όταν ο τσαρισμός ήταν το κέντρο της ευρωπαϊκής αντίδρασης. Τότε η πιο πρωτοπόρα αντίσταση στον τσαρισμό, η ρώσικη, έβγαλε τελικά και την πρώτη μεγάλη προλεταριακή επανάσταση και εξουσία στον κόσμο.

Αυτός είναι στο βάθος και ο λόγος που τώρα έρχεται στη επιφάνεια ο Φαλμεράιερ στα ελληνικά. Δηλαδή δεν έρχεται από μια φιλολογική ανάγκη, αλλά από μια καθαρά πολιτική ανάγκη, όπως δείχνει τούτο εδώ το προσάρτημα. Αυτό το προσάρτημα προέκυψε από την ανάγκη τη δική μας και του μεταφραστή να μεταφέρουμε και να επιβεβαιώσουμε, όσο μας ήταν δυνατό και με όσο πιο διαλεκτικό τρόπο μπορούσαμε, την τεράστια πολιτική σημασία του έργου για τη σύγχρονη εποχή, αλλά και να δώσουμε τη δική μας εκδοχή για κάποια πολύ καιρία για σήμερα πολιτικά σχόλια του συγγραφέα στην καταπληκτική σε οξυδέρκεια εισαγωγή του σ' αυτόν εδώ τον τόμο. Έχουμε μάλιστα κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι σύντομα και η υπόλοιπη Ευρώπη, ειδικά η Γερμανία, που γέννησε αυτό το σοφό, μα και σ' ένα βαθμό τον απαρηγόρητο, θα τον ανασύρει για τα καλά από τα ακαδημαϊκά αρχεία της και θα τον φέρει σε γνώση όλων των δημοκρατικών ανθρώπων της και, κατά συνέπεια, όλων των δημοκρατικών ανθρώπων της Ευρώπης. Γιατί, όπως δείχνουν τα γεγονότα, τώρα ήρθε η ώρα αυτό εδώ το έργο να διαφωτίσει όχι μόνο την Ελλάδα, αλλά και όλη την Ευρώπη για τους κινδύνους που διατρέχει, αν δεν καταλάβει ότι αληθινά ευρωπαϊκό είναι μόνο ό,τι είναι δημοκρατικό και ότι δεν υπάρχει καμιά ανώτερη φυλετική ή πολιτιστική καταγωγή, αληθινή ή ψεύτικη, που μπορεί να επιτρέψει σε κάποιο σημερινό έθνος να καυχιέται, χωρίς την ομόφωνη καταδίκη απ' όλα τα άλλα, ότι είναι «εξαιρετικό», «ανώτερο», «αναγκαίο πολιτιστικό συστατικό» ή «πολιτιστικό λίκνο» κτλ. κτλ. μιας ολόκληρης ηπείρου. Όπου ακούγονται κάτι τέτοια, πρέπει να ξέρουμε ότι ήδη ακούγονται μπότρες αδυσώπητου πολέμου εναντίον του πολιτισμού και του ανθρώπου γενικά.

Πιστεύουμε ότι η ζωντανή απειλή ή, ακόμα περισσότερο, η πραγματικότητα μιας ωμής νεοναζιστικής ή φαιο-«κίρκινου» τύπου κυριαρχίας στην Ελλάδα θα είναι η πρώτη δοκιμασία που θα υποχρεώσει το έθνος και το λαό μας να δουν την ιστορία τους με καινούριο μάτι, δηλαδή να δουν ξανά τη γέννηση του νεοελληνικού κράτους, μετά παραπίσω να δουν το αληθινό Βυζάντιο και, τελικά, να δουν χωρίς ομίχλες και την αρχαία Ελλάδα σαν μια υπέροχη μακρινή χώρα, τόσο υπέροχη, που να ανήκει σε όλη την ανθρωπότητα. Έτσι θα μπορούν να τη ψαχουστούν κι αυτήν στ' αλήθεια, που σημαίνει χωρίς καταναγκασμό και χωρίς κόμπλεξ, οπότε θα τη δουν όπως πραγματικά ήταν, δηλαδή ό,τι το πιο υπέροχο σε έναν κόσμο που ήταν όμως δουλοκτητικός, δηλαδή βρισκόταν στην αυγή του πολιτισμού. Από την άλλη, όπως είπαμε και προηγούμενα, μόνο αντιμετωπίζοντας τον οργανωτή των χειρότερων εσωτερικών αδυναμιών μας σαν εξωτερικό εχθρό, και μάλιστα σαν καταστροφική και ίσως σαν κατοχική δύναμη, θα μπορούμε να πολεμήσουμε αυτές τις αδυναμίες. Έτσι, ψύχραιμα και με αλληπάλληλους επαναστατικούς αγώνες -που είναι αγώνες κύρια ταξικοί, γιατί

οι χειρότερες αδυναμίες επιβιώνουν καλύτερα και κατορθώνουν στις πιο εκμεταλλευτικές τάξεις-θα μπορέσουμε να τις νικήσουμε. Τότε θα καταλάβουμε και θα εκτιμήσουμε την αξία αυτού του βιβλίου και το μεγαλείο του μαχητή της αλήθειας κόντρα στο ρεύμα, του Γιάκομπ Φίλιπ Φαλμεράιερ, πραγματικά ανιδιοτελούς και γι' αυτό αιώνιου φίλου του ελληνικού λαού.

Για τους εκδότες της *Μεγάλης Πορείας*
Ηλίας Γ. Ζαφειρόπουλος
Αθήνα, 22/6/2014